SÖZ

Haftalık Haber Yorum Dergisi

TARİH: 26 EKİM 1996 • SAYI: 89 • FİYATI: 100.000 TL (KDV DAHİL)

• ALMANYA 4 DM • İSVİÇRE 4 Sfr • FRANSA 14 FF • İNGİLTERE 1.7£ • HOLLANDA 5 Hfl • AVUSTURYA 28 AS • ABD 3$

Dünya anneleri Galatasaray'da oturuyor

Bütün ülkelerin kayıp yakınları birleşin!

5. SAYFADA

İHD KONGRESİ

Ragıp Zarakolu ile söyleşi

Sayfa 10 - 11

YÜCEL SAYMAN

Hukuk ihlallerine müdahale görevimiz

Sayfa 7

GENÇLİK FORUMU

Tıkanıklıklar aşılmak içindir

Sayfa 6

NİKARAGUA SEÇİMLERİ

Ortega neden kaybetti?

Sayfa 9

ÖDP ÇORLU

'Küçük kentlere ağırlık verilmeli'

Sayfa 14 - 15

Kayıp aranıyor!

Talat Türkoğlu, Düzgün Tekin, Aysel Malkaç, İsmail Bahçeci, Hüseyin Toraman, Hasan Gülünay, Ali Efeoğlu, Kenan Bilgin, Lütfiye Kaçar, Yusuf Erişti, Erdoğan Şakar, Nazım Babaoğlu... Talat Türkoğlu, Düzgün Tekin, Aysel Malkaç, İsmail Bahçeci, Hüseyin Toraman, Hasan Gülünay, Ali Efeoğlu, Kenan Bilgin, Lütfiye Kaçar, Yusuf Erişti, Erdoğan Şakar, Nazım Babaoğlu... Talat Türkoğlu, Düzgün Tekin, Aysel Malkaç, İsmail Bahçeci, Hüseyin Toraman, Hasan Gülünay, Ali Efeoğlu, Kenan Bilgin, Lütfiye Kaçar, Yusuf Erişti, Erdoğan Şakar, Nazım Babaoğlu... Talat Türkoğlu, Düzgün Tekin, Aysel Malkaç, İsmail Bahçeci, Hüseyin Toraman, Hasan Gülünay, Ali Efeoğlu, Kenan Bilgin, Lütfiye Kaçar, Yusuf Erişti, Erdoğan Şakar, Nazım Babaoğlu... Talat Türkoğlu, Düzgün Tekin, Aysel Malkaç, İsmail Bahçeci, Hüseyin Toraman, Hasan Gülünay, Ali Efeoğlu, Kenan Bilgin, Lütfiye Kaçar, Yusuf Erişti, Erdoğan Şakar, Nazım Babaoğlu... Talat Türkoğlu, Düzgün Tekin, Aysel Malkaç, İsmail Bahçeci, Hüseyin Toraman, Hasan Gülünay, Ali Efeoğlu, Kenan Bilgin, Lütfiye Kaçar, Yusuf Erişti, Erdoğan Şakar, Nazım Babaoğlu... Talat Türkoğlu, Düzgün Tekin, Aysel Malkaç, İsmail Bahçeci, Hüseyin Toraman, Hasan Gülünay, Ali Efeoğlu, Kenan Bilgin, Lütfiye Kaçar, Yusuf Erişti...

...ve Vehbi Koç

Kürt sorununu kim çözecek?

Bildiğiniz gibi yazarlarımızdan Mahir Sayın bir süredir Kuzey Irak'ta bulunuyor. Bir gazeteci grubuyla bölgeyi dolaşan ve çeşitli Kürt gruplarıyla görüşmeler yapan Sayın son olarak geçen çarşamba günü Erbil'den geçtiği haberde şöyle diyordu:

"Güney'de KDP ve Yekiti arasında sürmekte olan savaş tam bir mekik hareketine dönüştü. Irak'tan destek alan KDP Süleymaniye'ye kadar tüm şehirleri ele geçirdi. Ardından İran'dan destek alan Yekiti güçleri Ranya'ya kadar olan bölgeyi ele geçirdi. Aslında bir yanıyla savaş İran ile KDP arasında bir savaşa dönüşmüş durumda. Kürtler'in acılı tarihi bir kez daha tekrarlanıyor. Yabancı devletlere ve güçlere dayanan hareketler onların politikalarının belirlemeleri altında birbirleriyle bir egemenlik savaşı sürdürüyorlar. KDP Irak'a, Yekiti İran'a yaslanarak mücadele ederken, bölgedeki Kürtler büyük bir tedirginlik içinde yaşıyorlar. Ne yapmak, nasıl bir savaş sürdürmek gerektiğini kavramakta güçlük çekiyorlar. Şimdiki biçimleri içerisinde bu savaşın Kürtlere değil, bu devletlerin işine yaradığı ortada... Bölgede bulunan PKK güçleri ise çatışmalara taraf olmuyorlar. PKK tarafından yapılan açıklamalarda yabancı devletlerin ve emperyalistlerin belirlemelerinin dışında soruna Kürtlerin bizzat kendilerinin bir çözüm bulmaları isteniyor ve ateşkes çağrısı yapılıyor. Ateşkes ve sorunun Kürtler arasında çözümüne katkıda bulunmak üzere bölgeye gelen Zübeyir Aydar, Necdet Buldan ve Nizamettin Toğuç çeşitli kişilerle ve iki taraftan yetkililerle görüşmelere başladılar. 23 Ekim'de Güney Kürdistan Parlamentosu Başkanı Cevdet Namık'la görüşen heyet 'koşulsuz ateşkes' çağrısında bulundu. Aynı zamanda KDP Politbüro üyesi olan Cevdet Namık bölgeye İran tanklarının ve 'Vezir Kuvvetleri'nin girmiş olduğunu, buna karşılık ateşkese hazır olduklarını açıkladı. Öbür cepheleri dolaşmakta olan Mesud Barzani'nin de ateşkese hazır olduğunu belirten Cevdet Namık'ın heyetin girişimine büyük önem verdiklerini belirtmesi de dikkat çekiyordu. 3 kişilik heyetin yaptığı açıklamada ise çözümün Ankara'da, Bağdat'ta veya Tahran'da değil bölgede, Kürtlerin yaşadığı topraklarda olacağı vurgulanıyordu."



Savaş ve katliamlarla iç içe yaşayan K. Iraklılar'ın yüzlerinde yorgunluğun izleri...

Görüldüğü üzere bölgedeki savaş sadece ABD'yi harekete geçirmiş değil. Tam anlamıyla uluslararası bir sorun haline gelen Kürt sorunu sadece Türkiye'deki boyutlarıyla değil, diğer ülkelerdeki boyutlarıyla da her geçen gün daha fazla uluslararası kamuoyunun ilgi alanına giriyor ve dolayısıyla müdahalelerine de konu oluyor. Hala olayı basit bir 'terör sorunu' olarak görmekte ve göstermekte ısrar eden çevreler ne zaman gerçeği kavrayacaklar bilinmez... Ama sonuç olarak sorunu çözümsüzlüğe itenlerin bütün bu olan-bitenlerden kazançlı çıkan taraf olmayacaklarını görmek için soruna onlar gibi bakmıyor olmak yeterli değil mi?

Buna karşılık, ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Robert Pelletreau'nun yaptığı görüşmeler sonucunda Barzani ve Talabani gelecek hafta KDP, KYB'nin ABD, İngiltere ve Türkiye temsilcileriyle masaya oturmayı kabul ettiler.

Talabani Ankara'da ABD ve Türk diplomatları ile yaptığı görüşmelerin sonunda "Federasyonun en iyi çözüm olduğunu" özellikle vurguladı. Bu durumda gelecek hafta Ankara'da yapılacak olan görüşmelerde Türkiye'nin 'federatif çözüme' karşı koyması şaşırtıcı olmayacak. Buna karşılık, ABD ve İngiltere bölgede kendi çıkarlarına uygun olduğu ölçüde federasyon tezine sıcak bakacaklar...

Sonuç ne olursa olsun, federasyon tezi etrafındaki tartışmalar Irak devleti ile sınırlı kalmayacak... Bu ise Türkiye'de içinde olmak üzere bölge devletlerinin Kürt sorununu çözümsüz bırakma yönündeki geleneksel siyasetlerinin devam edeceğini, aynı zamanda Kürt sorunu üzerinden birbirleriyle bölgesel hegemonya kavgasının da hızından hiçbir şey kaybetmeyeceğini söylememize izin veriyor. Daha da önemlisi şudur: Kuzey Irak'taki Kürt iç savaşı ABD açısından büyük bir kaygı kaynağıdır. Çünkü bu iç savaş, İran'ın Kuzey Irak üzerindeki etkinliğini artırmaktan başka bir sonuç vermiyor.

Büyük devletlerin bölgeye müdahalesi ise bütün bölge devletlerini şu açmazla karşı karşıya getiriyor:

Bu devletler Kürt sorununu kendileri çözmeye yanaşmadıklarına göre, geriye bu sorunun ya o devletlerdeki Kürtler ve toplumsal muhalefet güçleri tarafından çözülmesi, ya da emperyalist çözüme boyun eğme şıkları kalıyor.

Soruyoruz:

Kürt sorununun barışçıl, demokratik, adil çözümüne yanaşmadığınıza göre, bu sorunu Kürtlerle kardeşçe bir ittifak için Türkiye'nin toplumsal muhalefet güçlerinin mi çözmesini istiyorsunuz, yoksa, büyük devletlerin sizi kendi çözümlerine mecbur etmesini mi bekliyorsunuz?

Şurası açık: Emperyalist çözümlerin karşısındaki tek alternatif, bölgedeki toplumsal muhalefet güçleridir. Onların enternasyonalist dayanışmasıdır... Herkesin kendi evinin önünü temizlemesi, Kürt sorununun çözümü için elverişli koşullar yaratmak için elden geleni yapmasıdır...

Üniversite mi, garnizon mu?

İstanbul Valiliği'ni arıyoruz: "Cumhuriyet Bayramı kutlamaları ile ilgili programı Vilayet mi, Belediye mi, yoksa Kara Kuvvetleri Komutanlığı 3. Kolordu Komutanlığı mı hazırlıyor?"

Yanıt:

"Törenleri hep birlikte planlıyoruz..."

"Törenlerle ilgili yapılacakları anlatan bir kitapçıktan söz ediliyor, bu kitapçık kim tarafından hazırlandı?"

"Vilayet tarafından, altında Sayın Yenişen'in imzası var..."

İstanbul Anakent Belediyesi'ni arıyoruz:

"Belediye Cumhuriyet Bayramı törenlerini neye göre hazırlıyor?"

Yanıt:

"Vilayet tarafından 1. Ordu Komutanlığı'na, belediyelere ve kamu kuruluşlarına gönderilen kitapçığa göre... Biz bu kitapçıktan hareketle belediyelere ait bütün kuruluşlara genelgeler gönderiyoruz..."

Mesele çok açık...

Ordu, belediyeler ve kamu kuruluşları Cumhuriyet bayramında ne yapacaklarını Valilik tarafından yayınlanan kitapçığa göre planlıyorlar.

Peki İstanbul Üniversitesi neye göre planlıyor?

İstanbul Üniversitesi rektörlüğü böyle yapmıyor...

Nasıl yapıyor?

Belgeden okuyalım:

"............ Fakültesi Dekanlığı'na, Cumhuriyetimizin 73'üncü yıldönümü münasebetiyle K.K.K. 3'üncü Kolordu Komutanlığı'ndan alınan kutlama programı çerçevesinde, 29 Ekim 1996 Pazartesi günü saat 13.00'te üniversitemiz binası önünde ATATÜRK ve TÜRK GENÇLİĞİ ANITI'na çelenk koyma töreni yapılacaktır."

"Ayrıca 29 Ekim 1996 salı günü saat 09.30'da İstanbul Valiliği'nde tebrik kabul töreni yapılacaktır...."

Ve ayrıntılar... Örneğin öğretim üyelerinin ve diğer personelin kılık kıyafetleri hakkındaki bilgiler v.s.

Demek oluyor ki, İstanbul Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Bülent Berkarda Cumhuriyet Bayramı'nda ne yapması gerektiğini, belediyeler ve kamu kuruluşlarının yaptığı gibi, Valilikten öğrenmiyor, 1. Ordu'dan da öğrenmiyor, 3. Kolordu Komutanlığı'ndan öğreniyor...

Bu ne biçim iştir Allah aşkına...

İstanbul Üniversitesi gerçekten üniversite mi, yoksa garnizon mu? Bayramda bile ne yapacağını kolordu komutanlığından öğrenen bir eğitim kurumu, öteki sorunlarını kimlere danışıyor acaba?

Biz bir de darbe olur mu olmaz mı diye tartışıp duruyoruz.

Baksanıza, üniversiteler tıpkı darbe zamanlarında, sıkıyönetimlerde olduğu gibi, üniversite bahçesindeki anıta çelenk koyma törenlerini bile 3. Kolordu Komutanlığı'ndan aldığı "kutlama programı" çerçevesinde yapıyor...

Denecek ki, "ha valilik programı, ha kolordu komutanlığı programı, ne farkeder?"

Eder elbette...

29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'dır. Silahlı Kuvvetler günü değil.

Bildiğimiz kadarıyla Türkiye Cumhuriyeti askeri bir yönetim değil, sivil bir yönetimdir.

Parlamenter rejimlerde ister tören programı, ister eğitim programı ve isterse hükümet programı olsun, orduya özgü olanlar dışında bütün programlar sivil kurumlarca hazırlanır.

Acaba biz mi yanılıyoruz?

Yanıldığımız açık...

Bu memlekette parlamentonun yerine MGK geçmiştir.

Ve bayram törenlerinin programları bile kolordular tarafından hazırlandığına göre, bütün programlarımız asker tarafından hazırlanıyor olmalıdır...

Eline kolordu tören programı verilen rektör, nasıl bütün bunları düşünmemiş ve emireri gibi aldığı programı sektirmeden uygulamaya koymuştur, anlayan beri gelsin...

Bir de belgenin üst sağ köşesine "Çok acele-Günlü" diye bir kaşe basmamışlar mı, insan gülsem mi ağlasam mı diye kararsızlık içinde kalıyor.

Oysa kararlı olmamız gerekiyor. Öyle değil mi?

Esenler cinayeti ve varoşların öteki yüzü...


Esenler cinayeti; varoş gerçeğinin trajedisi...

Medya, cinayetin anatomisini ya siyasetle ya da namusla açıklayan pestenkerane bir sosyoloji anlayışına sahip... Poliste de benzer bir anlayış var... Aslında polis söylüyor ve medyanın polis muhabiri yazıyor... Hatırlayalım.

Esenler'de on insanın can verdiği korkunç olayı polis önce "terörist bir eylem" sanıyor. Derken durumu "anlıyor"... Kamuoyunu yatıştırırcasına "neyse namus cinayetiymiş" türünden bir açıklama yapıyor. Kamuoyunun böylece yatıştırılacağı inancı nereden çıkıyor? Siyasal cinayetlerin sistematik olduğu, "namus cinayeti"nin ise anlık olduğu, polis şefinin deyimiyle "depresyon" sonucu işleneceği, o nedenle bir cinayetin diğer cinayetlerin habercisi olmadığı tezinden çıkıyor...

Varoş gerçeği bu saptırmayla gizlenemez.

Esenler cinayeti varoş gerçeğini gözler önüne seren trajik bir olaydır.

Bu gerçeklikte Kürt göçü vardır.

Varoşlarda biriken üretim dışı marjinal nüfus olgusu vardır.

Artan işsizlikle artan fuhuş arasında doğru orantı vardır.

Mafyanın devletin zirvesinden varoşlardaki aile hücrelerine kadar işleyen beyaz zehir ticaretinin yıkıcı sonuçlarıyla ilgili korkutucu resim vardır.

Kapitalizmin kendi eliyle "kutsal aile"yi paramparça eden karşı konulmaz gelişme süreci vardır...

Kapalı köy yaşamında tüm eşitsizliğine ve haksızlığına rağmen örgütleyici bir etkiye sahip erkek egemen aile tipinin, çalkantılı kent yaşamında hayvanlaşmaya dönüştüğü gerçeği vardır...

Bu ve başka "var"ları yalnız medya yok saymamakta, aynı zamanda romantik devrimci de bu gerçekliğe gözlerini kapamakta, varoşları devrimci fırtına alanları saymaktadır.

Milyonlarca seyyar satıcının istikrarsız yaşamıyla belirlenen varoşların gerçek yüzü, Esenler cinayeti ile bir kez daha karşımıza dikilmiş bulunuyor.

Devrimci aydın "Beyoğlu"na aşıktır. Demir çubuklu ahlak zabıtaları kadın, erkek, travesti fuhuş erbabını buralardan söküp atmak için seferber olmuştur. Laik aydın, Beyoğlu'nu "karartmama" sloganıyla, fuhuşla birlikte islami fundamentalizmi kovalamak için yanıp tutuşmaktadır.

Beyoğlu'ndan kovulan din ve fuhuş varoş sokaklarına akmakta, buralarda üslenmekte, toplum Allah korkusu ile suç arasında parçalanmakta, toplumsal sinir sistemi felce uğramaktadır.

Bir zamanların toprak ağası hacıbabalarının para yedikleri konsomatristli pavyonlar tarihe karışmakta, bunların yerini konsomatrisli birahaneler almakta, buralarda çalışan kadınlar, genel olarak yine buralarda ikamet etmekte ve her biri yoksulluk bataklığında bunalan komşularının gözünde yalnız bir "ahlaksızlık" simgesi değil, aynı zamanda haset edilen "işini bilir" insanlar olarak görülmektedir.

Yoksul, çaresiz erkekler kuşku içinde kıvranmakta, kurtuluşu ya kadını şiddet yoluyla korkutmakta ya da tesettürde aramakta ve bunların hiçbiri çare olmayınca silaha sarılmaktadır.

Silahların "barikat" kavramıyla eşanlamlı olduğunu sanacak kadar devrimci romantizme sürüklendiğimiz şu sıralarda, varoşlarda silahların bir de böyle ölüm kustuğunu hatırlamanın zamanıdır.

Ama böyle de olsa, varoşlardaki devrimciyi her görüldüğü yerde öldürülmesi gereken bir düşman gibi gören bugünkü düzen, böylece meydanı varoşlardaki çürüme olgularına bilerek terketmekte, bu "fazla" nüfusun az sonra sokak çeteleri halinde birbirini kırarak felce uğratacağı günleri hazırlamaktadır.

Varoş yoksullarının örgütlü siyasal bir güce dönüşmesinden duyulan korku, varoşlara fuhuşu, beyaz zehiri, her türlü suçu zerketmekte, bu yolla sürünen bir sosyo-psikolojik jenositle işin içinden çıkmaya çalışmaktadırlar.

Eğer varoşlarda düzenli, disiplinli, halk girişimlerine yol açacak siyasal bir çalışma kısa zamanda başarıyla gerçekleştirilemezse bu vahşi proje geriye dönüşü neredeyse olanaksız sonuçlara yol açacaktır.

Esenler cinayetinden geriye kalan üç çocuğun yazgısı tüm varoş çocuklarının kurtuluşuna bağlıdır.

Varoşlarda ya yüzbinlerce insanın siyasal enerjisi lağım sularını temizleyecek ya da varoşlar lağım sularının altında soluksuz kalacaktır...

Herkes birbirine karşı sorumluluk taşıyor

Çarşamba günü yayınlanan Sabah gazetesinin dev manşeti şöyleydi:

"İki kız kardeşe koğuşta infaz..."

Spotta ise şunlar yazılıydı:

"Özyurt kardeşler, yasadışı Devrimci Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi'ne (DHKP-C) üye olmuş ve operasyonlarda yakalanarak hapse mahkum edilmişti."

Ankara Merkez Kapalı Cezaevi koğuşunda öldürülen tutuklunun adı Fatma Özyurt... Koğuş arkadaşları Özyurt'u örgüte "ihanet" ettiği gerekçesiyle öldürmüştü. Koğuştakilerin tümü Fatma Özyurt'un öldürülmesi eylemini üstlenmişlerdi.

Ertesi gün ise, aynı gazete bu defa ancak 28. sayfasında bir başka ölüm infazı haberini kısaca veriyordu:

"DHKP-C militanı Fatma Özyurt'un Ankara Merkez Cezaevi'nde öldürülmesinden sonra dün de aynı örgütün bir başka üyesi İbrahim Sertel, Buca Kapalı Ceza ve Tutukevi'nde, koğuş arkadaşları tarafından öldürüldü."

Gerekçe yine aynı: "Devletle işbirliği yapmak..."

SÖZ dergisi idam cezasına karşıdır.

Geleceğin sosyalizminde de idam cezasının hukuk sisteminin dışında tutulmasından yanadır.

Bir örgütün üyesi olduğu halde, örgütüne ihanet eden insanın çift kişiliği herkesi olduğu gibi bu derginin insanlarını da tiksindirir.

Ama böylelerinin üstelik devlet eliyle cezaevinde örgüt arkadaşlarının arasına konmuşken ölüm cezasına çarptırılmasını ne anlamak, ne de kabul etmek mümkündür...

Tarihte çok dar konspratif örgütlerin bu türden cezalar uyguladıkları biliniyor. Rusya'da Narodnaya Volya, bizde İttihat Terakki bu türden örgütlere örnektir.


Fatma ÖZYURT

Bu örgütlere giren insanlar az sayıda profesyonellerdi. İşleri terörle devleti yıldırmak, halkın devlet karşısındaki korkusunu dağıtmaktı. Tarih bu yöntemin herhangi bir pozitif sonuç doğurduğuna tanık olmadı.

Bu örgütlere girenler, nasıl bir örgüte girdiklerini biliyorlardı. Örgüte ihaneti bırakalım, örgütten ayrılmak bile ölüm cezasıyla cezalandırılmaya neden oluyordu.

Ama bu örgütler, halkı kendi saflarına çağırmıyorlardı. Hiç kimse bu örgütlerin kapısını çalmıyor, örgüt insanların kapısını çalıyor, "ihanetin ve ayrılmanın ölüm" anlamına geleceğini kabul edenler bu örgütlere alınıyordu.

Bunlar sözcüğün gerçek anlamında terörist örgütlerdi. Örneğin ünlü devrimcilerden Savinkof "Ben bir teröristim" derken, bu etiketten gurur duyuyordu. Kitlesel olmak bu örgütlerin doğasına aykırıydı.

Gerçi devlet DHKP-C'yi "terörist" bir örgüt olarak tanımlamaktadır, ama bizim bildiğimiz kadarıyla bu örgüt kendisini böyle tanımlamamaktadır. Yayın organlarında "Halkın örgütlü gücüyle birleşmiş devrimci mücadele yenilmez" diye sayfalara kuşaklar atmaktadır. Saflarına mümkün olabilen en geniş kesimleri, halk insanlarını çekmek için sadece teröre başvurmakla yetinmemekte, bunun yanı sıra taraftarları pek çok legal örgüt kurmakta, legal yöntemlere başvurmakta, legal yayın organı çıkartmakta ve bu yayınlarda çalışanları ve ezilenleri saflarına katılmaya çağırmakta, aynı zamanda kendi dışındaki sol örgütlere işbirliği de önermektedir. Açık kitlesel eylemlere güçlü yürüyüş kollarıyla katılmaktadır.

Böyle bir örgütün kendi içinde ölüm cezası uygulaması işte bu yapısından ötürü, herhangi bir dar terör örgütünde ölüm cezasını doğal bulan bir kimse için bile kabul edilemez bir uygulamadır.

Kaldı ki, kendi dışındaki kitlelerle ve solla şu ya da bu düzeyde ilişkiler kuran bir örgüt, attığı her adımda yalnız kendi üyeleri karşısında değil, kendi dışındaki kitleler ve sol karşısında da devrimci sorumluluk taşır.

Ne var ki, örgüt içindeki ölüm infazları Devrimci Sol'a ne kazandırıyor bilinmez ama, onun dışındaki sola zarar veriyor.

Ne yapılabilir?

İhaneti kesin kanıtlarla saptananları Devrimci Sol'la taban tabana zıt görüşlere sahip bile olsalar, tüm solun kolektif bir biçimde mahkum etmesi, bu gibi kişilerin herhangi bir rekabetçilik nedeniyle herhangi bir sol örgütte kendilerine yer bulamamaları, birer vebalı gibi sol kamuoyunun dışına atılmaları mümkün değil midir?

Hiçbir örgüt kendi iç disiplinini ölüm cezasıyla koruyamaz, pekiştiremez. Eğer böyle olsaydı, binlerce devrimciyi katleden egemen sınıflar iktidarı, çoktan beri Türkiye'yi dikensiz gül bahçesine çevirmeyi başarırdı. Kendi örgütünün eliyle öldürülmekten korktuğu için "ihanet etmeyeceği" varsayılan militanın, polis eliyle öldürülmekten korktuğu için ihanete sürükleneceğini düşünmek çok mu zordur?

Öldürmeyin!...

Kuruyemiş ve bira 'fuhuş' delili

Hacer YILDIRIM

Esenler'de 2'si çocuk 10 kişi, daha önce koruculuk yaptığı belirtilen Abdullah Aydın tarafından "namus davası" uğruna kalaşnikofla kurşuna dizildi.

Bu aile, İstanbul'a 10 yıl önce Siirt'ten göç etti. Esenler'de çeşitli mahallelerde bir süre oturduktan sonra en son Kazım Karabekir Mahallesi'ne taşındılar.

Abdullah Aydın'ın eşi Nuran Aydın'ın annesi Remziye Tekin de aynı mahallede bir bodrum katında oturuyordu. İki oda ve bir salondan oluşan bu bodrum katında geçimlerini kızlarının çalışmasıyla sağlıyordu. Ama kızları çeşitli nedenlerle işsiz kalıyorlar, çalıştıkları işler de genellikle kısa süreli oluyordu. İşsizlik, aileye yoksulluğu, yoksulluk da geçimsizliği getirdi. Geçimsizlik, Nuran Aydın'ın bir sokak ötede oturan annesi Remziye Tekin'in bodrum katına, çocuklarıyla birlikte taşınmasına neden oldu. Abdullah Aydın'la imam nikahlı olduğu söylenen Nuran Aydın'ın annesinin evine taşınmasından hemen sonra hakkında söylentiler çıkmaya başladı.

"Kötü yola düştü" sözleri kocasının kulağına kadar geldi. O da karısıyla ilgili dedikodu yapanların "yüzlerine rahat bakabilmek" için kendi çocukları dışında evde bulunan herkesi tarayarak "namusunu kurtardı".





'Abartılacak bir şey yok'

Olayla ilgili olarak, Esenler'de kendisine "sosyalist" diyenden, sıradan vatandaşa kadar, birçok kişiyle konuştum. Değerlendirmeler şöyle:

Esenler'de oturan yetkili bir CHPli: "Abartılacak bir şey yok. Her şey normal. Olay da bir namus davası. Bu konuyu kapatalım."

Bir 'sosyalist': "Olay namus davası. Pek fazla tartışılacak bir şey yok. Bunu gündeme getirip basın açıklaması yapmanın da anlamı yok."

Başka bir 'sosyalist': "Biz önce olayı siyasi sandık, gidip araştıralım dedik. Baktık ki namus cinayeti, gitmekten vazgeçtik. Söylenenler doğru, kadınlar fuhuş yapıyormuş. Arkadaşlarım söyledi. Ben bilmiyorum, ama bira almışlar o gece eve."

'Eğlence var'mış...

Kuruyemişçi olayı çoktan çözmüş: "Akşam bol miktarda kuruyemiş aldılar. Ben de niye aldıklarını sordum 'eğlence var' dedi küçük kız."

Bir tekel bayii, "Benden de bir bira aldılar. Namus davası kardeşim"...

Bir evde fuhuş olabilmesi için yeterli delil bulunmuş, kuruyemiş ve bira.

Bir kültür derneği üyesi: "Namus davası. Öldürmesi gerekmiyordu, eşinden ayrılsaydı daha iyiydi."

Urfa'lı bir berber: "Ne olursa olsun insanlar öldürülmemeli."

Berberin müşterisi: "Ayrılsalar öldürmesi gerekmiyordu, ama ayrı değilse tabii ki öldürecek."

Esenler'de görüştüğüm birçok sol görüşlü kişi gerçekten ne kadar çok "namuslu" olduklarını bu olayla ilgili görüşleriyle ortaya koydular. Onlara göre solun sorunu yalnızca işçi ve memurla... Olayın, tartışılacak yanı yok. Eşlerini öldürmezlerse de belki iki tokat atıp meseleyi çözebilecek durumdalar.

Konsomatrisli birahaneler

Esenler'de 16 mahalle var. Daha önceki yıllarda bir, iki olan konsomatrisli birahanelerin sayısı son iki yılda 50'yi aşmış. Bu tür yerlerde çalışan garsonların çoğu kadın. Kültür merkezleri, sinema ve tiyatronun yok denecek kadar az olduğu ilçede birdenbire konsomatrisli eğlence yerlerinin açılmasını Esenler'de oturan bir öğretmen şöyle değerlendiriyor: "Bana göre buralarda böyle birahaneler çoğalıyor ve fuhuş yaygınlaşıyor. Bu tür yerlerin çoğalması buralardaki politik gelişmeyi engelleyerek, insanların fuhuşa, içkiye, uyuşturucuya yöneltilmek istenmesinden kaynaklanıyor." Daha önce Aksaray'da, Beyoğlu'nda olan konsomatrisli birahanelerin bir kısmının yoksul bir bölge olan Esenler'e taşınması erkeklerin, kahvehaneleri bırakıp, böyle yerlere yönelmesine yol açmış. Gecekondudan çıkıp birdenbire birahanelerdeki garson kadınlarla sohbet etmeye başlamışlar. Esenler böyle bir değişimi yaşıyor şimdilerde. Bir yandan kuruyemiş ve bira almanın "fuhuş" delili sayıldığı bir yer, bir yandan da aynı yerde hızla çoğalan bu tür eğlence yerleri. Başka bir iddia ilçe sınırları içinde uyuşturucu satışının yaygınlaşması. Polisin ise bunu görmezlikten geldiği belirtiliyor. Ayrıca çok sayıda kişinin gece yarıları silahlarıyla ateş ettikleri söyleniyor. 50 yaşlarında bir kadın "Kafası kızan, sevinen herkes pencereden havaya ateş ediyor" diyor.



Kadınlar yaşamı pencereden seyrediyor

Cinayetin işlendiği sokaktaki kadınlarla evlerinin pencerelerinden konuşuyorum. Olaydan sonra sabahlara kadar uyuyamadıklarını, silah seslerini unutamadıklarını, dışarı bile çıkmak istemediklerini belirtiyorlar. Sokakta oturan kadınların çoğunluğu ev kadını. Cinayetin işlendiği evin karşısında oturan bir kadın fuhuş yaptığı öne sürülen Nuran Aydın'ın kendi halinde iyi bir kadın olduğunu söylüyor. Komşu kadın sanki komşulara gitmek ya da sokağa çıkmak yasakmışcasına şöyle diyor:

"Ben daha karşı apartmanda kim oturur bilmem. 10 yıldır burada oturum, bakkala en fazla iki kere gittim.

Bu sokağın sonunda ne var onu bile bilmem. Bu cinayetten sonra televizyoncular geldi. Gördüklerimi söyledim. Çok az konuştuğum halde beni memleketten aradılar. 'Niye televizyona çıktın?' diye kızdılar."

Başka bir kadın da komşusunun sohbetine katılıyor. Kendisinin de evden dışarı çıkmadığını, komşusuyla bile iki ayda bir görüştüğünü söyleyerek, ne kadar namuslu olduklarını ispatlamaya çalışıyorlar. Sokaktaki bu cinayet kadınları artık neredeyse pencereden bakamaz hale getirmiş.



400 bin kişi göç etmiş

Esenler'in nüfusu dört yıl önce 100 binken şimdi 600 bine yaklaşmış. Bunun tek nedenin göç olduğu belirtiliyor. Özellikle Doğu ve Güneydoğu'dan yüzlerce aile buraya göç etmiş. İşsizlik, yoksullukla beraber tek odalı evlerde beş, on kişilik bir aile bir arada yaşamaya başlamış. Göç edenlerin çoğu seyyar satıcılıkla geçimini sağlıyor. Kadınların çoğu çalışmıyor. Ama bir sürü evde, küçük çocuklar çalıştırılıyor. Göç edenlerin Esenler'in yerleşik aileleriyle ilişkileri ise gelişmemiş.

Korucuların suç dosyası

Esenler'deki cinayetin sorumlusu olduğu söylenen Abdullah Aydın'ın daha önce koruculuk yaptığı belirlendi. Burada hemen aklıma korucuların kabarık suç dosyası geliyor. Son üç yıl içinde 1108 korucu hakkında rüşvet almak, 1893'ü hakkında PKK'ya yardım etmek, 196'sı hakkında adam öldürmek, 161'i hakkında adam yaralamak, 280'i hakkında Silah Kanunu'na muhalefet etmek, 57'si hakkında kız kaçırmak, 14'ü hakkında ise meskene tecavüz etmek suçundan işlem yapıldı.

Cinayet gözleme merakı

Esenler'de bir bodrum katında oturan 5 kadın, 3 erkek ve 2 çocuktan oluşan 10 kişilik ailenin otomatik silahlarla taranarak öldürülmesine tanık olan Aydın'ın üç çocuğu doktora bile götürülmeden "kan ve cinayet meraklısı gazeteciler" tarafından konuşturuldu. Sol, cinayeti "namus davası" olduğu için tartışmadı.

Kuruyemişçi ve tekel bayii işletenler eşlerini artık pencerede dahi görmek istemiyorlar. Komşu kadınlar yılda iki kere gittikleri bakkala artık çocuklarını yollayacaklarını söylüyorlar.

Gecekondulu 'kobay kadınlar'ı kente entegre etmenin yolu

Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği üyeleri geçen hafta, gecekonduda oturan yaklaşık 10 kadının "kente entegrasyonunu" sağlamak için Beyoğlu'nu gezdirdiler. Kafelerde oturtup, İstiklal Caddesi'nde yürüterek gecekondulu kadınları "kente entegre" ettiler... Cinayetin işlendiği evin bodrum katında ölenlerin kan izleri şimdilerde meraklılar tarafından yalnızca gözleniyor. Kan kurudu... Kente entegrasyonu sağlanan kadınlar, İstiklal Caddesi'nde yürümeyi başarıp "çağdaşlaşarak" evlerine döndü.

Bütün ülkelerin kayıp yakınları, birleşin!

Dünya anneleri Galatasaray'da oturuyor...

Ayla ÖNDER

Geçtiğimiz aylarda Cumartesi Anneleri'ne yönelik saldırının ardından bütün dünyanın gözleri bir kez daha Türkiye'ye çevrildi. Yaklaşık 6 hafta süren yoğun polis saldırısı boyunca geri çekilmeyen kayıp yakınları sonunda polisi pes ettirmişti.

Artık polisin şiddetinden nasiplenmeyen ve sessiz, sakin ama kamuoyunu hala derinden sarsmaya devam eden Cumartesi Anneleri'nin eylemi iki hafta önce yine medyaya konu oldu. Bu kez ne polis saldırmıştı, ne de medyanın dikkatini çekecek yeni bir eylem biçimi bulunmuştu. "Bir cumartesi annesinin tekerlekli sandalyesinde eroin bulunmuştu!" Tırnak içinde yazdık. Çünkü bu açıkça bir komploydu. Ancak devlet yanlısı medya bunu açıkça dile getirmedi. Üstelik Oya Gökbayrak bir cumartesi annesi değildi. O sadece her cumartesi desteğe gelen kadınlardan biriydi.

Peki bu komplonun tam Uluslararası Af Örgütü'nün Türkiye'de Cumartesi Anneleri'yle dayanışmaya geldiği bir sırada yapılması tesadüf müydü? Elbette ki değildi. Uluslararası Af Örgütü, Cumartesi Anneleri ile temaslarını sürdürüp, Türkiye'de gözaltındaki kayıplarla ilgili araştırmalarını sürdürürken polis de boş durmamış, bir cumartesi annesini "eroin satıcısı" olarak basına duyurmayı ihmal etmemişti.

Uluslarası Af Örgütü, 1996 yılında Türkiye ile ilgili hak ihlallerine yönelik bir kampanya başlatmıştı. 1 Ekim'de yaptıkları basın toplantısıyla bu girişimlerini basına duyuran örgüt bu kampanyanın mart ayına kadar süreceğini, kampanyanın Türkiye'nin aleyhine olmadığını, aksine bu coğrafyadaki insan haklarının gelişmesine yararı olacağını belirtiyordu.

Arjantin'de Plaza de Mayo Anaları yıllarca yakınlarını aradılar.



Kayıplarla ilgili atölye çalışmaları

Af Örgütü, Türkiye'yle ilgili kampanyasının bir parçası olarak ele aldığı gözaltında kayıplar sorunuyla yakından ilgileniyordu. Üç gün sürecek olan bu kampanyanın etkinlikleri 25 Ekim Cuma günü başlayacak ve 27 Ekim Pazar günü sona erecekti.

Af Örgütü delegasyonu hükümet düzeyinde de girişimlerini sürdürüyordu. Bir aylık görüşmeler sonucu kendilerince bir rapor hazırladılar ve geçtiğimiz hafta kamuoyuna açıkladılar. O raporda Türkiye'de hem devletin, hem siyasal muhalif grupların hak ihlallerini kapsayan bilgiler vardı.

Ayrıca sendikalar ve çeşitli kitle örgütü yöneticileri, İnsan Hakları Derneği ve İnsan Hakları Vakfı'yla da genel görüşmelerde bulunuyorlar, Türkiye'deki insan hakları panoramasını çıkarmak için uğraşıyorlardı.

Uluslararası Af Örgütü'nün kayıplarla ilgili delegasyonu bazı ülkelerden kayıp yakınlarını da Türkiye'ye davet etmişti. 26 Ekim cumartesi günü yapılacak oturma eylemine bu konuklar da katılacak ve eylem uluslararası bir görüntü kazanacaktı.

Cumartesi günkü oturmanın ardından Bilsak'a geçerek çalışmalarına orada devam edecek olan delegasyon, bazı atölye çalışmaları yapmayı da planlıyordu. İHD, İHV, Mazlumlar Derneği ve kayıp avukatlarıyla birlikte gerçekleşecek bu çalışmanın ardından bir deklarasyonla kamuoyuna, Türkiye'deki kayıplarla ilgili gözlemlerini ve çözüm önerilerini sıralayacaklardı. Bu deklarasyon hükümete de iletilecek ve alınması istenilen önlemlerin gerçekleştirilmesi istenecekti.

26 Ekim gününü "Kayıp yakınlarıyla dayanışma günü" olarak ilan eden Af Örgütü, dünyanın çeşitli ülkelerindeki şube ve grupları aracılığıyla benzer oturma eylemleri yapmayı tasarlıyordu.

Delegasyonda Pakistan'dan Tayvan'a ve İsviçre'den Arjantin'e kadar çeşitli ülkelerden kendileri de birer kadın ve anne olan 20 Uluslararası Af Örgütü üyesi içinde şu isimler bulunuyordu:

İsviçreli milletvekili Rosemarie Dormann ve Hollandalı parlamenter Saskia Noorman-Den Uyi.

Temmuz 1995'te Srebrenica'nın Bosnalı Sırplar tarafından işgalinden sonra, erkek akrabaları kaybedilen kadınlarla dayanışmak için kurulan Bosnalı "Srebrenicalı Kadınlar Örgütü" Başkan Yardımcısı Hacite Hren ve Yönetim Kurulu üyesi Münire- Beba Hadzic.

Kocası Adnan Halwani'nin 1982 eylül ayında kayıp edilmesinden sonra kurulmasına destek olduğu Lübnan Kayıp ve Tutuklu Yakınları Komitesi'nin başkanı Wedad Halwani.

Kızı 1976'da Buenos Aires'te kayıp edilen Plaza De Mayo annelerinden biri olan Mirta Acuna de Baravalles.

26 Ekim'de ayrıca Londra, Hamburg, Paris, Newyork ve Sidney'de de Türkiyeli kayıplar için oturma eylemi yapılacaktı. Türkiye'de cumartesi eylemini organize eden sivil inisiyatiften temsilciler ve kayıp yakınları bu şehirlerdeki oturma eylemlerine temsili olarak katılacaktı.

Delegasyon, cuma günü Tünel'deki Richmond Otel'de bir toplantı gerçekleştirecekti..

Delegasyonun ayrıca birkaç kayıp yakınıyla birlikte Edirnekapı Şehitliği'ni de ziyarete gideceği söyleniyordu. Cumartesi anneleri Plaza de Mayo anneleri gibi dünyaya mal oldu artık. Bunu ne bir komplo engelleyebilir, ne de polis şiddeti..

Anaların çığlığı Türkiye'nin sınırlarını aştı

Bir gün herhangi bir yerde, evden, kalabalık bir sokaktan ya da işyerinden alınıvermek.. Bir daha göremmek sevdiklerini. Ya geride kalanlar? Ana, baba, eş, çoluk, çocuk, akraba, arkadaş. Ve ızdıraplı bekleyişler, uzun, sonu gelmez bekleyişler. Bir gün çıkıp gelecek mi?

İktidardakilerin muhalefeti yok etmek için uydurduğu "postmodern" yöntemlerden biri bu. Kaybetmek, geride kalanları susturmak anlamında öldürmekten "daha iyi". Saldırı yalnızca gizlice kaçırılan muhalife değil, onları tanıyan binlerce insana yönelik. Beyinlere salınan korku, belirsizlik korkusu. İnsan soyunun en büyük, en eski korkusu. Ama sesini çıkarma belki öldürülmemiştir, belki geri döner umudunun felç ettiği, eylemsizliğe sürüklediği yakınlar, akrabalar... Yani umudun en hayasızca ve en alçakça sömürüldüğü bir durum.

Umut düşmanlarının psikolojiyi iğrenç emellerine alet ettikleri, insanı haksızlığa uğradığı her durumda olduğu gibi, burada da yalnızlaştırıp kendisiyle aynı durumlarda olan insanlardan uzaklaştırma işi. Kapitalizmin özellikle 70'li yıllardan sonra dünya çapında uygulamaya başladığı bir kitle bastırma yöntemi. CIA orijinli. İlkin Latin Amerika ülkelerinde görüldü.

Ülkemizde ilk defa 70'li yıllarda görüldüyse de yoğun olarak 1992 yılından itibaren uygulanmaya başlandı. Elde edilen bilgilere göre bu zamana kadar 2 bin kişi "kayboldu".

Haksızlıkların olduğu yerde mücadele olacaktı elbette. Dünyanın işkencecileri deneylerini en ince ayrıntısına kadar birbirlerine aktarır da, haksızlığa karşı duranlar birbirlerinden habersiz olabilir mi? Ülkemizde kayıp anaları da Arjantin'deki kayıp analarını kendilerine örnek alarak eyleme durdular. Aylarca süren inatçı mücadele ülke sınırlarını aşıp dünyanın birçok yerinde duyulmaya, ilerici kamuoyundan, çeşitli kurum ve kuruluşlardan ses getirmeye başladı. Avrupa'nın çeşitli yerlerinde, çeşitli biçimlerde yapılan kayıp aileleriyle dayanışma eylemleri kendisini örgütleyip kalıcılaşmaya başladı.

Bu örgütlenmelerden birisi de "Soldaridatskomitee Zürich mit den Veschwundenen und ihren Angehörigen". Yani "Kayıp Aileleriyle Dayanışma Komitesi-Zürih." Bu komite, her hafta cumartesi günü Zürich'te, Türkiye'deki eyleme paralel olarak faaliyette bulunuyor. Avrupa'daki ilerici demokrat kamuoyunun, resmi ya da hükümet dışı kurum ve kuruluşların dikkatini ülkedeki bu vahşi uygulamalara çekiyor. 26 Ekim cumartesi günü yedincisi yapılacak eylemde pankartlar ve resimler taşımanın yanı sıra, çeşitli dillerden bire bir açıklamalar yapılıp imza toplanıyor.

Amaç Avrupa'daki insanlara yakınıp, acıma duygusu yaratma değil. Ülkemizdeki vahşeti insanlık vicdanına şikayet etmek... Ülkemizdeki karanlıktan Avrupalı emperyalistlerin ne kadar sorumlu olduğu hepimizin malumu...



ÖDP'li öğrenciler çıkış yolunu buldu!

Tıkanıklık aşılmak içindir

Erkan DOĞAN

Ankara'dan, ÖDP Türkiye Gençlik Forumu'ndan dönerken, dilimize Nazan Öncel'in moda şarkısı takılmıştı, "Napcaz şimdi aaah". Çünkü tam bir uzlaşma zemini bulduk derken fırsatı elimizden kaçırmış, evlerimize hafif moralsiz dönmüştük. Aslında ertesi gün ne yapılacağını herkes tek tek biliyordu ve bu üç aşağı beş yukarı aynıydı. Ama hepimizin solo söylediği türküyü koro halinde çığıramamıştık.

İstanbul'a döndükten sonra Ankara'da elimizden kaçıp giden balığı bu kez kaçırmadık ve İstanbul ÖDP'li Gençler Forumu'nda bir ortaklık zemini sağlamayı becerdik. Çözümü hiç de zor olmayan bu denklem gündelik mücadele katalizörü sayesinde fazla yıpratıcı olmadan sonuca bağlandı.

Gelinen nokta sadece ÖDP ve ÖDP'li öğrenciler açısından değil öğrenci hareketinin bütünü açısından önem taşıyor. ÖDP'li öğrencilerin harekete daha kararlı, anlaşmış ve ne yapacağını bilir bir halde müdahalesi öğrenci hareketinin alçalmakta olan ivmesini yükseltme olanağı sağlayabilir.

Sağlanan bu mutabakatla birlikte artık ÖDP'li öğrenciler -şimdilik en azından İstanbul'da- daha organize olmuş bir şekilde davranacaklar. ÖDP'lilerin bulunduğu her okulda Özgürlük ve Dayanışma Platformları kurulacak, bu platformlar bir yandan öğrenci hareketinin özgül sorunları için yürütülen mücadelenin kararlı birer unsuru olurlarken, öte yandan da Özgürlük ve Dayanışma Partisi'nin her türlü politik kampanyasının ve etkinliğinin okullardaki ayağını inşa edecekler.

İkinci önemli noktası ise ÖDP'liler arasındaki dağınıklık sadece tek tek okullarda değil merkezi düzeyde de aşılacak, Özgürlük ve Dayanışma Platformları bir yandan kendi okullarının özgül sorunları için kafa yorarken, bir yandan da hareketin bütünün sorunlarıyla da ilgilenecekler. Çünkü İstanbul'da yapılan toplantı Özgürlük ve Dayanışma Platformları arası eşgüdümü sağlayacak üst organlar kurma kararı da aldı. Özgürlük ve Dayanışma Platformları arasında uyumu sağlayacak üst organların kurulması kararı okullarda süren mücadelenin bulunduğu alana sıkışmasının önüne geçecek.

Ve nihayet bir bütün olarak Özgürlük ve Dayanışma Platformları partinin ÖDP'nin merkezi organlarıyla da uyum içinde çalışmayı hedefleyecek. Bu da ÖDP'li öğrencilerin sadece öğrenci sorunlarıyla ilgilenmekten öte partinin ve ülkenin bütün sorunlarıyla ilgilenmek arzusunun bir göstergesi olarak görülmeli.

Tek tek okullardaki mücadelenin bilgisinin ve deneyimlerinin merkezileştirilmesi meyvalarını şimdiden vermeye başladı. Yapılan merkezi toplantılarla ÖDP'li öğrenciler politik mücadele perspektiflerinde de anlaştılar. Oldukça gelişkin ve geniş açılımlar içeren bu perspektif, ÖDP'li öğrencilerin öğrenci sorunlarını ülkenin genel sorunlarıyla ilişkilendirme ve genel sorunlarda da taraf olma gayretinin altını çiziyor.

Yukarda anlaşılan bu zemin, yalnızca ÖDP'liler açısından değil öğrenci hareketinin geneli açısından da önem taşıyor demiştik, bunu biraz açmakta fayda var. ÖDP'li öğrenciler, öğrenci muhalefetinin *(çoğunluğunu dersek bazı dostlarımız darılabilirler ama)* en önemli kesimlerinden birini oluşturuyor.

Bu kesim şimdiye kadar kendinden beklenen performansı gösteremedi, dağınık kaldı. Şimdi ÖDP'lilerin toparlanması hareketin en önemli unsurlarından birinin gücünün efektif kullanılabilmesi sonucunu doğuracak, bu hem ÖDP'lilerin çatısı altında faaliyet sürdürmeyi yeğlediği Koordinasyon'un etkisini artıracak, hem de ÖDP'liler ayrı düşünmenin aynı yere vurmak için engel olmadığını anlatabildikleri ve bunu kendi pratiklerinde hayata geçirmeyi becerebildikleri oranda hareketin dağınık parçaları arasında birlikte davranma eğilimi güç kazanacak.

Öğrenci muhalefetinin hepimizin bildiği bir handikapı var. Bu alan kolayca etkinlik kazanılabilecek bir alan olduğu kadar, akışanlığın fazla olduğu etkinliğin bir geleneğe ve kurumsallaşmaya kolay dönüşemediği bir alan. Neredeyse işe başlayan her kuşak Amerika'yı yeniden keşfetmek zorunda kalıyor. Bunda kendi gruplarının çıkarını hareketin genelinin çıkarlarının önüne koyan 'sekter' grupların etkisi de yadsınamaz elbette. ÖDP gibi hem sekter olmayan, her koşulda hareketin genelinin çıkarlarını gözeten, hem de bir gelenek bırakabilecek kadar büyük bir parti handikapların aşılması için de önemli işlevler üstlenebilir, en azından bizim umudumuz üstleneceği yönünde.

Son bir saptamayla yazıyı bitirmek istiyorum. Kutsal kitaplar "Başlangıçta söz vardı" diye başlar oysa biz sosyalistler "Başlangıçta eylem vardı" mottosunu tercih ederiz. Bunun ne denli doğru olduğu yaşadığımız süreçte bir kez daha kanıtlandı, toplantı salonunundan çıkar çıkmaz yapacak bir ton işimizin olması bizi "skolastik" tartışmaları bir kenara bırakıp hareketin andaki sorunlarına ilişkin tartışmalar yapmak zorunda bıraktı. Böyle tartışınca aramızdaki farkların hiç de abarttığımız kadar derin olmadığını gördük. "Skolastik" tartışmaları bir kenara bırakmıyoruz tabii, hepimiz hala fikirlerimizin ısrarlı takipçileriyiz, ama onların doğruluğunu ya da yanlışlığını soğuk odalarda değil sonbahar güneşinde sokaklarda ve okullarda sınamaya karar verdik. Galiba doğru da yaptık. Bu da Ankara toplantımızı "Hepsi okumuş çocuklar, politikayı da öğrenecekler" başlığıyla veren Söz'e atılmış küçük bir taş olsun.



İstanbul Forumunda ortaklaşılan zemin

1- ÖDP'li üniversitelilerin, üniversitelerde Özgürlük ve Dayanışma Platformları oluşturmaları.

2- Platformlardan gelen temsilcilerin il eşgüdümünü oluşturmaları.

3- Eşgüdümün periyodik toplanması.

4- Eşgüdümün platformlarda tartışılmamış, görüşülmemiş ve karar verilmemiş konularda karar almaması.

5- Eşgüdüm'ün il yönetimiyle ilişki sürdürmesi.

Sendika yoksa alışveriş de yok!

Carrefour, Fransız sermayeli bir alışveriş merkezi, dünyanın ikinci büyük hipermarketler zinciri, 3 yıldır Türkiye'de de faaliyet sürdürüyor, şimdilik İstanbul'da, ama diğer kentlerde de şubeler açmak üzereler. Carrefour'da 500'e yakın işçi çalışıyor.

Bütün dünyada emek düşmanlığı ile sicili kirli Carrefour, geçtiğimiz günlerde 21 işçisini işten çıkardı. Gerekçe: İşyerinde sendika örgütlemek!

Atılan işçiler, Özgürlük ve Dayanışma Partisi Kadıköy ilçe örgütüyle birlikte Carrefour aleyhine bir kampanya yürütüyor.

Önce İstanbul'un Anadolu yakasında "Atılan işçiler geri alınıncaya kadar emek düşmanı Carrefour'dan alışveriş yapmıyoruz" başlıklı 2 bin afiş yapıştırıldı.

Afişler Carrefour yönetimini öylesine tedirgin etti ki, Carrefuor'un özel güvenlik elemanları, "ülkücüler"le elele verip, bir hafta sokak sokak dolaşıp afiş yırtmakla meşgul oldular.



Afiş'in ardından Carrefour müşterilerine yönelik dört sayfalık bir bülten/bildiri hazırlandı. bu bildiri de yaygın olarak dağıtılacak.

Bildiride "Örgütlenebilmek, demokrasinin en temel şartıdır. Sendikalar yalnızca ücret pazarlığı yapan kurumlar değil, aynı zamanda demokrasinin de en temel kurumlarından biridir. Sendikalaşmaya sahip çıkmak demokrasiye de sahip çıkmaktır.

Carrefour işçilerinin mücadelesi demokratik bir Türkiye özlemi çeken herkes için küçük ama hiç de önemsiz olmayan bir dayanışma fırsatıdır. Özgürlük ve Dayanışma Partisi, sizi özgürlük için dayanışmaya çağırıyor" denerek, işten çıkarılanlar geri alınıncaya ve sendika girinceye kadar Carrefour'dan alışveriş yapmama çağrısı yapılıyor.

Carrefour işçilerine ve ÖDP Kadıköy'ün Carrefour müşterisi olsun ya da olmasın tüm ÖDP'lilerden bir de isteği var:

"Türkiye'nin neresinde olursanız olun, bireysel ya da örgütsel olarak Carrefour yönetimini kınayan ve demokrasiye sahip çıkan mesajlar gönderin." diyorlar.

Carrefour Mağaza müdürü Francis Wagner'in telefonu 0216 416 23 22, Faksı ise 0216 384 54 43..

Ayrıca Carrefour Fransa'da örgütlü olan CGT sendikası da direnişçileri aktif olarak destekliyor. CGT yayınladığı bildiride ülkesi neresi olursa olsun, sermaye saldırılarını ancak tüm işçilerin dayanışmasının engelleyebileceğini vurguluyor.

İstanbul Barosu'nda *yeni bir dönem* başlatmak isteyen Yücel Sayman:

Hukuk ihlallerine müdahale görevimizdir

Dünyanın en büyük ikinci barosu olan İstanbul Barosu Başkanlığı'na seçilen Yücel Sayman genç avukatlara ve kadın avukatlara güvenerek hazırladıkları programlarında iddialı... Yeni yönetimin katılımcılığa verdiği önemin altını çizen Sayman mafyaya karşı mücadelede de barolara ciddi görevler düştüğünü belirtiyor. Arkadaşımız Ayla ÖNDER, Yücel Sayman'la işe nereden ve nasıl başlayacaklarını ve neler yapacaklarını konuştu...

● Genel Kurul sürecini değerlendirir misiniz?

Önseçim sürecinden başlayarak genel kurul seçimlerine kadar biz bir programla çıktık ortaya. Bu programı nasıl, hangi projelerle gerçekleştireceğimizi de somut olarak ortaya koyduk. Avukat arkadaşlar arasında yaptığımız büro çalışmalarında, küçük toplantılarda bire bir görüşmelerde hep bu programı dile getirdik. O programın gerçekleştirilmesi için oy istedik. Ve programı tartıştık, anlattık. Diğer gruplardan seçime katılanlar böyle bir çalışma yürütmediler. Bir 'düşman' ve 'tehlike' yaratıldı. Hep 'düşman'a ve 'tehlikeler'e karşı kendilerinin koruyucu olduğunu ileri sürdüler ve birtakım kavramların arkasına sığınarak hareket ettiler. Ama meslek ve baro açısından o kavramların içeriği doldurulmaksızın hareket edilemez. Yani 'Ne yapacaksınız burada, nasıl gerçekleştireceksiniz?' diye sorduğumuz zaman cevap verilmiyordu. Halbuki biz böylesi kavramlar kullanmadık, tehlike yaratmadık. Ama içi dolu bir program önerdik. Artık bizden programımızı uygulamamız istenecektir.


Yücel SAYMAN

Bizim programımız demokratik içeriği olan, ama mesleğin ana sorunlarını ele alıp belirli bir sistematik içinde çözüm üreten bir programdı. Onun için de yankı buldu.

Biz bütün programımızı gençliğin enerjisine ve kadın avukatların mücadelesine dayandırdığımızı gösterecek şekilde hazırladık.

Bu genel kurulda büyük bir heyecan vardı. Bu iki günlük süreç önseçimden başlayarak genel kurula kadar sıçrayan sürecin bir parçasıydı. Genel kuruldaki hava da devamlılığımızın ve kararlılığımızın göstergesidir.

● Hukuk, adalet ve yargı büyük sorunlar yaşıyor. Nereden başlayacaksınız?

Birkaç koldan çalışmaya giriyoruz. Birincisi bu karar süreçlerini, yani bütün avukatların kararların alınmasına katılımını sağlayacak süreçleri hemen başlatıyoruz. Daha şimdiden bölgeler bu heyecanı yaşıyorlar. Bununla ilgili toplantılar önümüzdeki haftadan itibaren başlayacak. Yönetimde temsil olanakları açıldı. Onu başaracağız. Biz bu heyecanla yüksek bir oy oranı tutturduk. Yani demokratik çalışmayı, katılımcı çalışmayı, kararların birlikte tartışılıp, birlikte alınıp sonra ortak mücadeleye girişmenin zeminini hazırlayacağız. Hedefimiz bu.

Ama meslek sorunlarının çözümünde acil olarak hemen gerçekleştirmeye çalıştığımız bir proje var.

> Programımız demokratik içerikli, mesleğin ana sorunlarını ele alıp bir sistematik içinde çözüm üreten bir programdı. Onun için de yankı buldu. Biz programımızı gençliğin enerjisine ve kadın avukatların mücadelesine dayandırdık.

Eğer bu projeyi hayata geçirebilirsek avukatların kurumlaşmasını sağlayabileceğiz. Ama mesleğe uygun bir kurumlaşma olacak bu. Kurumlaşmaya bağlı olarak genç avukatlar için ortak büro mekanları oluşturulacak. Ve bu çerçevede vergi sorununun çözümlenmesi için adım atacağız. Hatta bir yasa çıkmasına ihtiyaç olmaksızın vergi sorununun çözülmesine yönelik bir projemiz var. Bunu çok kısa bir sürede hayata geçirmeye çalışacağız. Bunun yanı sıra hergün yaşadığımız hukuk ihlallerine aktif bir müdahale de zaten görevimiz. Bu, programın bir parçası olmaktan öteye baronun görevi. Ondan sonra diğer projelerin gerçekleşmesi için de çaba göstereceğiz. Ama ilk olarak bu kurumlaşma, ortak büro ve vergi sorununun çözümlenmesi acil bir görev olarak karşımızda...

● Cezaevlerindeki sorunlara ilişkin tavrınız eski baro yönetimlerininki gibi mi olacak?

Bir yargılama süreci mahkemede hüküm verilmekle bitiyor gibi gözüküyor. Ama ondan sonra devamı var. Bunun devamı da cezaevlerinde... Yani infaz hukukunun demokratik olması, insan haklarına uygun olmasının sağlanması bizim görevimiz. Onun için oradaki aksaklıklara da bizim yetkilerimiz ve yeteneklerimiz çerçevesinde müdahale etmemiz gerekiyor. Biz buraya elbirliğiyle, bir çözüm üretecek şekilde müdahale edeceğiz. Cezaevinden, Adalet Bakanlığı'ndan, yargıçlardan, barodan ve insan hakları kurumlarından bir kurul oluşturarak ortak çözümü arayacağız. Böyle bir projeyi sunacağız. Artık bunun kabulüyle uygulamaya geçilebilmesi iktidara bağlı olan bir şey. Eğer onlar böyle bir projeyi uygun görürlerse sorunların çok daha aza ineceğini düşünüyoruz. Ve çözüm üretmenin birlikte daha kolay olacağını düşünüyoruz. Böyle olaylara bundan sonra en azından meydan vermeyeceğimizi düşünüyoruz. Biz müdahale edeceğiz derken orada kavga edeceğiz anlamında söylemiyorum. Yani bundan sonra önerilerimizle müdahale edip, çözümler üretmeye ve bu temelde demokratik bir infaz hukukunun, yani insan haklarını ihlal etmeyen bir infaz sisteminin yerleşmesi için çaba göstereceğiz.

● OHAL bölgesinde avukatlar büyük sorunlar yaşıyor... Orada nasıl bir hukuk ya da hukuksuzluk var?

Tabii Türkiye'nin bütün sorunlarına ve İstanbul dışındaki sorunların hepsine yetişebilmek mümkün değil. Ama oradaki hukuksuzluğa karşı da mücadelenin görevimizin bir parçası olduğunu düşünüyoruz. Biz hukukun her yerde aynı şekilde uygulanmasından yanayız. Yani bir bölgede bir başka hukuk anlayışı, hatta orada var olan hukukun da ötesine geçilmesi günümüz hukuk anlayışına aykırı. Belki bundan yüz sene öncesinin hukuk anlayışına uygun olabilir ama günün hukuk anlaşıyışına aykırıdır bu. Hukuka aykırılığa müdahale etmeyi görevimiz olarak görüyorum.

● Genel Kurul öncesinde bütün adaylar mafyanın hukukun üstüne çıktığından söz etti. Artık seçildiniz, bu konuda nasıl bir tutumunuz olacak?

Şimdi bakın mafyaya karşı top tüfek yok elimizde. Bizim elimizde istihbarat gücü de yok. Yani bizim mafyayla kırana kırana, göğüs göğüse mücadele edebilecek bir yapımız yok.

'Mafya' tanımı itibariyle devletten kaynaklanan bir şeydir. Yani halkın hiç devletin işine karışmadığı, halktan insanları bir araya getirdiği bir örgütlenmeye zaten mafya demiyoruz. Bu tip suç örgütüne zaten mafya denmiyor, 'çete' deniyor. Mafya tarihsel gelişimi itibariyle devletin memurlarının, bakanlarının, bürokrasisinin ve milletvekillerinin içinde olduğu bir örgütlenmeyi ifade ediyor.



Türkiye'de de mafya dendiği zaman biraz bu anlatılıyor. Bu iddialar araştırılmış değil, üzerine gidilmiş değil. Baro olarak bunların üzerine gidilmesi için biz çaba gösteririz. Ama bunu engeleyebilmek de siyasi partilerin işidir. Parlamentonun işidir. Biz ancak zorlarız onları böyle bir şeye gitmeye..

Mafyanın engellenmesi için yasal düzenlemelerin çıkması doğrultusunda mücadele ederiz. Ama en önemlisi çöken bir yargının yerini mafya alıyor. Biz ne kadar çökertilen yargıyı savunursak, demokratik, en önemlisi bağımsız bir yargının işlemesini ve güvenceye alınmasını sağlayabilirsek o kadar mafyayı en azından yargı açısından etkisiz hale getiririz. Çünkü mafya yargının yerini almıyor ama yargı içinde de etkili oluyor. İşte tehlike burada. Yani bizim esas müdahale edebileceğimiz yer yargı içi. Bunun dışında bir baskı grubu olabiliriz. Bir şeyler yapmaya çalışabiliriz ama bizim topumuz yok, tüfeğimiz yok .

Tutuklama hakkımız yok, dava açma hakkımız yok. Ama kendi mesleğimiz açısından yargıdaki çöküş sonucu mafyanın yargıya da el atmasına, ya da yargının işlevini üstlenmesine yol açıyor. Yani mafya yargının işini üstleniyor, özel bir yargıymış gibi davranıyor. Ve insanlar da oraya yöneliyor. Çünkü yargıdan umutlarını kesmişler. Orada haklarının korunabileceğini sanıyorlar. Onun bağımsız bir yargı olması lazım. Ama yürütme esas olarak Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ve Adalet Bakanlığı'nda toplanmış. Yürütmeyi esas olarak eline almış.

Yargıya bütçeden çok düşük bir pay veriliyor. Yani yargının kağıdını, kalemini alacak parası yoksa, yargıçların ücretleri tatmin edici değilse yargı çöker. Bunu hükümetin, siyasi partilerin, mafyaya karşı mücadele ettiği söylenen siyasi partilerin çözmesi gerekir.

Bütçeden yargıya ayrılan payı çok büyük ölçüde artırmaları lazım. Yani kaynak artırmaları lazım, yargı ilkel bir yapıda. Yargı sistemi birtakım yürekli yargıçların çalışmalarına dayanarak yürüyor, ayakta kalıyor. Bu daha ne kadar böyle sürer bilemiyorum...

Dolayısıyla bu konuda barolara önemli görevler düştüğünün bilincindeyiz ve buna uygun bir tarzda davranmaya çalışacağız.

Osman Murat Ülke'ye özgürlük!

Haber Merkezi İzmir Savaş Karşıtları Derneği Başkanı Osman Murat Ülke, "halkı askerlikten soğutma" suçunu işlediği iddiasıyla tutuklanarak konulduğu Buca Cezaevi'nde siyasi koğuşa geçmek için başladığı açlık grevi sırasında insanlıkdışı koşullarda Ankara'ya sevkedildi.

1 Eylül 1995 tarihinde kendisine verilen sülüsün tebligat bölümünü yakarak, vicdani retçi olduğunu ve askere gitmeyeceğini belirttiği basın açıklaması nedeniyle, TCK m. 155'te düzenlenen "halkı askerlikten soğutma" suçunu işlediği iddiasıyla hakkında Genelkurmay Askeri Mahkemesi tarafından soruşturma açılan O. M. Ülke, 7 Ekim günü "yakalanarak" Buca Cezaevi'ne, adli tutukluların yanına konmuştu. Siyasi koğuşa geçmek isteyen Ülke bu istemi yerine getirilmeyince açlık grevine başlamıştı. Bunun üzerine, kendisiyle görüşen avukatlara Cezaevi Savcısı "Osman'ı başına dert etmeyeceğini ve hemen Ankara'ya sevkedileceğini" belirtmişti. Bu konuşmadan 1 gün sonra 10 Ekim tarihinde Ülke, Genelkurmay Askeri Savcısı'nın istemi olmaksızın, 16 tutukluyla birlikte bir ring arabasıyla yola çıkarıldı. 19 saat süren yolculuk boyunca Ülke ve diğer tutukluların elleri zincire bağlandı.

Osman M. Ülke'nin avukatı Hülya Üçpınar, dergimize yaptığı açıklamada, "sevk zinciri"nin çeşitli belgelerle açıkça yasaklandığını belirterek, "Ayrıca yolculuğun yaklaşık 4 saati boyunca yağan yağmur oturma yerinin üzerine geldiği için Ülke ayakta durmak zorunda kaldı. Yolculuk sürecindeki uygulamayla gerek iç hukukta, gerekse uluslararası belgelerde düzenlenen işkence ve kötü muamele yasağı ihlal edilmiştir. Bu konuda yasal yollara başvuracağız" dedi. Üçpınar şöyle devam etti:

Sivil dahi olsalar...

"Ülke hakkında sürdürülen soruşturma konusu 'halkı askerlikten soğutma' suçuna gelince; bu suç sadece sivillerin yargılanabileceği bir yasanın, TCK'nın içerisinde yer almaktadır. Bunun sonucu ise, bu madde kapsamında suç işleyenlerin sivil mahkemelerde yargılanıp, sivil cezaevlerine konulmasıdır. Ancak 'halkı askerlikten soğutma' suçu Askeri Ceza Yasası m. 58 ile askeri suçlar arasında sayılmıştır ve bu maddeyi ihlal edenler sivil dahi olsalar askeri suç işlemiş sayılarak askeri mahkemelerde yargılanmaktadırlar. Bu durum Anayasa ve uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınan 'doğal yargıç ilkesi'ni açıkça ihlal etmektedir."

Osman M. Ülke, daha önce de aynı maddeden askeri mahkemede yargılanmış ve bu yargılama sürecinde de doğal yargıç ilkesi İhlal edildiği gerekçesiyle Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na başvurulmuştu.

TCK m. 155, halkı askerlikten soğutma suçunun yazılı veya sözlü olarak ihlal edilmesini düzenliyor. Bu suçun; yazılı basın açıklamaları, kitap, gazete haberleri yanı sıra, sözlü açıklamalar, radyo ve TV haberleri vb. ile de işlenebilmesi olası. Aytek Özel, M. Ali Birand, Arif Hikmet İyidoğan, HBB televizyonundan A. Tevfik Berber ve Erhan Akyıldız da aynı suç nedeniyle yargılanmışlardı.

Askerlik hizmetiyle ilgili yapılabilecek her türlü açıklama, haber ve programın bu maddeye takılabileceğine; böylece gerek düşüncenin açıklanması, gerekse halkın doğru haber almasının kolaylıkla engellenebileceğine işaret eden Av. Üçpınar, AB'ne girmekte istekli olan hükümetin, insan hakları konusunda engellere takıldığını, bu nedenle bazı sözler vermek zorunda kaldığını belirterek, "Düşünce açıklamalarının suç olmaktan çıkarılması bu sözlerden biridir.

TCK m. 155, aydınların, gazetecilerin, yazarların sıkça yargılanması nedeniyle kamuoyu gündemine gelen ve tartışılan TMY m. 8'den nitelik olarak farklı değildir ve hükümetin bu sözüne rağmen, kişinin kendisini ifade etmesi hala suçtur" dedi.

Üçpınar, tüm bu hukukdışılıkların, hakların kendisini ortadan kaldıramayacağını, hukuksal olarak davayı izlemenin yanı sıra, devletin samimiyetsizliğini ulusal ve uluslararası kamuoyunun gözleri önüne sermek için çalıştıklarını ifade etti ve bu konuda tüm hukukçuların desteğini beklediklerini sözlerine ekledi.



1997 mali bütçesi üzerine

Bütçeler, devletlerin gelir ve giderlerini gösteren basit birer muhasebe kayıtları değildir. Bütçeler, iktidarların temel ekonomik ve siyasal tercihlerini yansıtan önemli belgelerdir.

Bu açıdan 1997 Mali Yılı Bütçesi ele alındığında, ilk göze çarpan, bütçenin bir "borç ve faiz" bütçesi olduğudur. 6 katrilyon 255 trilyon liralık 1997 bütçesinin yüzde 29.8'i borç faizleri ödemelerine, yüzde 54.1'i ise toplam transfer harcamalarına ayrılmıştır. 1995 bütçesinin 315 trilyon lira, 1996 bütçesinin ise eylül sonu itibariyle 751 trilyon lira açık verdiği ve iç borç faiz ödemelerinin 1997'de yoğunluk kazanacağı dikkate alınırsa bu yıl bütçe açıklarının çok daha fazla gerçekleşeceği kesindir. Dolayısıyla, "denk bütçe" hazırlandığı, bunun bir "devrim" olduğu iddiaları bir hayalden ibarettir. Diğer yandan, IMF'ye gerçekleşecek açıkları da kapsayan farklı bütçe rakamlarının sunulması ise hükümetin halkı aldattığının açık bir kanıtıdır.

1997 bütçesi sanayileşmeden, kalkınmadan vazgeçildiğinin bir belgesidir. Yatırımlara bütçenin yüzde 8.4'ünü oluşturan yalnızca 524 trilyon lira ayrılması, Türkiye'nin sanayileşme ve kalkınma gibi bir tercihinin olmadığını göstermektedir. Hükümet, sanayileşme ve kalkınmadan vazgeçtiği için bunun en önemli unsurunu oluşturan mühendis ve mimarları da gözden çıkarmıştır. Kamuda çalışan mühendis ve mimarlar için öngörülen yüzde 30'luk maaş artışı ile ülkenin sanayileşmeye, kalkınmaya, dolayısıyla, mühendis ve mimarlara ihtiyacı yok demek istenmiştir.

Hükümet, 1997 bütçesi ile sosyal devlete savaş açmıştır. Eğitime (üniversitelerle birlikte) bütçenin yüzde 11.3'ünü oluşturan 705 trilyon lira ayrılmıştır. Bunun yalnızca yüzde 16'sı eğitim yatırımı olarak öngörülmüştür. Sağlığa ise bütçenin yüzde 3.3'ünü oluşturan 204 trilyon lira ayrılmış ve bunun yalnızca yüzde 10'u yatırım olarak öngörülmüştür. Sosyal güvenlik sistemi için ise hiçbir iyileştirme öngörülmemiştir. Dolayısıyla, "parası olana eğitim, sağlık, sosyal güvenlik olanağı" anlayışı bütçeye tamamen egemen kılınmıştır.

1997 bütçesi bir "Diyanet bütçesi"dir. 52 üniversiteye 194 trilyon liranın ayrıldığı bir ülkede Diyanet İşleri Başkanlığı'na 47 trilyon lira ayrılması son derece anlamlıdır. Laiklik sözcüğünü dillerinden düşürmeyenlerin yıllardır siyasal İslamı devlet eliyle desteklemeleri, devletin olanaklarını yalnızca Sünni mezhebine sunmaları hangi anlayışın tercih edildiğini bir kez daha gözler önüne sermiştir.

1997 bütçesi bir "savaş bütçesi"dir. Bütçede savunma ve güvenlik harcamaları için toplam 962 trilyon lira ayrılmıştır. Diğer cari harcamaların yüzde 70'ini oluşturan 478 trilyonu da bu kapsamda değerlendirirsek, bu rakam 1.490 katrilyon liraya ulaşmaktadır.

Kürt sorununu yalnızca bir terör sorunu olarak gören ve yıllardır hiçbir demokratik açılım getiremeyen hükümetler bunun bedelini ne yazık ki halka ödetmektedirler. Ekonomik sorunlarla karşı karşıya bulunan Türkiye için 16 milyar dolarlık bir savunma ve güvenlik harcaması büyük bir rakamdır. Bütçenin bu biçimde önerilmesi, hükümetin başarısızlığı kanıtlanmış politikalara ısrarla devam edeceğini göstermektedir.

Bütçe açıklarının karşılanması özelleştirmeden elde edilecek gelirlerin artırılması ile sağlanmak istenmektedir.

Bütçede yer alan 1.445 katrilyon liralık vergidışı gelirler özelleştirme, kamu varlıklarının satılmasına dayandırılmıştır. Yaklaşık 1.3 katrilyon lira açık beklenen bütçede, açıkların kapatılmasının hızlı özelleştirme uygulamalarından elde edilecek gelirlerle karşılanmak istendiği anlaşılmaktadır. Ancak, bunun gerçekleşmesi son derece güçtür. Dolayısıyla, 1997 yılında da iç ve dış borçlanma kaçınılmaz görünmektedir.

Sonuç olarak, 1997 bütçesini halkın ve ülkenin çıkarına görmek mümkün değildir. Bu bütçe toplumsal kesimler arasındaki gelir dağılımını ve bölgeler arasındaki dengesizliği daha da artıracak, ülkede yaşanan ekonomik ve siyasi krizi daha da derinleştirecektir.

TMMOB olarak 1997 bütçesi ile ilgili ortaya koyduğumuz bu görüşlerimizin parlamentoda yapılacak görüşmelerde dikkate alınacağını ummak istiyoruz.

Yavuz ÖNEN - TMMOB Başkanı

Nikaragua başkanlık seçimlerini *Ortega* yine kaybetti

Devrimle geldiler, seçimle gittiler, bir daha dönemiyorlar

Sedat KALIPÇI

1979 yılında faşist diktatör A. Somoza'yı bir halk devrimiyle devirerek, burjuva ortaklarıyla beraber iktidara gelen FSLN - Sandinist Ulusal Kurtuluş Cephesi, devrimin akabinde hemen bir tarım reformuna yöneldi, yabancıların elindeki madenlerin ve muz üretiminin kamulaştırılmasına gidildi, sağlık, eğitim gibi alanlarda da köklü dönüşümler yapıldı. Ancak bütün bu uygulamalar hükümet içinde birtakım sorunlara ve gerilimlere yol açtı ve sonuçta "devrimin fazla ileri gittiğini düşünen" hükümet içindeki burjuva ortaklar Ulusal Yeniden İnşa Hükümeti Cuntası'ndan çekildiler. İktidardaki çatlak bu kadarla kalmadı. Bir süre sonra özel teşebbüs yüksek konseyi ve burjuva parti temsilcileri devlet konseyini terk ettiler. Ve ardından da 1981'de ülkede iç savaş başladı. ABD'nin her türlü desteğini alan Kontralar (karşı devrimciler) askeri ve ekonomik alanlara yöneldiler. Askeri ve ekonomik çember altında olunmasına rağmen Sandinistler, 1984 yılında yapılan seçimlerde oyların yüzde 67'sini aldılar. 1990'da ise yüzde 41 oy alarak devrimle gelip seçimle giden parti ünvanıyla muhalefete geçtiler. 1996 seçimleri öncesi yapılan kamuoyu yoklamalarına göre Sandinistler'in oy oranı yaklaşık yüzde 38.96 idi.

Devrimle iktidara gelen Sandinistler'in 10 yıldan sonra seçimle iktidardan uzaklaşmaları o dönemde gerek Nikaragua'da, gerekse uluslararası sol harekette çok çeşitli tartışmalara neden olmuştu. Gerçekten de bu konuda Sandinistler "ilk"ti... Daha önce devrimle iktidara gelen herhangi bir siyasi parti veya siyasi hareket seçimle iktidardan uzaklaşmamıştı. Zaten böyle bir şey için öncelikle çok partili bir rejimin olması, devrimden sonra çoğulcu bir politik sistemin kurulmuş olması gerekiyordu. Daha önceki devrim deneyimlerinde böylesi bir uygulama olmadığından Sandinistler'in durumu bir ilk oldu.

FSLN nerede hata yaptı?

Yarıda kalan devrimin ve seçim yenilgilerinin nedenleri üzerine görüşler çeşitli. Sandinist dönemin eski kültür bakanı Ernesto Cardenal; "FSLN 1979 yılında geldiği iktidarı 1990'da terketmek zorunda kaldı. Nerede hata yapmıştı. Bunu yalnızca ABD'nin baskısına bağlamak mümkün mü" şeklindeki soruma, "Hayır ama yoğun bir ekonomik ambargo vardı. Kontra savaşı yıllarca devam etti" diye yanıt vermişti. Feminist haftalık GENTE gazetesinin şef redaktörü Sofia Montenegro ise; "FSLN yaratmış olduğu antiemperyalist etiğin yanı sıra aynı zamanda gündelik yaşamı devrimcileştirecek bir etik yaratabilseydi hegemonyasını garantileyip koruyabilirdi" diyor.

1990'da muhalefete geçen Sandinistler aradan geçen bu altı yıllık zamanı değerlendiremediler. Devrimin sağlık, öğrenim, toprak reformu, iş güvencesi, hamilelik vb. hemen her alanda getirdiği halka yararlı şeyler V. Chamorro hükümeti tarafından teker teker geri alınırken onlar, "Ulusal barış" adına sessiz kalmayı, hatta silaha sarılanları suçlamayı yeğlediler. Toprak için ayaklanan köylülerin üzerine "Sandinist Orduyu" gönderen 1979 devriminin kahramanlarından, V. Chamorro hükümeti döneminde de savunma bakanı olarak kalan, H. Ortega'nın (Daniel Ortega'nın kardeşi) bizzat kendisi oldu.

Kokular aslında hükümet devredilirken gelmeye başlamıştı. Birçok FSLN üst düzey kadrosunun devlete ait kurum ve mal varlıklarını devirden hemen önce kendi üzerlerine geçirdikleri söylentileri artık söylenti olmaktan çıkıp ispatlanan şeyler oldu. D. Ortega'nın evi bile bahse konu. FSLN'nin yaşayan tek kurucusu T. Borge büyük keresteci oldu. Ve hal böyle olunca FSLN kadrolarının eski itibarları tabii ki kalmadı.

Sandinizmden sapma mı var?

1994 Mayısı'ndaki olağanüstü kongreden hiçbir sorunu halledememiş olarak çıkan FSLN bir yıla kalmadan bölündü. S. Ramirez, M. Dora Tuellez, E. Cardenal vb. birçok ünlü ismin kurduğu yeni parti MRS (Sandinist Yenilenme Hareketi) reformist olarak nitelendiriliyor. Ayrılık sebeplerini, Sandinizmin saptırılması, D. Ortega'nın Caudillo (şef) olduğunu, partinin yolsuzluklara bulaştığını vs. iddia ediyorlar. Asıl çatlak, ayrılıktan sonra MRS tarafında kalan 39 kişilik FSLN parlamento fraksiyonundan 32'sinin, uzun zamandır yapılması beklenen anayasa reformlarına şimdilik dokunmama kararı almıştı. Yeni anayasa önerisine göre, bir kere devlet başkanı seçilenler ve başkanın ailesinden olanlar seçimlerde adaylıklarını koyamıyorlardı. Bu ise 1996 seçimlerinde devlet başkanlığına adaylığını koymayı düşünen D. Ortega'nın işine gelmiyordu elbette. O zamanlar parlamento fraksiyonu başkanı olan S. Ramirez partinin kararına karşı gelmiş olmalarını, "ulusun çıkarları partinin çıkarlarından önce gelir" diyerek yanıtlamıştı. Yeni anayasa taslağı meclisten geçti, ama devlet başkanı V. Chamorro'dan geçemedi. Çünkü damadı, devlet bakanı A. Lacayo da, D. Ortega gibi 1996 seçimlerinde adaylığını koymak istiyordu ve yeni anayasa önerisi onun da işine gelmiyordu. Bundan dolayı başkan onay vermedi. Kısa süreli bir "hukuk savaşından" sonra yeni anayasa önerisi geçersiz kaldı. Bir ara W. Nunez'in adı FSLN başkan adayı olarak ortada dolaştıysa da buna kendisi bile inanmamıştı. V. Chamorro'nun damadı A. Lacayo engeli aşamadı ama D. Ortega devlet başkanlığına adaylığını koydu.



D. Ortega seçim sonuçlarına itiraz etti, Ama sonuçların değişmesi beklenmiyor.

'Hoşgeldin Papa'

Oldukça pragmatist bir politika izleyen D. Ortega elinden geleni yaptı denebilir. Örneğin marksistliği kimseye kaptırmayan D. Ortega şubat ayında Nikaragua'yı ziyaret eden Papa II. Paul için devasa ilanlar hazırlayıp üzerine "Bienvenido Juan Pablo II" yazdırdı. İmza FSLN. Daniel Ortega S. Yani Hoşgeldin Papa II. Paul. Bu da yetmedi. Nikaragua'nın TÜSİAD'ı olan Cosep'in üyesi eski anti-Sandinist işadamı J. Manuel Caldera'yı FSLN'den başkan yardımcısı adayı olarak gösterdi. Bir yandan da kiliseye büyük arpalık vaat eden "ulusal uyum programı"nda ise hemen hemen boş vaatlerden başka hiçbir şey yoktu. Ve böyle bir programla kurulacak olan "herkesin hükümeti" (el gaberino de todos)'u ABD kabullenecekti kesinlikle.

İşsizliğin yüzde 60-70'lere vurduğu, fahişeliğin ve dindarlığın hızla arttığı, dilenci ve sahipsiz çocukların sokakları doldurduğu, oy pusulalarının tanesinin 70 dolardan satıldığı, 10 binlerce seçmenin seçmen kimliğine sahip olamadığı 3 milyonluk ülkenin daha 10 yıl önce ABD'nin 2. arka bahçesi olduğu kimin aklına gelir ki. Halk yeni başkan için "o bir hırsız, ama hiç değilse bize de verecek bir şeyleri var" diyor.

Hepsi bu kadar: Aşırı sağcı A. Aleman, ilk turda seçilmesi için gerekli olan yüzde 45'lik oy oranının üzerinde, yüzde 48.54 civarında bir oy toplayarak Nikaragua'nın yeni devlet başkanı seçildi. 30'un üzerinde partinin katıldığı, parlamento, belediye başkanları, belediye meclislerinin de oylandığı bu seçimlerde FSLN'ye 34, AL'ye 37 parlamenter düştü. Şimdi sıra A. Aleman'da. Yeni başkan intikam alacağını söylüyor. Sürgündeki Somozacılar'ın döneceği söylentisi dolanıyor ortada. 79 devriminden geriye "anayasal bir düzensizlikten" başka pek bir şey kalmamış gibi gözükse de "halktan umut kesilmez."



6 yıldan bu yana iktidarda olan Chamorro (sağda) devrimin kazandırdıklarını parça parça geri aldı.

Sandinistler Temmuz 1979'da halk devrimiyle aldıkları iktidarı 90 Şubat ayında seçimle devrettiler. 6 yıldan bu yana iktidarda olan liberal Chamorro devrimin kazanımlarını parça parça geri aldı. 20 Ekim'de yapılan seçimleri ise, aşırı sağcı, Managua eski belediye başkanı ve Somoza yanlısı Aleman kazandı. Ortega'nın itirazı üzerine yüksek seçim kurulu oy sayımının tekrarlanacağını açıkladıysa da sonuçların değişmesi beklenmiyor.

‘İHD iktidar alanı değil,

Bostancı Deniz Otobüsü iskelesinde Ragıp Zarakolu ile buluştuğumuzda, bir öykü başlamıştı bile... Ragıp elinde bir çıkınla gelmişti. Ne olduğunu sordum. “Bugün görüş günü... Ayşe’ye (Zarakolu) reçel götürüyorum” dedi. “Reçeli kim yaptı?” dedim. “Ayşe yapmıştı, kayısı reçeli...” Deniz kenarına oturup konuşmaya başlıyoruz...

Azınlık hakları giderek daha çok dünyanın gündemine giriyor. Artık, Dördüncü Dünya dediğimiz, geçmişte sesi duyulamayan halklar, azınlıklar, yani yok sayılanlar Marcos’un deyimiyle “Ya Basta! Artık Yeter” diye çığlık yükseltiyorlar. Türkiye’de azınlık kavramı lanetli bir kavram. Bizde mutlaka çoğunluk olmak gerekiyor. Azınlık olmak aşağılık bir durum gibi algılanıyor. Azınlık kavramı hiçbir yasal statüye sahip değil. Azınlık kavramının geçtiği tek yasal metin Lozan Antlaşması’nda, “azınlık, çoğunluk” kavramı dini statüye göre belirlenmiş. Bu bakımdan Kürtler bir azınlık değil Müslüman çoğunluğun bir parçası oluyor. Azınlık olanlar, sadece Ermeni ya da Ortodoks Rum Kilisesi’ne bağlı olanlar. Yahudiler bu statüyü kabul ederlerse başlarına ne geleceğini bildiklerinden gönüllü olarak vazgeçmişler. Türkiye’deki azınlıklar kağıt üzerinde müthiş haklara sahip gibidir, gazeteleri, okulları var!.. Ama ne yazık ki, sistematik eritme politikası içinde bu hakları kullanacak insanlara sahip değiller. Azınlık kalmamıştır!

Genel olarak dünyada yeni bir yönelim var. “Azınlık bilgisi ve bilinci” de diyebileceğimiz bir var oluş biçimi. Artık azınlıklar ulus–devlet’in geleneksel yapısı içinde duramaz gibiler...

Dünya farklı yönelime girdi. Globalleşme belli bölgesel birliklere de yönelme durumunda. Şöyle bir mantık var; eğer güçlü bir Alman, İngiliz ya da Fransız devleti devam ederse sağlıklı bir AB sağlanamaz. Bu bağlam içinde, sadece etik ya da demokratik nedenlerle değil, politik gereklilik nedeniyle de azınlık hakları Avrupa’nın gündeminde. Sözleşmeler imzalanmış durumda. İngiltere’de Galler halkının kültürel hakları geçtiğimiz yıl tanındı. Galce yayın yapan bir radyo istasyonları var. En katı asimilasyon modeline örnek gösterilebilecek Fransa, Breton, Bask, Katalan bölgesinde özellikle medya aracılığıyla Fransız kültürünün mutlak hegemonyasını sağladı. Orada elli yıl önce Bretonca çok yaygın bir biçimde konuşuluyordu. Ama bu dilin, resmi olarak kullanılması, halka açık yerlerde dile getirilmesi yasaktı.

Peru’da halkın ezici çoğunluğu yerliydi, İnkalar’dan, Ayamaralar’dan geliyordu. Bunların dili geçen yüzyılda bir mecburiyet olarak Peru Anayasası’nda resmi dildi. Süreç içinde sömürgecinin dili olan İspanyolca ve kırma İspanyol melez kültür bütün Latin Amerika’da egemenliğini sağladı. Avustralya’ya ve Yeni Zelanda’ya baktığımızda yüzde 15–25 gibi geniş bir yerli nüfus söz konusu. Ama bugün Aborjinler Yeni Zelanda’da, Maoriler Avustralya’da marjinalleştirilmiş durumdalar. ABD, aslında tarihteki en büyük jenositlerden birine sahne olmuş bir ülkedir. Güney Amerika’da yerli halklar varlıklarını bir şekilde sürdürürken Kuzey Amerika yerlilerinin kökü resmen kazınmıştır. Kalanlar, tecrit edilmiş halde, açık toplama kamplarına benzeyen bölgelerde tutulmaktadır.

Azınlıklar Konferansı’na Siyular adına katılan bir yerli aydını, üniversite bitirdiğini, bir iş yaşamı olduğunu, ama her zaman yerli kaldığını söylemişti. Bu kişi Bahailiği benimsemişti. Hümanist bir dinin Amerika’da bir yerli aydın ile buluşması aslında bir mesajdı: Bizim aramızdaki esas bağ insan olmaktır...

Aslında azınlık kavramı da özünde dıştalamayı ve yok saymayı ve bir alana hapsetmeyi de peşinen kabul ediyor. Ama azınlıkta olan insan topluluklarının başka bir aracı da yok. Azınlık haklarının azınlıkları tasfiye edecek şekilde kullanılmasını engelleyecek önlemleri de almak gerekiyor. Türkiye bunu yaşamıştır. Birçok halk grubu, Ermenilerin ya da Rumların sahip oldukları haklar karşısında hayranlık duymaktadır! Ama bu haktanırlık, öz olarak azınlıkların tasfiyesini de getirmiştir. Yani sadece hakların tanınması değil, bunu devletin ve toplumun da özümsemesi gerekiyor. Devletin, pozitif ayrımcılık yaparak çoğunluk olmayan halk gruplarının varlıklarını sürdürmek için olanak tanıması gerekir.

İlginç örnektir; Ibıh dilini konuşan tek bir insan kaldığında bile bir Fransız bilimadamı Demizil’in bu dilin gramerini ve sözlüğünü hazırlaması, inşanlık için müthiş bir şanstır. Özellikle de yazılı olmayan diller ne yazık ki yok olmuştur . Bunlar, önce Grekçenin, daha sonra da Osmanlıca ve Türkçenin potasında eridiler. Bizim de bir anlamda yerli halkımız var; Kürtler. Kürtler azınlık statüsündeki haklara bile sahip değiller. Sözel olarak da çoğunluğun bir parçası olan Kürtler, azınlık kalıbına sığmayacak kadar da çoklar. Bu sorun çözülse bile Türkiye’de yine de bir azınlık sorunu olarak Kürt sorunu Batı’da var olacak. Anadolu’da bir arada yaşayan kültürler yok sayılıyor. Hatta resmi söylem de, “iyi hoş Kürtlere bazı haklar tanıyalım ama ya ötekiler de isterse” şeklinde gerekçe yapılıyor.

Azınlık Hakları Konferansı’nda nasıl bir izlenim edindin?

Almanya’da Nauman Vakfı’nın topladığı Azınlık Hakları Konferansı, gerçekliğin cüzi bir parçasını dile getiriyordu. Toplantı daha çok Avrupa merkezliydi, ama önemliydi. Dünyanın farklı yörelerinden benzer sorunu olanlar, bir araya gelip tartışabildiler. Almanya’dan da üç tane azınlık grubu vardı; Sorplar, Danlar ve Frizenler. Frizenler Almanya’nın kuzeyinde küçük bir adada yaşayan sayıları sadece beş bin kadar olan bu azınlığın dillerini geliştirme hakları var. Doğu Almanya’da yaşayan Sorplar, Alman kimliği içinde haklara sahip bir grup. Danimarka sınırında yaşayan Danlar’ın parti de kurma dahil birtakım hakları var. Aynı Almanya’da milyonlarca yabancı işçi, “misafir statüsü”nde kovalamaca statüsü içindeler. Bu da bir anlamda batının çifte standardı.

Türkiye böylesi bir dünyada yer alacaksa konumlanışını değiştirmek zorunda. Fransa da dahil üniter devletler çağının, bittiğini farketmek zorunda. Kürtler sadece ön haberci oldu ve kültürel kimlikler konusunda bir depreme neden oldu. Bugün açığa vursun ya da vurmasın birçok topluluk kendi kültürünü sahiplenme, yaşatma konusunda çabaya sahip. Türkiye’nin tavrı bir arada yaşama koşullarını zorlaştırmaktan başka bir amaca hizmet etmiyor. Bu cemaatler yıllar yılı kendi kültürlerini aşağılayarak, ayıp gibi hissederek yaşatıldılar. Sadece Kürt bölgelerinde değil Karadeniz dağlarında da çocuklar, Türkçeyi zorla öğrendiler. Keşke bu güzel dili Türkçeyi, kendi dilleriyle birlikte gönüllü olarak öğrenebilselerdi. Bizim



toplumumuzda geçmişte insanlar daha çocukluğunda iki üç dili bir arada konuşabilirlerdi. Bir insana kendi dilinizi öğretmek istiyorsanız, önce kendi dilinin kavramsal yapısını, gramatiğini kavratmak zorundasınız. Biz onların ana dillerini yasaklayarak dünya ile organik bağlantısını kestik.

Zaman yetmiyor... Deniz Otobüsü’nde üst kata, televizyonlu bölüme çıkıyoruz... Siyah-beyaz bir Yılmaz Güney filmi oynuyor. Şık giyimli bir erkek, “bu filmler yasak değil mi” diye rahatsızlık belirtiyor. Yaklaşık onbeş dakika filmi izliyorum. Güney, cezaevinden kaçan, iyi kalpli bir mahalle kabadayısı rolünde...

Deniz otobüsünden inince Demokrasi gazetesine yürüyoruz. Ragıp’ın yazı günü. Gazeteden Ayşe’ye gidecek. Gazetenin yüz metre yakınında salaş bir çayocağının bahçesine, hasır sandalyelere oturup kaldığımız yerden devam ediyoruz. Demokrasi’den arkadaşlar geçiyor. Selamlaşıyoruz. Ragıp, İHD konusunda bir gerilim içinde... Belli ki içi kırılmış... Fırsattan istifade “gelelim İHD”ye diyorum...

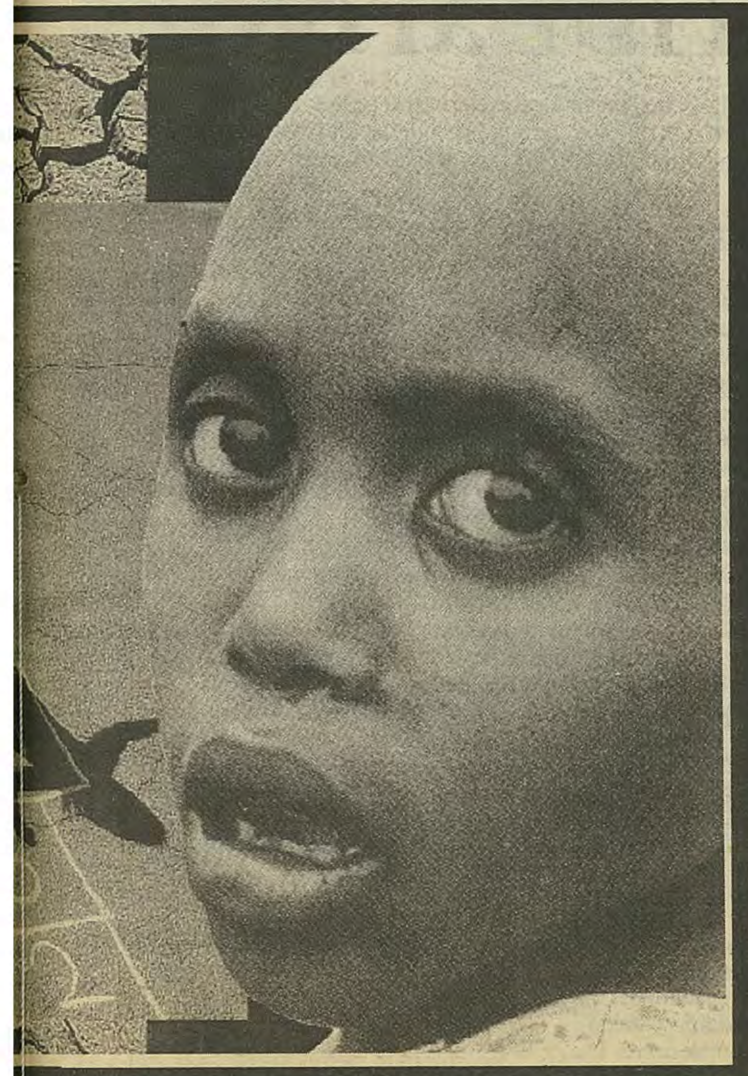
İHD’nin, özgün çalışmalarından birini Azınlık Haklarını İzleme Komisyonu yürütüyor. İlk kez böylesi bir çalışmaya tanık olmak önemli. Bu çabanın, şikayetçilerden değil, onların haklarına sahiplenen insan hakları savunucularından gelmesi önemli. İHD, aslında çok özgün bir model sunuyor. İHD modeli altında çok farklı kimlikler, on yılı aşkın süreyle bir arada olma başarısını, bunun mümkünlüğünü topluma gösterdiler. Biz nedense yarattığımız özgün deneylere gereken özeni göstermiyoruz, dışarıdan model alıyoruz. Mesela, bizde Avrupa’daki cezaevlerine geçilmeli diyenler vardır. Bu son derece yanlış, çünkü batıdaki cezaevi sistemi son derece gayriinsani. Türkiye’de zaten devlet böylesi bir sistemi

hedeflemektedir. As
uygun” sistemi ceza
mücadeleleriyle yar
ların yarattığı mode
Yapılacak iş yaratıl
yasalaştırmak, meşı
ise, siyasi tutsaklar
koşullarında ortak
elini sundular. Saldı
modelin kalıcılaştırı

İHD içindeki çalı
ilişkisi olarak kavra
anlamı, “kavram”
projelerin yerine “k
anılan/alınan tavırl
İHD, kendini sıçrat
tartışmayı/pratiği d
or. Oysa bu gücü v

İHD, bence özgün
arada olamayan kim
ve demokratik bir m
asıl özgünlüğü bura
maddi değil de man
başında kavramsal
yaratılabilir zanned
sallığın hayatla bağ
daha çok kavramlar
kendisi için olan bi
hastalık aslında sol
Eski solcular, ideol
düşüncelerini terket
normlarını terketmi
monik olmak istiyo
arada yaşamak ve b
Eğer siz dayatmacı
doldurulmamış, “öz
etrafında dayatma y
özgünlüğünü, çok y
Önce buna tahamm
gerekiyor. Biz aram
mezsek, bir arada y
liklere saygı gösteri

...irlikte var olma alanıdır'



...ıla Türkiye'ye "en
...indekiler
...ıştır. Siyasi tutsak-
...ünyaya örnektir.
...fiili sistemi
...aştırmaktır. Türkiye'de
...Eylül'ün en ağır
...onurlu yaşamın mod-
...arın önünü kesmek bu
...ısından geçiyor.

...ılar, mikro iktidar
...yor. Bunun güncel
...şmalarının, ilerletici
...adlarıyla"
...oluyor... Sonuçta da
...ak bir
...ir türlü örgütleyemiy-

...ir model yarattı. Bir
...kleri bir araya getirdi
...del sundu. İHD'nin
... Özgünlük sanki
...i bir şey ve masa
...rak tek başına
...yor. Oysa, kavram-
...ntısını yaratamazsanız,
...üzeyinde dönen ve
...apı ortaya çıkar. Bu
... yapısından geliyor.
...ilerini, örgütlerini,
...ler bile, solcu davranış
...rlar ve mutlaka hege-
...ar. İHD'de herkes bir
...likte üretmek zorunda.
...ursanız, üstelik altı
...ünlük" kavramı
...parsanız, İHD'nin
...pılılığını parçalarsınız.
... etmeyi öğrenmemiz
...da bu dersi öğrene-
...şamayı karşılıklı kim-
...nesini önereceğiz. İHD

içinde yapılan, bu bağlamdaki kavgayı son derece anlamsız buluyorum. Bu durum benim gibi birçok insanı manevi açıdan da rahatsız etti. Ve İHD bünyesi içinde birçok insanın uzak kalmasına neden oldu.

İHD bir iktidar alanı değildir. Tersine bir iktidarsızlık, birlikte var olma, birbirine öğretme alanıdır. Hiç kimseye zorla bir şey anlatamazsınız ve öğretemezsiniz. Bu en başta insan hakları felsefesine aykırı bir şeydir. İnsan haklarında normlar, kalıplar kutsal kavramlar, kutsal ilkeler olamaz. Çünkü insan hakları alanı sürekli gelişen, değişen bir yapıya sahiptir. Ancak, insan hakları felsefesine sahip olabilirsiniz. Bu da hümanizmdir, insanlığın bütünlüğüne sahip çıkma felsefesidir.

Bu bakımdan dileriz İHD bu karşılaştığı krizi de aşar ve aşmalıdır...

İHD tarihen, hem kurum olarak, hem de içinde çalışan insanları geliştirerek günümüze geldi. Ortada kavramsal ve pratik bir birikim var. Tam da bu noktada, bu birikimin sıçratılması üzerine de tartışmalar oluyor gibi. Biriktirilenlerin özümlenmesi, tıkanan noktaların aşılması, yeni kavramsal/ pratik açılımların/ adımların atılması için bir iç eğitime de gereksinim var gibi. İnsan, birey, hümanizm ve özgürlükler bağlamında bir eğitim...

İHD'nin kendini eğitmesine müthiş ihtiyaç var. O da şu noktada ele alınmalıdır; ahlaki duruş yerindedir, direngenlik iyidir, fakat bir türlü giderilemeyen teknik eksiklikler yakıcıdır. Bir türlü düzenli ve sistematik çalışmayı gerçekleştirilememektedir. İHD'nin, yöneticiler de dahil müthiş bir eğitime ihtiyaç vardır. İHD'nin özgünlüğü masa başında üretilemez, özgünlük, iddiasının altı doldurulamamıştır. İHD'nin özgünlüğü olacaksa, Türkiye'de yaşanan gerçekliğe uygun düşen bir çalışmayla mümkündür. Bir anlamda İHD'nin özgünlüğü kendi tarihinde de yatmaktadır. Çok önemli başarılar sağlamıştır. Bundan sonra bunun teknik çalışmayla bütünleştirilmesi gerekir. Ne yazık ki İHD'nin kendi insan yapısı, kendi çalıştığı alan konusunda teknik bilgilerden son derece yoksundur. Bu uluslararası sözleşmelerden, sistemimizin insan hakları bakımından ayrıntılı bir analizini yapmaya kadar uzanır. İnsan hakları çalışması, kitleye yönelik çalışmalar dışında, son tahlilde bir teknik çalışmadır. Teknik çalışmalar, profesyonel yapıların oluşturulmasını getirir. "Ak mı kara mı" tartışmalarıyla zaman yitirilmektedir. Kişilik tartışmaları, sadece İHD'yi zayıflatmakta, hedefine yönelmesini engellemektedir...

Ragıp, Demokrasi'ye gidiyor. Oradan Ayşe'yi ziyarete gidecek. Ayşe'ye reçelini götürüyor... Bir de kitap... Selam söylüyorum... Azınlıklar, İHD, Ayşe... Cezaevleri... Deniz otobüsünde onbeş dakika izlediğim siyah–beyaz Yılmaz Güney filmi... Ragıp'ın söylediklerine, kayısı reçelini ve siyah–beyaz filmin tadını katık ediyorum...

Sezai SARIOĞLU

"İHD'nin üyeleri nezdinde meşru olmadığını iddia etmek tam anlamıyla hariçten gazel okumaktır. "Dışarıdan" İHD'yi eleştirenlerin bir de "içeriden" insanların görüşlerini dinlemeleri ve nesnel olmaları gerekir. İHD, yılların birikimi ve birçok insanın katkısıyla geldiği noktada ezilenlerin nezdinde meşrudur. İHD, emekçi sınıflar nezdinde meşrudur. İHD, sosyalistlerin ve cezaevlerindeki tutsakların nezdinde meşrudur. İHD, katliama uğrayanların nezdinde meşrudur. (...) İHD'yi kendi kafalarında meşru görmeyenlerin, bunu İHD üyelerinin nezdinde meşru değildir, söylemine bağlamaları gerçekçi bir yaklaşım değildir. İHD, devlete karşı verilen mücadelede ezilenlerin cephesinde, sosyalistten Kürde, azınlıklardan, çevrecilere ve feministlere, vicdani retçilere kadar geniş kesimleri içerisinde barındıran bir örgüttür. Sonuçta İHD ezilenlerin gözünde meşrudur ve bizim için en önemli ölçüt de bu olmalıdır. (...)

Kendisini "İHD sempatizanı" diye tanımlayan ve "dışarıdan" İHD'yi eleştiren insanlar, yapılmayanları ya da olması gerekenleri dile getirdikleri kadar yapılanları da görmelidirler. Yani önyargılar ve atgözlükleri bir yana bırakılmalıdır. (...)" (Erol ANAR. 22. Eylül.1996. Salı. Demokrasi.)

İnsan demiştir, insan tıkmışlardır boğazına!...

SÖZ'ün 84. sayısında başlattığımız, "İHD... Sorular... Sorunlar... Tartışmaya Davet... Söz Hepimizin...", "Anlatılan Senin Hikayendir" başlıklı yazı ve sonraki yazılar, ağır da olsa belli bir tartışma yarattı...

Önce, politik nezaketin ötesine geçip, bir tartışma kültüründen söz etmek gerekiyor... İnsan hakları savunucuları hangi kavramlarla ve inceliklerle tartışmalıdır? Kavramları insani olmayan bir tartışmanın, kavram kirliliğinden başlayarak, insani olan her şeyi kirletmesi kaçınılmazdır. "Hariçten gazel okumak" ve "at gözlükleri", "'İHD'yi kendi kafalarında meşru görmeyenlerin..." sözcükleri insan hakları savunucularının tartışmalarının argümanı olamaz... Bu bir biçim sorunu da değildir, çünkü; sözcüklerin ve kavramların da bir hayatı vardır...

Bu nedenle, kavramlarımızı insani olmak zorundadır. İçimiz ve kavramlarımız insana yabancı, dışımız ve pratiğimiz insani gibi davranmak tipik bir yabancılaşmadır.

Kullanılan kavramların, saptamaların olduğu gibi, yazanın onlara yüklediği anlamlarla algılanması tartışma kültürümüze içkin olmalıdır. İnsan hakları mücadelesine emek vermiş Erol Anar'ın; yazılarıma atfettiği, yazarı ve yazıyı kaynak göstermeden mealen yaptığı,"İHD'nin üyeleri nezdinde meşru olmadığını iddia etmek tam anlamıyla hariçten gazel okumaktır", "İHD'yi kendi kafalarında meşru görmeyenlerin, bunu İHD üyelerinin nezdinde meşru değildir, söylemine bağlamaları gerçekçi bir yaklaşım değildir" saptamaları "yanlış okuma kültürü ve yanlış okuma kılavuzu"nun doğrudan sonucudur. Üzücüdür...

Okurdan ve sevgili Erol Anar'dan özür dileyerek, tartışmalarda kullandığım tümceleri aktarmam gerekiyor:

"İHD'nin yerel ve uluslararası etkisinin, kendi içerdiği nitel ve nicel toplamdan çok daha fazla olduğu ve tarihin vicdanında yer tuttuğu da açıktır". "Açıkça söylemek gerekirse, İHD'nin tarihin vicdanında, ulusal ve uluslararası kamuoyunda yarattığı meşruiyet ile, üyelerinin nezdindeki meşruiyet arasında ilginç bir çelişki var. İHD üyelerinin çoğu aritmetik, sembolik üyedir. Üyelerin nezdinde, "İHD meşru değildir!.." Nesnellik budur. İHD'nin ulusal ve uluslararası kamuoyundaki meşruiyeti, üyelerinin meşruiyetinden daha büyüktür."

Bu satırlar ne benim, ne de üyeler için "İHD'nin meşruiyeti yoktur" belirlemesi yapmamaktadır. Meşruiyet önsel bir veridir. Tırnak içine alınan ve sonunda ünlemli olan belirleme, paradoksal bir kıyastır:

İHD'nin üyelere doğru büyümesi ile topluma doğru büyümesi arasındaki, "yaman bir çelişkidir"...

"İçerdenlik", "dışardanlık" ya da "dışarıdan gazel okumak" sözcükleri, "tabu ve mülkiyet imleyen" kavramlardır. İnsan hakları mücadelesi ile İHD'yi eşitlemek/ özdeşleştirmek yanılgıdır. Örgütlerin, özgürlük ve hayat ile eşit/özdeş olduğunun savunulduğu bir kültürün ürünüdür. Hayat, özgürlük ve insan örgütlerden büyük toplamdır. Aracın amaca indirgenmesi, amacın ise sadece bir örgütün içindeki üyelerinin sayısı ve eylemi ile açıklanması, diğer muhaliflerin ise "dışarısı" ve "gazelhan"lığı, enternasyonalizmin reddidir.

"Dışarıdan" İHD'yi eleştirenlerin bir de "içeriden" insanların görüşlerini dinlemeleri ve nesnel olmaları gerekir" cümlesine tartışmalara katılan Akın Birdal, Ercan Kanar, Filiz Koçali, Emir Ali Türkmen, Eren Keskin, Neşe Ozan, Gülşah Tağaç, Yeşim İşlegen, Ümit Erkol, (bu sayıda Ragıp Zarakolu) cevap değil midir?

Soyutlamalar her zaman risklidir. Ajitatif soyutlamalar insanı açmazlara düşürür. Çünkü kavramlar, gerçeğin kendisi değildir. Maddenin kavramına eşit olamazlığı bilinir. Bu nedenle, "İHD emekçi sınıflar nezdinde meşrudur" soyutlaması, reel olarak emekçi sınıflar ile İHD arasındaki ilişkilerde, pratik anlamda bir meşruiyeti, kabul görmeyi içermez. Emekçilerin siyasal bilinçleri bu ilişkiyi belirler. Bu nedenle, rastgele soyutlamalardan kaçınmak, yazarın kendi yazısının değeri bakımından gereklidir.

Çelişki ve sorun şudur; özgür bir kurumda, özgür bir insan ve ilişkiler yumağı düşünmek, ama sonra bütün bunları yabancılaşılan mekana dönüştürmek.

Cemal Süreya'nın, "Barış demiştir, güvercin tıkmışlardır boğazına" dizelerinden yola çıkarak söylersek, "İnsan demiştir, insan tıkmışlardır boğazına" tümcesi bize ait bir yaklaşım olamaz.

Sevgili Erol, bir yazının başına gelebilecek en büyük kötülük, yazı bittikten sonra yazının tarih dışı oluşudur...

"Dışarıdan", bir İHD sempatizanı olarak benim 6. Genel Kurul'a mesajım şöyle: "gördüm yinelemedi gördüğüm hiçbir şey/ böyle yavaş yavaş geçtim insandan insana/ insanlaştırdım yavaş yavaş dışımı/ böyle karıştım kalabalıklara/ kalabalıklaştım böylece."

(İlhan Berk. Kül.)

Sezai SARIOĞLU

Almanya'da İnsan Hakları ve Azınlıklar Konferansı...

Dünya halkları haklarını arıyor

Akın BİRDAL

Kemingswinter kasabası Almanya'nın başkenti Bonn'a 15 dakika uzaklıkta bir dinlence merkezi. Korumaya alınmış bir ormanlık tepe. Bitki örtüsü çok zengin. Beyaz gövdesi ile betula ağaçları gökyüzünün mavisiyle kucaklaşıyor. Ormanın karanlığına isyan edercesine duruyor. Friedrick Neumann Vakfı tam bu güzelliğin ortasında. Besbelli geçmişin tarihsel ve kültürel mirasını bugüne değin taşımanın gururunu taşıyor.

Ekim ayının ortasında bu tarihsel bina, tarihsel bir toplantıya ev sahipliği yapıyor. Dünyanın dört bir yanından azınlıkların, yok edilememiş yerli halkların temsilcileri ile tanışıyor. Friedrich Neumann Vakfı'nın düzenlediği "İnsan Hakları ve Azınlıklar" başlıklı uluslararası konferans işte burada yapılıyor.

Toplantıda Avrupa Konseyi Genel Sekreteri ve Federal Almanya Dışişleri Bakanı'nın bulunması ve Liberal Parti Genel Başkanı'nın katılarak bir konuşma yapması, toplantıya verilen önemi gösteriyor.

Toplantıya 42 ülkenin azınlık temsilcileri katıldılar. Almanya'daki 60 bin nüfuslu Sonbeler'den, Hindistan'daki Napalılar'dan, 5 bin kişilik Frizenler'e, Güney Amerikalılar'dan, Y. Zelanda'dan Maoriler'e, Avustralya'dan Aborjinler'e uzanan bir halklar mozaiği oluştu.

İnsan haklarından, öncelikle azınlıkların haklarının anlaşılması gerektiğinin bir fotoğrafı çekiliyordu konferansta. Kuşkusuz bütün azınlıklar temsil edilememişti. Sadece Türkiye'de 49 etnik grubun olduğu anımsanacak olursa, eksiklik anlaşılabilirdi. Ama, siyasal, kültürel, dinsel, ulusal azınlıkların sorunları hemen her yerde benzerdi.

Kimliklerinin reddedilmediği ya da kimliklerinden ötürü hak ve özgürlüklerinin yok sayılmadığı ya da sınırların daralmadığı bir dünyada özgür yaşama özlemi hepsini birleştiriyordu.

BM ve Avrupa Konseyi'nde azınlıklarla ilgili belge ve sözleşmelerin peş peşe kabul edilmesi, azınlıklar sorununun giderek dünyanın merkezine oturacağını gösteriyor. Bu belgeleri şöyle sıralamak olası:

BM bünyesinde; 1992 "Ulusal, Etnik, Dinsel ve Dilsel Azınlıklara Mensup Kişilerin Hakları Bildirgesi", 1993 Viyana Dünya İnsan Hakları Konferansı Bildirgesi ve Eylem Bildirgesi, 1995 BM Genel Kurulu'nun "Etkin Özendirme Kararı", 1996 BM İnsan Hakları Komisyonu'nun konuya ilişkin 1996/20 No'lu Kararı.

Avrupa bünyesinde; 1992 Bölgesel ve Azınlık Dilleri Avrupa Sözleşmesi, 1993 Avrupa Konseyi Parlamenterler Asamblesi'nin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne azınlık hakları ile ilgili olarak yaptığı 1201 sayılı ek protokol.

1994 Ulusal Azınlıkların Korunması İçin Çatı Sözleşme. (Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin onayladığı metin.)

Bu da bizim İHD'nin önümüzdeki çalışma döneminde azınlıklar sorununa daha yakın durmamız gerektiğini gösteriyor.

Toplantıya, Türkiye'de Kürtler konusunda sunduğumuz tebliğ ilgiyle izlendi. Toplantının kapanış konuşmasını yapan Kızılderili, katılımcıları "İnsanlığa Saygı"ya çağırdı. Bütün katılanlar ayakta insanlığa saygı için sessizce durdular.

O, yüreğinin derinliğinden gelen bir sesle şarkısını söylüyor ve bütün insanlığın kardeşliğini istiyordu.



Bir halkın insanca yaşama sorunu

Almanya'nın Kemigswinter kasabasında Ekim ayı ortasında yapılan İnsan Hakları ve Azınlıklar Konferansı'nda İHD Başkanı Akın Birdal 'Türkiye'de Kürtler' başlıklı bir özet sunuş yaptı. Aşağıya bu konuşmayı aldık.

Sayın Başkan,

İHD'nin, insan haklarına evrensel ve bütünsel bir bakışı vardır. Buna karşın insan haklarının dil, kültür, inanç, azınlık ve etnik grupların haklarına ve özgürlüklerine öncelik tanıması gerektiğini düşünmekteyiz.

İşte bu nedenle de kişisel, siyasal, ekonomik, toplumsal, kültürel hak ve özgürlükler demetine ve barış hakkı, kadın, çevre sorunu ile çocuk haklarının tümüne, 'hak ve özgürlüklerin biri diğerine tercih edilmez' ilkesiyle, önceliği de azınlıkların, etnik grupların, halkların hak ve özgürlüğüne vererek bakıyoruz.

Türkiye'de yaşanan Kürt sorununu, bir insan hakları sorunu olarak ele almak doğru değildir. Yaşam hakkı, adil yargılanma ve savunma hakkı, düşüncesini ifade hakkından, çalışma hakkına, barış hakkına, kültürel haklarına değin yoksun bırakılmış bir halkın; kendi kimliği ile insanca yaşama sorunudur.

Türkiye'de 79 ilin yaklaşık 20'sinde nüfusun -asker, polis ve memur dışında- hepsi Kürttür. Burada Süryaniler, Keldaniler, Nasturiler, Yezidiler ve Araplar yaşamakla birlikte, asıl nüfusu Kürtler oluşturur.

Diğer illerde de Türklerle birlikte yaşayan Kürt nüfus bulunmaktadır. Ülke nüfusunun 1/4'ünün (15 milyon) Kürt olduğu konusunda araştırmacıların mutabakatı söz konusudur.

Kürtler; 1- Nüfus yoğunluğu, 2- Tarihsel bir mirası, 3- Kendi içinde organize ilişki ve ruh hali, 4- Kendi dili, kültürü ve gelenekleri olan bir halktır.

Bir direniş ve başkaldırı tarihi

Hint-Avrupa dil grubunun Hint kolunun İrani diller grubundan sayılan Kürtçeyi konuşan bir halk olan Kürtlerin varlığının reddi ve inkarı Türkiye Cumhuriyeti ile başlamış değildir. (Osmanlı döneminde de yoğun baskılara uğramışlardır. Bu nedenle Kürtlerin tarihine bir anlamda kendi varlıklarını korumak için direniş ve başkaldırı tarihi de denilebilir.)

Bugün Türk hukuk sisteminde, Kürtlerin dil ve kültürlerini yasaklayan, başta Anayasa olmak üzere, 13 yasa vardır. Örneğin dört yıl önce failleri belirlenemeyen bir cinayet sonucu öldürülen Kürt aydını Musa Anter, 1959 yılında Kürtçe bir şiir yazınca, devlet ve basından büyük bir saldırıya uğramış ve "başının koparılması" istenmiştir.

Kimi zaman Kürt realitesi en üst düzeyde kabul edilmişse de, bundan yine çark edilmiş ve Kürt sorunu bir "Terör" sorunu kabul edilerek çözümsüz bırakılmıştır.

22 bin ölü, 100 bin sakat

Türkiye'de Kürt sorunu, o halkın sorunu olmaktan çıkmış, Türkiye'nin, hatta çevre ülkelerde yaşayan Kürtlerin sorunları ile birlikte uluslararası bir soruna dönüşmüştür.

Siyasal olarak; Kürt sorununun demokratik, barışçı çözümünü öngören her parti kapatılmaktadır. Biçimsel olarak çok partili bir rejimin bulunduğu Türkiye'de son 15 yıl içinde 7 parti kapatılmış, sekizinci ve dokuzuncu partilerin kapatılması için davalar yürütülmektedir. Kürt milletvekilleri parlamentodan atılmış, cezaevlerine tıkılmış ve öldürülmüştür. HADEP yöneticileri şu anda cezaevindedir.

Ekonomik olarak; resmi açıklamalara göre; bütçenin yarısına yakını Kürtlerin yaşadığı bölgede silah harcamalarına gitmektedir. Savaşın bir saatlik bilançosu 642 bin dolar ya da 28 milyar 200 milyon TL'dir. Bölgede görev yapan güvenlik güçlerine ayda 2 trilyon 100 milyon TL ödeme yapılmaktadır. Bu sonuç Türkiye halkını giderek çalışma hakkından yoksun bırakmakta ya da düşük ücret almasına ve hızla yoksullaşmasına neden olmaktadır. Yatırımlar durmuş ve yıllık planlarda hedeflenen üretim rekoltelerinin çok altına düşülmektedir.

Toplumsal olarak; üç bine yakın köy ve mezra yakılmış ve boşaltılmıştır. 3 milyonu aşkın Kürt, evini, köyünü terkederek göç etmek zorunda bırakılmıştır. Son 12 yıldır 22 bini aşkın Türk ve Kürt insanı ölmüş, 100 bine yakın insan sakat kalmıştır.

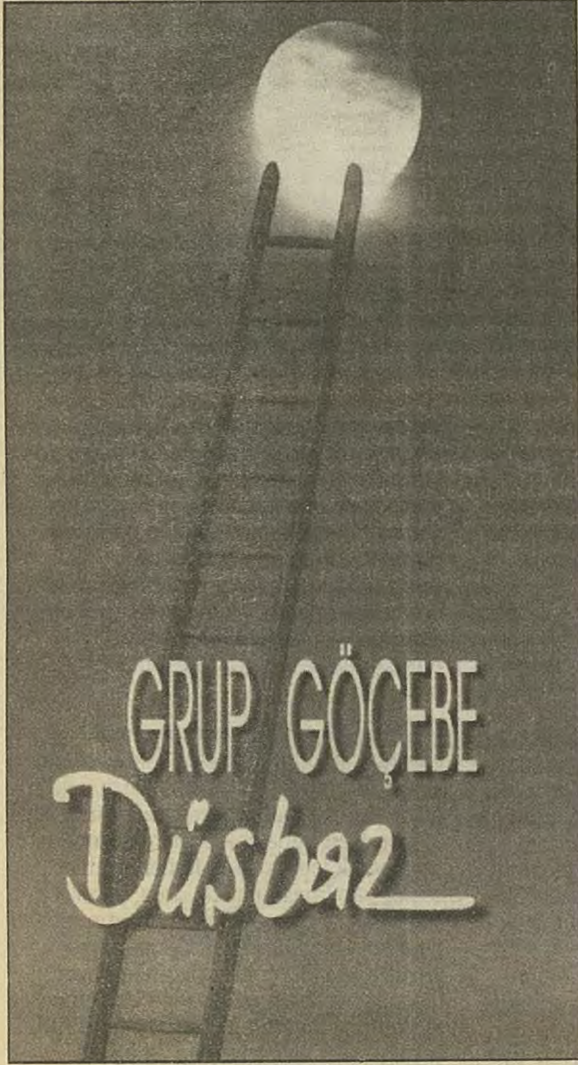
Bu durum sistematik insan hakları ihlallerini doğurmaktadır. Düşüncenin ifade edilmesi suç oluşturmakta, bundan ötürü şu anda 171 kişi cezaevinde yatmakta, 10 bine yakın kişi de ya mahkum olmuş ya da yargılanmaktadır. Sistematik işkence, gözaltında kayıplar, yargısız infazlar, faili bulunamayan cinayetler sıradan günlük olaylara dönüşmüştür. Son 20 gün içinde Kürtlerin yaşadığı illerden Diyarbakır'da 16 faili meçhul cinayet işlenmiş, 10 kişi de cezaevinde güvenlik güçlerince öldürülmüştür.

Kürt sorununun çözümsüzlüğü Türkiye Cumhuriyeti hükümetini, uluslararası platformlarda da sıkıştırmakta ve Türkiye aleyhine kararlar alınmasına neden olmaktadır. Son bir ay içinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde, Avrupa Parlamentosu'nda bu yolda kararlar çıkmıştır. Uluslararası Af Örgütü, 1 Ekim günü, dünya çapında bir kampanya başlatarak, Türkiye'deki insan hakları ihlallerine dikkat çekmek istemiştir.

Biz, Kürt sorununun çözümünü, insan haklarına, hukuka ve demokrasiye bağlılıkta görüyoruz. Türkiye'nin taraf olduğu ulusalüstü hukuk belgelerine ve sözleşmelerine bağlı düzenlemeler yapılması sorunun çözümüne yardımcı olacaktır. Ama, öncelikle silahların karşılıklı susması ve sorunun çözümüne ilişkin özgür bir tartışma ortamının yaratılmasını ilk adım sayıyoruz. Bunun gerçekleşmesi ile kısa, orta ve uzun vadeli çözüm önerileri yaşam bulabilir. Bu da Kürt ve Türk halkının eşit ve özgür bir arada yaşamasını mümkün kılar.

Bizim çabamız bu sürecin kurulmasına katkı sağlamaktır.

Romantik Göçebe(ler)...



Düşbaz, Grup Göçebe'nin yıllardır sürdürdüğü arayışın toplamı... Düş kurmanın bile olanaksızlaştığı günlerde onlar, özgür bir düşü yaratmaya çalışıyorlar.

On yıla yakındır, dinleyicileriyle alanlarda, sahnelerde buluşan Göçebe, kaset çıkarmanın düşünü de kurmuştu. Bugün sözü, müziği ve yapımıyla kendilerinin ürünü olan Düşbaz, biraz da "gerçekçi olup, imkansızı aramak"la geçekleşti. (...)

"Yananlarla yanar Göçebe"; "bir yanı hep bahardadır".

"Kayıplara" ağıt yakar, yine de arar umudunu yitirmeden.

Kimi zaman bir çocuk şaşkınlığıyla "anlamıyorum" der, "hiç anlamıyorum"; "bu coşkunun altı ölü bir deniz".

"Kadıköy rıhtımında" o eski mavi sulara gitmenin düşünü kurar.

Bir yanı "Özlem"dir. "Bir dokunuşun gizemli özlemi".

Bir yanı hep sevdalı...

Ve göçebedir, Grup Göçebe, "bütün bir yeyüzünü kapsayan tek bir coğrafya üzerinde"...

Katettiği yol: Bilinci; eylemiyse müziği...

1986 yılında "içeride" kurulan Grup Göçebe, Şenol Morgül ve Ali İhsan Özkök'ten oluşuyordu.

Halide Beşli, Bahadır Doğrusöz ve Levent Arslan'ın katılımıyla genişleyen Grup Göçebe "dışarıda" çalışmalarına devam etti... (...)

Değişim rüzgarlarının tüm süreçleri önüne kattığı, ütopyaların gemilere binip gittiği yıllarda onlar için değişmeyen bir gerçek vardı:

Mecazi anlamda "arayan", tüm alışkanlıklara karşı koyan, inkar eden, başka bir yolun olduğuna inanan, acı taşıyan insanların eylemli serüveni: Göçebelik.

Düşbaz, böyle bir bilincin toplamından oluşan bir yapıt.

Düşlerine sahip çıkan "tüm çocuk ruhlar" için!..

"Sen sık sık gülen gülerken de
Sevecen bir Akdeniz çizgisini
Sol yanına ağzının
İliştiren çocuk özenle
Yabana mı atıyorum yani seni (...)"
(Cemal Süreya)

Üvercinka'dan sonra, 1965'te ilk baskısı yayımlanan Göçebe, C. Süreya şiirinde ve Türkçe şiirde önemli bir konak olarak anılır. Şiirin estetik dokusu bir yana, "Göçebe" sözcüğünün gündelik dilin/anlamın ötesinde bir imge haline dönüştürülmesi, yaygınlaştırılması, kitaba da adını veren Göçebe şiiriyle Cemal Süreya'ya aittir...

Nedense, Grup Göçebe ismini her duyuşumda, C. Süreya ve Göçebe şiiri gelir aklıma...

Geçen hafta, Düşbaz isimli kasetleri "piyasa"ya çıktığında da aynı duyguyu yaşadım. Tanıtım kokteylinde arkadaşlara, "keşke Göçebe şiirinden bir bölüm okunsaydı" diye söylenirken muradım, şiirle müziğin, Cemal Süreya ile Grup Göçebe'nin anlamsız ve zamansız ilişkilendirilmesi değildi... Vurgulamak istediğim, benzer bir adlandırmadan yola çıkarak, çağrışımın bulaşıcılığından söz etmekti:

Düşbaz + Göçebe = Düşbaz Göçebe...

Onları tanıtmak için bu iki sözcüğün ayrı ayrı ve deyim olarak imlediklerine bakmak yeterlidir. Kendi anlatımlarından yola çıkarak söylersek; "ortak bir ruh halinden ibarettir GÖÇEBE"...

Dayanışmadan anlaşılan, sadece kasetteki şarkıların oluşumuna ilişkin zahmetlerin paylaşılması değil. Albümün oluşumu, Göçebe'nin merkezinde olduğu, ama yakın çevresinde oluşturulan bir başka dayanışma çemberinin yardımıyla gerçekleştirilmiş...

Tribünal Bar'da yapılan klip çekimi ve tanıtım kokteylinde dikkati çeken, hem dinleyici, hem de sıcak bir arkadaş topluluğunun Göçebe'nin etrafında dostluk çemberi oluşturmasıydı. Göçebe, tanıtım kokteylinde etik bir duruşun altını özellikle çizdi. Zorunluluklardan, yokluklardan da kaynaklansa, kendi müziğiyle kavrulmak, ya da kendi dostlarıyla kavrulmak şeklinde özetlenebilecek bir etik duruştu bu. Kaset piyasasının acımasız dişlileri arasında "muhannete muhtaç olmadan" kasetlerini çıkarmayı yeğlemişlerdi. Bunun somut anlamı, kasetin bütün aşamalarında, özü ve biçimi paraya dayalı olmayan bir başka ilişki biçiminin örülmesi, bir başka ruh hali içindeki heveskarlardan oluşan dayanışmanın kotarılmasıydı...

Göçebe'nin beşibiryerde müzikbazları SÖZ'e gelip, iki şarkı boyu muhabbet ederken özellikle bu konuya değiniyorum... Grup elemanları ise, piyasanın acımasız ve rekabet edilmesi imkansız koşulları ve işleyiş mekanizmaları karşısında, bir başka etiğin, ömrünü doldurmamış dayanışmanın önemli bir şey olduğunun altını tekrar çiziyorlar. Önlerine sürülen bir kontrata imza atarak, "insan hakları ihlali" yapmak istemedikleri şeklindeki ironik açıklamaları düşündürücü ve çok anlamlı geliyor bana. Ancak bu duruşun tüm zamanlara ait, kapalı devre bir manifesto gibi ele alınmaması gerektiğinin altını da ayrıca çiziyorlar... Çünkü, bütünüyle tanımlanmış alternatif bir karşı duruştan ve işleyişten çok, kendi gerçeklerine ait bir "durum"u sempatizanları olan ruhbaz'lara aktarmak muradındaydılar...

Konuşma sırasında, kulağımın müzik kutusuna"düşlerin çizgisi yoktur" tümcesini not alıyorum... Düşbazlar, namı diğer Göçebe, düşleri kapalı devre bir ideoloji haline getirmemekten söz ediyor...

Çok telaşları var... Yıllar sonra gerçekleştirilen ilk albümün koşturması öyle kolay olmasa gerek...

Ama, yine de; "Telaşsız görünmeye çalışan bir Kafka gibi"ler (C. Süreya).

Notaları upuzun bir göçyatısına çağrılmış gibi...

Romantik... Göçebe... Romantik Göçebe'ler...

Albümdeki şarkıların cümlesine, herbiri birer düşbaz olan Grup Göçebe elemanlarının cümlesine, Marcel Proust'un bir cümlesiyle, cümle alem dostlarının "ruhu"yla hoşbuldunuz diyelim istiyorum:

"Eğer yaşamımız göçebe ise, hafizamız yerleşiktir"...

Uzun yoldan gelmişler... Müziğin zahmetli yollarından notalar halinde koro ve solo bir ruhla seke seke gelmişler.

Müzikkanlı birer düşbaz olarak sonsuza kadar çocuk kalmaya mahkum olduklarını hissettirmek için, kaset kapağına italik harflerle; "Soğukkanlı bir Düşbaz iflah olmaz, sonsuza kadar çocuk kalır" diye yazmayı da ihmal etmemişler... Yolun ve yolculuğun, yani GÖÇEBE'liğin bilgisi ve bilinci içinde müzikhallerde yollarına devam etmeye kararlılar. Çünkü, Göçebelik, sözcüğün müzikal anlamında da, "yolun ve yolculuğun bilgisi" demek olmalı...

Gitmeler, yolculuklar nedir ki... Kuş hızıyla yol alan müzikbaz'lar için, müzikhızıyla yaşayan kuşbaz'lar için, bağlama'dan gitara, akordiondan klarnete, Göçebe bir ruh haliyle seyrüsefer nedir ki...

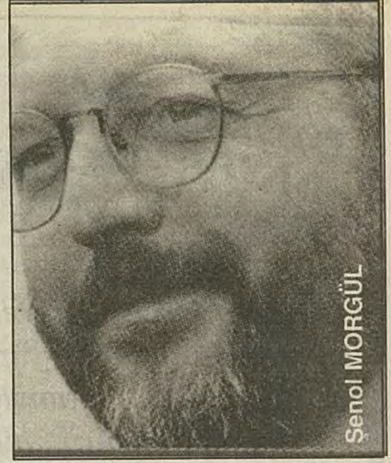
Romantik Göçebe'ler, son derece sıcak, güncel yaşanmışlıklardan yola çıkarak oluşturdukları on şarkılık bir albümle merhaba diyorlar dinleyicilerine...

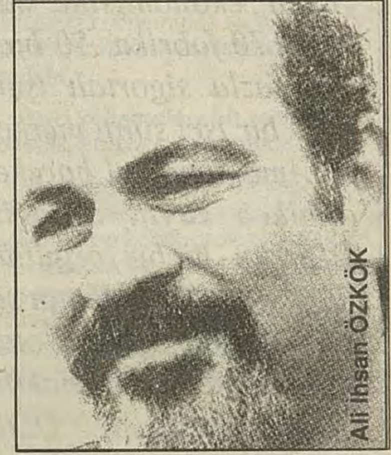
Onları tanıyanlar, dinleyenler ne düşünüyor bilmem ama, bana kalırsa onlar, on şarkılık bir albümle bize;

"Uzak nedir?
Kendinin bile ücrasında yaşayan benim için
gidecek yer ne kadar uzak olabilir?
(...)
uzun yola çıkmaya hüküm giydim "
(İ. Özel) demek istiyorlar...

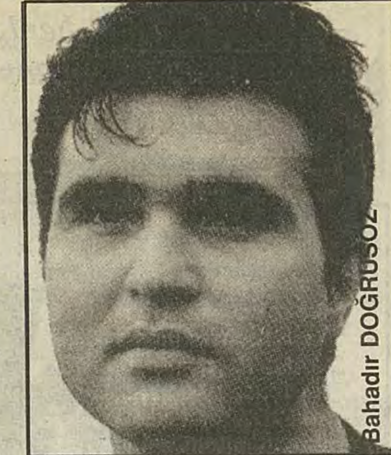
En hüzünlü parçalarda bile sık sık gülen, gülerken romantik bir Göçebe çizgisini ağzının muhalif/sol yanına iliştiren Düşbaz Çocuklar'ı yabana atmamak gerekiyor... Her dokunduğunu altına dönüştüren mitolojik kahraman Paracelsus gibi tuttuğunuz altın olsun... Göçebeliğiniz, düşbazlığınız daim olsun...

Sezai SARIOĞLU


Şenol MORGÜL


Ali İhsan ÖZKÖK


Halide BEŞLİ


Bahadır DOĞRUSÖZ


Levent ARSLAN

"Soğukkanlı bir Düşbaz iflah olmaz, sonsuza kadar çocuk kalır."

ÖZGÜRLÜK VE DAYANIŞMA PARTİSİ

Tekirdağ'ın 200 bin nüfuslu Çorlu ilçesi, yüzde 6 büyüme oranıyla Türkiye'nin en hızlı büyüyen ekonomisine sahip. 170 fabrika, 50 binden fazla sigortalı işçisiyle bir işçi sınıfı merkezi. Ama sendikal hareket oldukça zayıf, örneğin DİSK'in hiçbir örgütlülüğü yok. İlçe halkının siyasi eğilimi ağırlıklı olarak sol, sosyal demokrat olarak biliniyor. ÖDP Çorlu ilçe örgütü ise yalnızca 60 üyeye sahip. İhtiyaç duyulduğunda yapılan üye toplantılarına 25-30 üye katılıyor. Üyelerin yüzde 80'i işçilerden oluşuyor. 13 kadın üyenin tümü ise bir kadın bürosu oluşturarak toplantılar yapıyor. Aidatlar büyük oranda toplanabiliyor. 9 kişiden oluşan ilçe yönetimi ise her15 günde bir periyodik toplanmaya karar vermiş.

'Parti orta büyüklükteki kentlere ağırlık vermeli'

Vehbi ERSAN

ÖDP'nin mevcut durumunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Ne gibi sorunlarla yüz yüze olduğunuzu düşünüyorsunuz?

Coşkun Pehlivan (kamu emekçisi): ÖDP'nin çizgisinin net olmadığını düşünüyorum. Sosyalist değil ama sosyalist, devrimci değil ama devrimci. Ben bu ayrımları anlamış değilim, nasıl sosyalist değil ama sosyalist, nasıl devrimci değil ama devrimci... Kendisini net olarak ortaya koyamamışlık var. Kitleler açısından, özellikle de diğer siyasal çizgiler karşısında bu belirsizliğin yarattığı güvensizlik var. Sosyalist bir programa sahip olması gerekir. Daha geniş bileşenleri olması açısından program esnek tutuldu, ama bu programda ben pek fazla sosyasit öğe göremiyorum.

Uğur Bulut (emekli astsubay): ÖDP sistem partisi mi yoksa sistem dışı bir parti mi olacak? Bu konuda netleşmesi gerekiyor. Kemalizm konusunda, Kürt sorunu konusunda... Ben yasal tüzükle programın bunda pek bağlayıcı olduğunu düşünmüyorum. ÖDP'nin net bir politika izlemesini istiyorum.

Nejat Topal (kamu emekçisi): ÖDP yığınlara net cevaplar veren bir parti değil. Örneğin 21 Ocak'ta sokağın partisi dedik, ne yaptık? Projemiz ne, bununla ilgili herhangi bir açılım yapamadık. Parti nasıl örgütleneceğini tarifledi, bürolar ve benzeri dedi, ama bu hayata geçirilemedi. Bu türdeki problemler aşılamazsa herhalde ÖDP daha da durağanlaşacak, çok sıradan bir parti haline gelecek. Acilen, her üyesini faaliyete katan, her üyenin sorunlarına cevap veren bir hal alması gerekiyor. Her yönüyle bunun sorumluluğunu alması gerekir.

Hüseyin Tuna (işçi): Partinin mevcut bileşimi, kadro birikimine bakıldığında aslında hatırı sayılır bir enerjiyi içerdiği görülür. Bu enerjiyi açığa çıkarıcı bir çalışmayı sağlayamıyor, parti binalarına sıkışma yaşanıyor. Yerellerden, taşradan başlayan çeşitli organların, formların geliştirilmesi gerekiyor. Partide gelişen "ne oluyoruz" sorularının önünün kesilmesi gerekiyor. Bu soruları partinin toplumsal faaliyete girerek aşabileceği de malum. ÖDP kimliğinin şansı da ancak bu partinin sürekli ve sistemli bir faaliyeti yürütmesinden geçecek. Ben ÖDP'nin kitlesel militan bir parti olmasını arzuluyorum. Politika yapmaktaki problemi asıl olarak toplumsal dinamiklerle henüz bağ kuramamış olması. Parti formuna baktığımızda herkes ÖDP'li; Türkan Şoray da ÖDP'ye sempati duyuyor, bir başkası da. Parti rozeti takmakla partili olunuyor, parti binaları dolduruluyor, fakat bu birikim, bu enerji parti tarafından açığa çıkarılıp hayata geçirilemiyor. Partinin önce kendini örgütlemesi, önüne koyacağı hedefleri biraz daha netçe söylemesinde hiçbir sakınca yok. Kanımca parti üç temel problemi, sosyalizmle, Kürt sorunuyla, yeniden örgütlenmeyle ilişkisini tartışıyor.

Mustafa Çarıkçı (emekli öğretmen): Partinin açılışında yakaladığı o performansın düştüğünü görüyoruz. Son zamanlarda topluma partinin çalışmaları pek yansımıyor, acaba güç mü kaybediyoruz, acaba yerimizde mi sayıyoruz, gelişme yok mu kuşkularını uyandırıyor. Geçmiş devrimci mücadeleden gelen kimseler geçmişteki ruhu hala içinde taşıyor mu, hala o aktiviteyi sürdürebiliyor mu? Bu arkadaşlarımız enerjilerini partiye yeteri kadar aktarabilmiş değiller. Bir değer kaybı olduğu açık. Geçmiş mücadeleyi aşma olasılığı varken, hala o günkü mücadele araçlarına ulaşabilmiş değiliz. Bu bizi düşündürüyor. Bu arada parti merkezinin de ana konularda politikalarını netleştirmemiş olması partinin halk, toplum nezdinde tanınmasını ve taraftar bulmasını güçleştiriyor. Güncel konular hakkında partinin ne düşündüğünü öğrenene kadar gündem değişiyor. Seri olarak tepeden alt birimlere ulaştırılması gerekir. Parti en çok entelektüel gücü barındırmasına rağmen bunu yeterince kullanamıyor. Ne nitelikli yayın organı, ne radyosu, ne de bir televizyonu var. Halbuki her grup kendine uygun olanını az çok yaratmış, piyasaya sokmuş, biz bunun olurluğunu bile taşımıyoruz. Bir an evvel bunların oluşturulması lazım. Sıradan vatandaş eskiden devrimcilere olan güveninden ötürü sıcak bakmaktadır, beklentisi vardır, ama bu kişileri partiye çekip partili yaptırabilecek bir örgütlülüğü yaratabilmiş değiliz. Sadece bürokratik işleri yapıyoruz, ana kampanyalar yapıldığı zaman o ana kampanyalara her birim gücü oranında katılıyor, gerçi örgütlülüğün sürdürülmesi bakımından bunlar yeterli gibi görünebilir, ama biz değiştirmeyi hedef alan bir partiysek bunu daha ileri boyutta yapmayı başarmalıyız.

Seray Topal (avukat): Açılışta canlıydı, katılım yüksekti, fakat bir süre sonra tıkanıklıklar başladı, partiye gelen giden üyeler; faaliyetlere katılan insanlar azaldı. Ben daha çok üyelere yönelik konuşmak istiyorum. Merkezden bir şeyler yapılmasını bekliyoruz, yerellere özgü çok şey yapamıyoruz. Kampanyalar başlatmadık. Genel kampanyaları yürütürken bile çok az insan katılıyor. Geçmişten kalan merkezden bekleme alışkanlığı devam ediyor. Benim burada yaptığım bir eleştiri vardı, herkese "supradyn" diye. Enerjisi yok, canlılığı yok, partiye yönelik projeleri yok, öneri getirmiyorlar. Bu bizim sıkıntı çekmemize yol açıyor. Topluma eleştiri yapıyorlar, iddiaları var, ÖDP gibi bir parti var; çıkıp önerilerini getirip o doğrultuda çalışma olmuyor. Partinin sıkıntıları var genel olarak, ama ben biraz da bunun yerellerden kaynaklandığını düşünüyorum.

Yeni bir tarzın yaratılması amaçlanıyor, ancak henüz bu yaratılmış değil. ÖDP'de aşağıdan yukarı, yukarıdan aşağıya işleyen bir mekanizmanın oluşamadığı görülüyor. Nasıl bir işleyiş gerekir?

Hüseyin: Temsil sorunu bulunuyor. Örneğin Trakya'da sayısız ilçe olmakla birlikte Parti Meclisi'nde Trakya'yı temsilen yalnızca bir kişi bulunuyor. PM'deki temsil sorunu seçimle çözülebilir. Trakya içindeki temsil sorunu bölge toplantılarıyla aşılabilir. Parti taşrayla bağlantısını en yakın zamanda çözmek zorunda. PM'de belli illerden aşırılıklar varsa, örneğin PM'nin büyük bir çoğunluğu İstanbul'da yaşıyor, dolayısıyla çok yakın iller, ilçeler, toplantılara katılabilir; bölgelerdeki toplantıların sonuçları yazılıp aktarılabilir, bu, merkezle taşra arasında, ille ilçe arasındaki uçların bir nebze giderilmesini sağlayabilir. Bu parti bir disiplini taşımak, merkezileşmek durumunda. Taban mı tavan mı tartışmalarını yararsız görüyorum. Bileşenlerin, grupların varlığını zaten bunların bir sorun olmayacağının göstergesi olarak almak gerekiyor.

Nejat: Tartışmalar parti binalarından ya da MYK toplantılarından çıkarılıp bir yayın organında gündeme getirilirse oradan ortak bir kimliğin yaratılabilmesi mümkün. Tartışmaların yayınlanacağı bir yayın organı olmalı. ÖDP bunu mutlaka gündemine almalı. Kararların alınma sürecini biz aşağıdan yukarıya doğru götüremiyoruz, yukarıdan alınıyor karar;



Hüseyin Tuna (işçi): Partinin mevcut bileşimi, kadro birikimine bakıldığında aslında hatırı sayılır bir enerjiyi içerdiği görülür. Bu enerjiyi açığa çıkarıcı bir çalışmayı sağlayamıyor, parti binalarına sıkışma yaşanıyor.



o zaman da uygulamasında sıkıntı çıkıyor. Bir afiş asma olayında bir arkadaş piposundan çekerek "ya şurası eğri oldu" diyor. Bu bir problem. Eğri oldu değil, o işi yapmak lazım. Bu problem bana göre bir kongre süreciyle aşılır. Bu parti atanmışlarla yönetiliyor. Kongre sürecinde seçilmişler, o afişi oraya asan arkadaş yönetime gelirse partinin birçok problemi bence aşılacak.

Seray: Ben kadınlarla ilgili konuşacağım. Kadınlar arasında bir organizyon yoktu, sıkıntı duyuyorduk. ÖDP olarak burada bağımsız kadınlar platformu kurarak onun üzerinden etkinlikler yapıyoruz, bizden etkilenen arkadaşlar vardı, ancak merkezi bir şey yoktu, bir adım atıldı. İl koordinasyonları, bölge koordinasyonları ve daha sonra kadın konferansıyla bir süreç içine girdik. Bundan memnunluk duyuyorum. Bir araya gelsek, kadın politikası, örgütlenmesi nasıl olacak, tartışsak çok daha iyi olacak.

Mustafa: Bu parti içinde herkes uzmanlık alanındaki konularda daha verimli çalışmalarda bulunabilir, önderlik yapabilir, yol gösterebilir. Partinin içinde çok sayıda bilimadamı var, bunlar uzmanlaştıkları dallarda yoğun olarak çalışacakları bürolar oluşturup partinin sözcülüğünü yapamazlar mı? Hatta gölge kabine gibi her alanda partinin sözcülüğünü yapacak kişilerin belirlenmesi, bunların ortak görüşlerle parti çalışmalarını tabana ulaştırması yarar sağlayacaktır. İşçiler, kamu çalışanları, çevre konularında partide görevli kimdir? Bunların sivrilip yavaş yavaş ortaya çıkması ve onların öncülüğünde bu tartışmaların yürütülmesi yararlı olacaktır.

Öncü parti teorisi reddedildiği için, daha çok toplumsal muhalefetin koordinasyonu gibi bir işlev yüklendi ÖDP'ye. ÖDP koordinatör mü, yoksa öncü mü olmalı? Her halükarda ÖDP, toplum kesimleri karşısındaki görevini yerine getirebiliyor mu?

Mustafa: ÖDP düzene muhalifler gelsin bu partide yer bulsun çağrısı üzerine kurulmuş bir parti. Fakat muhalifleri toplamak, biz ilelebet muhalif kalacağız biçiminde algılanmaması lazım. Toplumu, düzeni değiştirmeyi amaçlayan insan iktidar için ortaya çıkmış, iktidar için savaşıyor demektir. Bu partinin asıl işi iktidarı hedeflemek, bu bozuk düzenden kurtaracak siyasi parti olduğu güvencesini vermektir. Yoksa kendiliğinden ortaya çıkmış muhalefetlerin önüne çıkıp tamam bu muhalefet hareketi içinde "biz varız" deyip de, muhalifleri yanına aldığı kanısına kapılmamalıdır. Muhalifleri etrafında toplayacak parti olacaksa muhalefette öncülüğü kendisi yapmalıdır. Şu muhalif hareketi ben yarattım, şu konuda insanlara öncülük ettim dediği zaman, o kitleyi zaten yanına çekecektir. Var olan çelişkilere dayanarak muhaliflerin içinde olmak veya yanında görünmek, partiyi başlı başına geliştirme unsuru olmaz.

Hüseyin: ÖDP'nin kendi içinde taşıdığı birikimi tümden reddedebilmek mümkün değil. Yaptığımız olumlu birçok şey var. Biz geçmişle yeniden buluşmak durumundayız. Yeni tarzı kurarken geçmişin birikimi üzerine kurmak gerekir. ÖDP en radikal şeyleri yumuşak bir üslupla, eski tarzıyla bu yeni üslubunu birleştirerek ortaya koyabilir.

Nejat: Yeni tarz... İşçi sınıfı nerede, örneğin Sağlık Mahallesi'nde. Eskiden giderdik bütün düzeneğimizi oraya kurardık, oradan yeni ilişkiler çıkarırdık. Şimdi ne yapıyoruz? Parti binasındayız. Bütün örgütsel faaliyetimiz buradan yürütülüyor. Yeni tarz herhalde parti binalarında oturmak oluyor. Sokağın partisi olabilmek için bizim eski tarza ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum. O eski tarzı da yeni tarzımızla buluşturmak durumundayız. Parti bürolarını günümüzü geçirdiğimiz mekanlar olmaktan çıkarmadığımız müddetçe Çorlu'da 170 fabrika öyle duracak, Sağlık Mahallesi'nde 50 bin işçi duracak, biz de parti binasında oturacağız; işçi gelmiyor, yeni üye kazanamıyoruz diyeceğiz. Örneğin açlık grevlerinde parti ne yaptı? İnsanlar ölene kadar sustu. Açlık grevlerinin başlangıç döneminden itibaren sokağa çıkmış olsaydık, toplumsal muhalefetle de buluşacaktık; o insanların da ölümünü belki engelleyebilecektik. ÖDP o konuda sokağın partisi olma görevini yerine getiremedi.

Seray Topal (avukat): Açılışta canlıydı, katılım yüksekti fakat bir süre sonra tıkanıklıklar başladı, partiye gelen giden üyeler; faaliyetlere katılan insanlar azaldı.

Partinin yöneticileri, ağırlıklı çalışmaları daha çok İstanbul'da. Çorlu'dan oradaki çalışmalar nasıl görünüyor?

Mustafa: Rize'de veya Giresun'da olsaydık İstanbul'daki parti çalışmalarını medyaya bakarak izlerdik ve "çok şahane bir örgütlenmesi var" kanısına kapılırdık, ancak Çorlu İstanbul'a bir buçuk saatlik bir mesafede, gidişlerimiz gelişlerimiz söz konusu. Görüyoruz ki İstanbul'un taşradan pek farkı yok, hatta daha hantal, daha koordinesiz bir çalışma içerisinde. Örneğin KESK'in son eylemine katılan ÖDP'li sayısı düşük. Halbuki KESK'in üyeleri ÖDP'nin önemli bir bölümünü oluşturuyor. Nemalarla ilgili partinin bunca çabasına rağmen, miting az bir kitleyle oluyorsa, demek İstanbul da görevini yapmıyor. İstanbul'daki arkadaşların da bütünlüklü bir çalışma yürüttüğünü göremiyoruz. Belki bu atanmayla gelmişliğin sonucu olabilir diye düşünüyoruz. Seçimler sonrası bu yapının biraz daha değişeceğini umut ediyoruz.

Seray: İllerle ilçelerle, ne düşünüyorlar ne tartışıyorlar, neler yapıyorlar diye konuşulması, bunların koordine edilmesi lazım. Bir araya gelip tartışabilmeli, başka yerlerdeki tartışmaları aktarabilmeli parti. Mesela sendika bürolarıyla ilgili bize metinler geldi. Bunların ne kadarı hayata geçebildi, bunlar bir merkezde konuşuldu mu, konuşulduysa oradaki fikirler ulaştırıldı mı? Merkezin bütün bunları koordine etmesi gerekir.

Hüseyin: Biz burada yabancılaşmayı yaşarken bunların İstanbul'da daha boyutlu olabileceğini düşünüyoruz. İstanbul bir cangıl, orada parti üyeleri kaybolabilir. Biz daha önce de partinin orta ölçekli kentlere ağırlık vermesi gerektiğini söyledik. O kentlerde yozlaşma daha az, insanlar daha saf, daha temiz. Bir seçim mahallesindeki her eve iyi bir çalışmayla ulaşmak oralarda mümkün ama İstanbul'da, Ankara'da bunun güç olacağını düşünüyorum. Küçük işlerle, paneller, söyleşiler gibi etkinliklerin taşrada alıcısının da daha fazla olabileceğini görmek, bunlar yapılırken, belli güç birikimlerinin olduğu bölgelerin tespit edilmesiyle partinin gelişmesini daha hızlı sağlayabileceğini düşünüyorum. Ama benim asıl söylemek istediğim, ÖDP'nin orta ölçekli kentlerde daha hızlı gelişme olanağına sahip olduğudur.

Kadir Dilek (inşaat mühendisi): ÖDP henüz bir çatının teşkilidi. Parti bu 8-10 aylık sürecini tamamladıktan sonra şimdi yeni yeni tartışmaya başladı. Örneğin çevremizde yaklaşık 200 küsur fabrika varken Türkiye'de DİSK'in bir tek üyesi ve bir tek örgütlendiği alanı yokken, buradaki arkadaşlarımız herhangi bir tekstil fabrikasında işçi de olsalar, burada parti adına bir örgütlenme çalışması yapıp işçileri örgütleyebilecek durumları henüz yok. Önce ÖDP'nin yöneticileri, bu parti meclisi ve üst kadrolar, daha sonra il, ilçe örgütlerindeki yöneticiler, daha sonra üyeler kendilerini örgütlemek zorundalar. Bizim teorik düzeyimizle, pratiklerimizle henüz mesafe alabilecek bir noktada değiliz. Bunu öncelikle samimi olarak saptamak lazım. Bu yapılırsa herkes birbirini daha iyi anlayabilir. Hemen bir şeyleri gerçekleştirmek kolay değil, yeni yeni tartışmaya başladık. Bu tartışma süreci ÖDP'nin partileşmesini sağlayacak. Binalarıyla, bayraklarıyla kurulmuş olan ÖDP'nin maddi gerçekliği var, ama henüz ruhu yok, ruhunun bu şekilde doldurulması gerekiyor. Çorlu'daki veya başka yerlerdeki üyelere, biz biraz birbirimize veya PM'ye çok fazla olumsuzlama yapmadan bu tespit üzerinden yol almak lazım. Bugünlerde neredeyse "boşuna mı kurduk" tartışmalarına kadar varan olumsuz bir hava var. Kendimize, partimize haksızlık edildiğini düşünüyorum. Buna bir son vermek lazım. Bunun aslında dünyada nesnelliği var. Reel sosyalizmin çöküşüyle birlikte kapitalizmin sosyalizm karşısındaki göreceli üstünlüğü döneminde şu bizim yaşadığımız vaziyet olağan karşılanmalıdır.

Parti çalışmaları bir profesyonellik ihtiyacı doğuruyor mu?

Mustafa: Buna pek ihtiyaç olmadığı düşüncesindeyiz. Çünkü gelen işler o kadar profesyonellik gerektirecek konumda değil. Herkes özsorumluluğundan doğan bir hizmetin bilinciyle işleri yürütüyor. Bizim için gerekmiyor. Ama ileride gelişmeyle birlikte düşünülebilir.

Seray: Parti çalışması insanların işini gücünü bırakıp buraya gelmesi, yahut afiş yapıştırmasıyla sınırlandırılamaz. İşyeri vardır, çevresi vardır, oralarda partiyi anlatabilir, eğer bildiriyi işyerinde dağıtamıyorsa bunu birebir ilişkileriyle sağlayabilir, yani elinden geleni yapmalı, bizim söyleyecek çok şeyimiz var. Biz bunları anlatabiliriz, ben enerji yok dedim, içimizde istek ne kadar varsa o kadar yaratabiliriz.

Hüseyin: Kuruluş döneminde de aslında tartıştık. Parti içinde bir çalışan olabilir mi diye. Bir parti çalışanını yerleri temizleyen, çay servisi yapan bir çalışan olarak düşünmüyorum. Partiyi temsil edebilmesi, işleri yürütebilme vasıflarıyla birlikte düşünmüştük. Maddi durumlardan, ihtiyaçların başka biçimde de karşılanabiliyor olmasından dolayı olmadı. Şimdi işler yürütülebiliyor, ama süreç içinde biz bunu çözmek durumundayız.

Nejat: Örneğin Sağlık Mahallesi'ne bizim göndereceğimiz birkaç kadroya, militana ihtiyacımız var. Orada ÖDP'liyim diye kendisini ifade eden 30-40 arkadaş var. Biz bunları örgütleriz, ama ilçe yönetimi olarak oraya kimseyi gönderemiyoruz. Günlük işlerimiz içerisinde ancak parti bürosuyla ilgilenebiliyoruz, biz parti bürosu dışında oralara ÖDP kimliğiyle insanları gönderebilmeliyiz.



Siyaset ve çalışma tarzı

Tayfun ŞEN



Düşünce- gerçeklik ilişkilenmesi, düşüncenin gerçekliği dönüştürebilmesi, ancak onunla ilişkilenebildiği oranda olanaklıdır. İlişkilenme tarz ve biçimini belirleyen, düşünce ve gerçekliktir.

Düşünce bir ilişkilenme tarzı tasarımlayabilir. Ancak bu tek başına ilişkilenme için yeterli değildir. Gerçeklik çoğu kez tasarlanandan farklıdır. Pratiğe dönen düşüncesi ilk tasarımlarını gerçeklikte bire bir bulamaz. Tasarımlar uygulandığı zemini değişime uğratırken, kendi de değişime uğrar. Düşünce gerçekliğe vurulmuş tasarımları, yeniden değerlendirir. Gelen nesnel verilerle kendini şekillendirir, yeniden üretir ve çıkarsanı pratiğe geçirir. Gerçekliği değiştirme kesintisiz bir süreçtir. Düşüncenin gerçeklikle etkileşime girdiği, tasarımlar, değişimler, yeniden tasarımlar, yeni değişimlerin yaşandığı kesintisiz bir süreç.

Bu karşılıklı değişim sürecinde, düşünce kendini pratikten gelen nesnel verilerle etkileşime sokamıyorsa ve böylece yeniden şekillenemiyorsa, bir dogma haline geliyor demektir.

Gerçekliğin verileri düşünceyi belirliyorsa, düşüncenin gerçekliği dönüştürme işlevi yitmektedir.

Gerçeklikle ilişkilenecek düşünce, ilk olarak belli bir sistematiğe sahip olmalıdır. Bu, düşüncenin gelecek toplum tasarımıdır. Düşünce nasıl bir toplum istediğini net bir biçimde tanımlayabilmektedir.

İkinci olarak, düşünce, ilişkileneceği gerçekliği kendi iradesi dışında nesnel bir varlık olarak tanımlayabilmelidir.

Düşünce bu iki özellikten birine sahip değilse, gerçekliğin değişimini sağlayabilecek ilişkilenme tarzını veya tarzlarını ortaya çıkaramaz. Böylece, gerçekliğin değiştirilmesi, sadece bir iyi niyet olarak kalır.

Eğer düşünce kendini tanımlayamamışsa, kendisinin de içinde bulunduğu gerçeklik tarafından biçimlendirilir. Değiştirme/ dönüştürme işlevi göremez. Gerçekliğin veri bombardımanı altında, sistemin bir parçası olarak şekillenir.

Eğer düşünce, gerçekliği kendi bilinci dışında algılayamazsa, kendisini gerçeklik yerine koyar. Çünkü, düşünce ile gerçeklik arasında bir uyumsuzluk vardır. Düşünce geleceğe dönüktür. Dolayısıyla var olan gerçeklikle arasında bir çatışma yaşanır. Gerçeklik verileri dikkate alınmadan, gerçeklikle ilişkilenme tasarımlarında ısrar, düşünceyi gerçeklikten dışlar. Böylece düşünce gerçekliği dönüştürme işlevini kazanamaz.

Devrimci bir düşüncenin her iki özelliğe de sahip olması, başarı için zorunludur. Bir özellik eksik olduğu takdirde, düşüncenin devrimci özelliği yiter. Düşünce var olan gerçeklik karşısında silahsız kalır. Ya gerçeklik olduğu gibi benimsenip politika haline gelir ya da gerçeklik yerine düşünce kendisini koyar ve yarattığı düşünsel dünyada yaşamaya başlar.

Dönüştürücü düşüncenin bu iki özelliğinden birinin eksikliği, aynı zamanda bir siyaset yapma tarzına da tekabül eder. Her özellik kendi içinde bir eğilim ortaya çıkarır. Bu eğilimler, özelliklerin birinden yoksun oldukları için, süreci bütünlük ve değişim-etkileşim kesintisizliği içinde kavrayamazlar. Bu sürecin dinamiklerini dikkate almaksızın, sonuçlara el atarlar. Sonuçlar olumsuzsa, kendi düşüncelerinin uygulanmamış olmasıyla açıklamalar getirirler. Kendilerinin de sürecin yaratıcılarından biri olduğunu dikkate almaksızın, bütünlüğü gözden kaçırarak, kendi düşüncelerini sorunu çözecek sihirli formül biçiminde gündeme getirirler.

Partide çalışma ve siyaset yapma tarzları

Farklı sosyalizm anlayışlarının meşru olduğu partimizde, bu anlayışlara uygun siyaset yapma tarzlarının var olması da kaçınılmazdır. ÖDP tarzının da, bizzat bu farklılıkların konsensüsü olduğu da bir gerçektir. Çünkü, ÖDP'nin beğenelim, beğenmeyelim şu anki tarzı ya da yarınki tarzı da, aynı biçimde kendi dışından etkilenmeyeceğine göre, var olan parti bileşenlerinin tarzlarının bileşkesi olacaktır.

Parti içinde her tikel tarz, doğal olarak kendi tarzını ÖDP'nin tarzı olarak göremeyecektir. Tikel tarzlar, parti içindeki etkinlikleri oranında ÖDP tarzını etkileyecekler. Sorun, her düşüncenin olduğu gibi, ilişkilenme tarzlarının da etkinlik kazanmasının önüne yasaklayıcı bir yapının partide egemen olmamasıdır.

ÖDP'yi bir ışık tayfına da benzetebiliriz. Bu tayfta, sadece kendi rengini görmek isteyenler partiyi değil, kendi düşüncelerini gözden geçirmelidirler.

Yukarıda, düşünce-gerçeklik ilişkilenmesi başlığı altında bahsettiklerimin, partimizde eğilimler olarak var olduğunu belirtmeliyim. Bu eğilimler parti sürecinin somutluğuna uygun bir gelişim izlemekte. ÖDP gerçekliği karşısında, tikellerin aldığı duruşlar, düşünce-gerçeklik ilişkilenmesi açısından önemli.

ÖDP kuruluşu öncesi her tikellik (veya bileşen ve birey) bir parti tasarımı yapmıştı. Sistematize olmuş veya olmamış bir gelecek toplum tasarımına dayanan bu parti fikirleri, ÖDP ile birlikte gerçeklikle karşılaştı. Tikel parti tasarımları ile eşitlenmeyen ÖDP gerçekliği, tüm bu tasarımların pratikteki bileşkesiydi. Ancak bir kısım tikellikler, tasarladıkları ile gerçek olan arasındaki bu farklılığı anlama yönünde sıkıntıya girdi. Bu sıkıntının kaynağı nedir? Düşünce, gelecek toplum tasarımında netleşmemiştir; ya da ortaya çıkan gerçekliği dikkate almadan, kuruluş öncesi kendi parti tasarımında yaşamakta veya öyle olduğunu sanmaktadır.

Farklı sosyalizm anlayışlarının meşru olduğu partimizde, bu anlayışlara uygun siyaset yapma tarzlarının var olması da kaçınılmazdır. ÖDP tarzının da, bizzat bu farklılıkların konsensüsü olduğu da bir gerçektir. Çünkü, ÖDP'nin beğenelim, beğenmeyelim şu anki tarzı ya da yarınki tarzı da, aynı biçimde kendi dışından etkilenmeyeceğine göre, var olan parti bileşenlerinin tarzlarının bileşkesi olacaktır.

Partimizde bir kısım tikelliklerin ÖDP gerçekliğini dikkate alarak değil, kuruluş öncesi kendi parti fikirlerini temel alan noktadan davranma eğilimi vardır. Bu eğilim için, ÖDP'nin kuruluşundan bugüne geçen sürecinin anlamı, kendi tarzının doğruluğunu ispatlamasıdır.

Bu yaklaşım biçiminin parti içi tüm tikellikler için geçerli olduğunu düşünelim. Çünkü, gerçekte, her tikellik kendi tarzı ile partinin tarzını eşitleyemez. Ama partinin kendisinin de, tarzını da oluşturanlar bu tikelliklerdir. Burada çoğulcu bir partinin özelliğine geliyoruz. Tek bir tikelliğin düşüncesi doğrultusunda parti oluşturulacaksa ve ancak böylece sorunlar halledilebilecekse, ÖDP'nin gereği yoktu. Herkes, kendi kuyularında, kendi tarz ve biçimleriyle hoşnut yaşardı.

ÖDP, yani çoğulcu bir parti gerçeği, tikellikler dışında bir gerçeklik olarak tanımlanmadan, bu dikkate alınmadan, tikellerin kendilerinin bir bütün olarak parti ile ilişkilendirebilmeleri zordur. Her tikellik, sistematize olan tasarımlarını, ÖDP gerçeği ile ve ancak bu gerçekliği dikkate alır noktadan yaklaşırsa ilişkilendirebilir.

Partimiz içinde de, düşünce-gerçeklik ilişkilenmesi açısından iki eğilim ortaya çıktı. Gelecek toplum tasarımı muğlak olan tikellikler, var olan toplum gerçeği karşısında, partinin kitleselleşmesini sağlamak için mevcut konumunun parti politikası haline getirilmesine evriliyorlar.

Bir diğer eğilim ise, önce parti gerçekliğini salt sosyalistlerin kadrosal birliği olarak görme yanılgısı içinde. Diğer yandan, partinin de içinde bulunduğu toplum gerçeğini dikkate almadan, sosyalist kadrolar için önem taşıyan sorunları ve tartışmaları parti politikası haline getirmeye çalışıyor.

İlki, reel politika tarzına evrilirken, ikincisi teorisizme denk geliyor.

İlki, toplum tasarımındaki muğlaklık nedeniyle, düşüncenin toplumu dönüştürücü işlevine yansırken; ikincisi, gerçeklik yerine düşünceyi koyarak, toplumun dönüştürülmesini fiilen ortadan kaldırıyor.

Bir üçüncü eğilim, parti içinde ki bu gerilim arasında yer alıyor. Gerçeklik düşünce ilişkilenmesini politika sanatıyla sağlamaya çalışıyor.

'Tıkanıklık' ve 'sıçrama' üzerine

Partimizde süreç, kuruluş şenliği coşkusu ve medyanın ilgisinin üzerimizden çekilmesiyle, sessiz ve derinden işlemeye başladı.

Bu derinden gidişin pek hayırlı bir gidiş olmadığını saptadıktan sonra, PM "Çalışma ve Siyaset Yapma Tarzı" başlığı altında bir tartışma başlattı. MYK 10 Ekim 96 tarihli bir yazı ile bu tartışmayı, nedenlerini de belirtir biçimde il, ilçe ve belde örgütlerine iletti.

Bu yazı "tıkanıklık" gibi bir tespit yapmaktan kaçınıyor. Ama diğer yandan tıkanıklık tespiti yapan bir görüşün sonuçları üretecek "dönemsel basamaklandırma" değerlendirmesinde bulunuyor: "Bugün gelinmiş olan noktayı birinci basamak olarak kabul edecek olursak, şimdi ikinci basamağa sıçramanın nasıl gerçekleşeceğini tasarlamak zorundayız ve bunu hızla yapmamız gerekiyor." (agy).

MYK, kuruluştan bugüne ÖDP'nin il, ilçe ve belde örgütlerinin açılışları sürecinin yaşandığını belirterek, bu döneme özgü olanların /olanın yerine başka şeylerin geçirilmesi gerektiğini vurguluyor. Birinci basamak bitti, diyor, şu an ikinci basamağın önünde duruyoruz. Var olageldiğimiz gibi gidemeyiz /gidemiyoruz. Çünkü ikinci basamak önümüzde yükseliyor. Bu düzleme ancak sıçrayarak çıkabiliriz. Peki bu nasıl olacak? Bu soruya MYK, tartışacağımız sorun da bu konu işte, diyor. Sıçramanın nasıl ☞

☞ gerçekleşeceğinin tasarlanması.

Parti içinde bir başka eğilim ise, geldiğimiz noktada parti tıkanmıştır tespiti yapıyor. Buna bağlı olarak, bu tıkanıklığı aşacak bir sıçramanın gerekli olduğunu o da vurguluyor. Ayrıca tıkanıklığın nedeni olarak, şu ana kadarki parti politika ve uygulamalarını gösteriyor.

MYK ile tıkanıklık tespiti yapan eğilim bir noktada ortaklaşıyor: Bir sıçramanın gerekli olduğu. Bir diğer ortaklaşılan nokta da, sanırım bu sıçramayı sağlayacak formüllerin "Çalışma ve Siyaset Yapma Tarzı" eksenli bir tartışmadan çıkarılabileceği.

Böylece bir tartışmaya daha sonuçlardan başlıyoruz.

Partinin içe dönüklüğünden kurtulabilmek için bir kez daha içe dönüyoruz.

Sürecin değerlendirilmesini "sorun" ve "tıkanıklık" tespitleri üzerinden daraltıp, çözümleri, sihirli formüllerin yarışacağı "biçim ve tarz" zemininde arayacağız. Tartışmalardan sonra göreceğiz ki, partimizi kurbağa gibi sıçratacak bir sihirli formül gerçekte yok.

Her siyasal örgütlenme gibi partimiz de gelişimini (ya da gerilemesini) kesikli bir süreç ve sıçramalar biçiminde değil, yükselen (ya da alçalan) kesintisiz bir eğilim olarak gerçekleştirecek. Kuşkusuz içinde bulunduğumuz toplumsal– siyasal koşullarda olağanüstü bir değişme olmadığı takdirde.

Bu tartışmalarda bir kez daha ne kadar farklı çalışma ve siyaset yapma tarzlarına sahip olduğumuzu göreceğiz. Böylesine zengin düşünsel tasarımların ve tarzların, ÖDP'deki ortak yansımasını şaşkınlıkla izleyeceğiz. Belki de, bu tasarım ve tarzların bir sonucu olarak ÖDP, ilişkilenmesini dikkate bile almadan. Onun için belki de şaşırmayacağız. çünkü, var olanın hep bizim dışımızda gerçekleştiğini veri alarak tartışacağız/ tartışıyoruz. Var olanı yadsıyıp, kendi tarzımızı sihirli bir formül olarak sunacağız. ÖDP bütünselliği ile bir ilişkilenme sağlamaksızın, bu formüllerimizin bütünün tarzı olması gerektiğinin altını çizeceğiz.

Sonra....

Önerilerimizi, tarzımızı hem göreceğiz, hem göremeyeceğiz...

ÖDP'nin siyaset platformuna dair

Necmi GÖKÇEN

Parti içi platformlarda "tıkanıklık", "gündem kuyrukçuluğu", bir şey üretememe şeklinde ifade edilen ve yansıtılan havanın gerçekten psikolojik ve ahlaki nedenleri olduğu kanısındayım. Ve esas olarak parti aktivitelerinin (giderek tüm partinin) hayata dair, büyük harflerle HAYATA dair kendileri için konuşmaksızın, salt politik duruşlarıyla (laflarıyla) ideolojik argümanları doğrultusunda "tahlil" yapıp, bu "teorinin" "maddi bir güç" haline gelmesini bekledikleri ve negatif sonuçlardan başkalarını sorumlu tutma eğiliminde olduklarını söylemek fazla bir haksızlık mıdır?

Günlük hayata ilişkin yaşanılan tercihlerle (gündelik aktivitelerdeki değer paydalarıyla) politik hedef ve beklentiler (değerler) arasındaki açı üzerine konuşup düşünmeksizin ne eyleyebiliriz?

Özel alanın da politik olduğunu kavrayabildiğimizden beri, kamusal alanla özel alan arasındaki ilişkiyi (zaten hep yaşanılan, istense de istenmese de yaşanılan ilişkiyi) politik eyleme dönüştürüşteki suni (ideolojik) karşıtlık nasıl aşılabilir?

"Büyük oynamak" (doğrusu düşünmek daha uygun bir laf) terimi karşısında sadece haddimizi bilen bir mütevazılık mı var, yoksa biraz da cesaretsizlik mi?

1997; Barış-Demokrasi-Adalet yılı

Örneğin, şimdi biz, 1997'yi Barış-Demokrasi-Adalet yılı ilan etsek ve bu kampanyayı sıradan bir ajitasyon/örgütlenme sarmalının ötesine taşıyıp, bir yeni anayasa tartışması açsak, bu yeni anayasaya dair sadece el ele geleceğimiz kesimleri değil, parmak uçlarımızın bile değebileceği herkesle (hatta aynı çeşmeden su içtiğimiz herkesle), her yerde (sokakta, işyerinde, köyde, mahallede, okulda, cezaevinde, baroda, sendikalarda, kahvede, spor alanlarında, camide, cemevinde, kilisede, gazetelerde, radyolarda... kışla yasak - mı?-) gerçekten aşağıdan yukarıya binlerce taslak ve önerilerle Kurucu Anayasa için yerel ve sektörel ve grupsal meclisler oluşturulmasından hareket etsek ve bir yıl boyunca konjonktürel kampanyalarımızı bu genel faaliyetlerimize bağlasak, askerlikten vergiye, MGK'dan kreş sorununa, medya tekelinden Avrupa Birliği'ne, Kürt sorunundan nükleer santrallere değin çok şeyin (her şey anlamında değil) büyük bir çoğunlukla konuşulup tartışıldığı platformlar oluştursak, bu nasıl bir politik tarza tekabül eder?

12 Eylül'e (ve anayasasıyla) hesaplaşmadan siyaset yapamayacağımız, yapsak da hep bir eksiklik (biraz da eziklik) duygusuyla davranacağımız bilindiğine göre ORTAYA çıkıp "hey millet, bu senin hayatındır, sahip çık" desek ve böyle bir kampanyayı bundan daha kolay ve daha çok "bize" bağlı olan güçlü-etkin-yaygın bir iletişim aracıyla yürütebileceğimizi bilerek hemen onu örgütlesek, küçük lokma yiyenlerin büyük sözler söyleme hakkına tercüman olur muyuz?

Neyse niyetin, odur tıynetin!..

Çok önemli bir dipnot:

"Ya Basta"yı biraz değiştirerek "Yeter, Yeter, Yeter, Artık Yeter!" yapmışız; gür söylendiğinde gerçekten hoş bir slogan olmuş. (KESK mitingi) Ama şimdi burada zikredilecek olan YETER, bize dönük, bize dair bir YETER'dir. "Artık Yeter" dememiz gerekiyor ve şu medya diktatörlüğüne karşı, disinformation, misinformation deyip durmak yerine, tirajları harcanan emeğe dar gelen yayınlardan başımızı kaldırıp, "toptan ve perakende dizlerimizi dövmekten" usanıp, sadece ÖDP ile sınırlı olmayan, tüm el tutuşacakların paylaşacağı gerçek bir özgür iletişim aracı yaratmak (mevcut araçları zenginleştirmek!) için yola çıkmak gerekiyor.

ACİL KAMPANYA ÇAĞRISI

1) Tüm muhalif iletişim organları Türkiye'de ortak, güçlü, etkin, yaygın ve yeni iletişim araçlarına duyulan ihtiyacı dillendirmeliler.

2) "Medya"da çalışan devrimci muhalifler bu ihtiyacı nasıl destekleyeceklerini söylemeye başlamalılar,

3) Tüm devrimci-demokrat kuruluş ve platformlar bu yakıcı ihtiyacımızı, yaratmadaki konumlarını tartışmalıdırlar.

4) Bu ihtiyaca yönelik kafa yoran, çaba gösteren herkes bulunduğu yerde ve ilişkilerinde ÖZGÜR İLETİŞİM ARAÇLARI OLUŞUM GRUPLARI kurmalılar.

5) Durulan yerden değil İHTİYAÇTAN beri konuşulmalı.

6) Özellikle gazeteci/ televizyoncu/ radyocu/ dergici cemaati acilen örgütlenmeli ve projeler geliştirilmeli.

7) Bu işlerin harçlıklarla, atık kağıtla olmayacağı bilinmeli, 10 binler A.Ş. deneyiminin başarısızlığı tartışılmalı, TAŞ girişimi, Evrensel, Demokrasi tartışılmalı, radyolar geçilmemeli.

8) Vakıf mı, şirket mi? Kurumlar bazında işbirliği mi, kişiler bazında işbirliği mi? Kooperatif mi? Hepsi bir arada mı?

9) On bin kişi (sigara ve rakı için 10 bin kişi), keyifle gazete okumak ya da TV izlemek ya da dergi radyo dahil büyük zevk almak için zikredilen keyifleri paralelinde davrandıklarında ayda 50 milyar topluyor. Başlangıçta zaten 3-5 yüz milyar katılım hemen sağlanacak.

(Örneğin benim de içinde bulunduğum küçük bir grup şimdiden hedefledi.

10) Yeter, yeter, yeter! Artık Yeter! Akıl yüreğe, pamuk eller cebe!

Bu çağrıya hemen icabet edeceklerin 16 Kasım Cumartesi saat 13.00'te İFMC lokalinde bekliyoruz.

Yeni Ahlak için
EBEM KUŞAĞI Grubu



ÖDP, emek mücadelesi ve bağ sorunu

Nazif OFLAZ

Emek mücadelesi ekseninde kurulduğunu, esas olarak bu mücadeleden besleneceğini ve bunun örgütleyicisi, ileri taşıyıcısı olacağını savlayan ve "emek güçlerinin siyasi iktidarının kurulmasını" amaçlayan bir parti emekçilerle sahici bağlar kurmak durumundadır. En azından, kuruluş ve örgütlenme sürecinde bu iddianın altını doldurabileceğine dair kaale alınabilir, teorik ve pratik adımları atması, bu adımların "teknik ve teorik" altyapılarını hazırlaması gerekir. Ülkede süren sınıf mücadelesi ve sınıf profilleri üzerine, verili akademik /bilimsel araştırmaların eksiklerinin tamamlanarak kullanılması bile, ilk adımın atılması anlamına gelecektir. Bu yapılmadığında, iddianın gerçekleşebilirliğinden kuşku duymayanların zihinlerinde bile, başka çağrışımların oluşması doğal hale gelir. İddiayı sahicileştirmek yönünde ortak bir iradenin oluşması için de, partinin emek eksenindeki bir mücadele ve örgütlenme hattını ciddiye aldığını ve ancak bu temel üzerinden amaca ulaşabileceğini göstermesi en azından "parti içi" yaşamda bu havayı soluması ve hatta dışa yönelik olarak "solutması" gerekiyor.



ÖDP'nin kuruluş itibariyle, önemli kısmı emekçilerden gelen bir ilginin odağı olduğunu söylemek mümkün. Partinin kuruluş dokümanları ve programında ifade edilenler, emekçilerden kaynaklanan bu ilginin nedensiz olmadığını, programatik bir temele ve belirgin bir özleme oturduğunu göstermektedir. Zira ÖDP, yeni bir yaşamı emekçilerle birlikte ve emek perspektifi ile yeniden kurmayı vaadediyordu... Ancak geçen sürede bu ilginin başka yakınlaşmalara ve parti etrafında bir emekçi yoğunluğunun oluşmasına yol açmadığını görüyoruz.

Bağlayıcı öğe

ÖDP gelinen noktada, gerek "yoğun iç meseleler", gerekse ülkenin yakıcı sorunlarının dayattığı gündemler yüzünden, emek eksenli bir partinin soluması gereken havayı solumamakta, bunun gereğini de yapamamaktadır. Aslında "sınırlı ve sorunlu verili güçler"le bu coğrafyanın yakıcı sorunlarında söz sahibi olmak ve gündemin belirlenmesine katkıda bulunmak zaten mümkün de değil. ÖDP'nin kuruluş itibariyle, hatırı sayılır bir ilginin odağı olduğu ve bu ilginin önemli kısmının emekçilerden geldiğini söylemek mümkün. Partinin kuruluş dokümanları ve programında ifade edilenler, emekçilerden kaynaklanan bu ilginin nedensiz olmadığını, programatik bir temele ve belirgin bir özleme oturduğunu göstermektedir. Zira ÖDP, yeni bir yaşamı emekçilerle birlikte ve emek perspektifi ile yeniden kurmayı vaadediyordu... Ancak geçen sürede bu ilginin başka yakınlaşmalara ve parti etrafında bir emekçi yoğunluğunun oluşmasına yol açmadığını görüyoruz. Bu, ÖDP için ciddi bir handikaptır. Zira ÖDP, programının 'Giriş' bölümünde olsun, tüzükteki bazı maddelerde ve diğer belgelerde olsun "emek eksenli" taahhütler altına girmiştir. Bu taahhütlerin gereğini yerine getirmek için işçi ve emekçi hareketi ile sahici bir bağ kurması gerekmektedir. Açıktır ki, temel belgelerdeki "iddia"nın somutluk kazanması için ÖDP, emekçileri örgütlemek, siyasal bir emek hareketinin yaratılması noktasında faaliyet yürütmek ve kendisini bu zemin üzerinde tanımlamak ve örgütlemek göreviyle karşı karşıya kalmaktadır. Bu görev, partinin hiçbir koşulda vazgeçmeyeceği bağlayıcı, kurucu ve programatik ögelerinden biridir.

Sömürü ve partinin işlevi

Dünyada ve Türkiye'de kapitalizmin bir kriz yaşadığı, "yeni" bir döneme girişin sancılarının çekildiği ve bunun tüm dünyada emekçi kazanımlarının budanmasına neden olduğu biliniyor. Bu kriz ve kendi iç dinamiğinden kaynaklı olarak, emek hareketi de ciddi bir kriz yaşamaktadır. Kapitalist sistemin içine girdiği yeni dönem aslında ilk dönemine benzer özellikler arzetmektedir; sosyal refah devleti olarak nitelenen ve emekçilerin yüzyıllık mücadelelerinin sonucu olan kazanımlar tüm kapitalist ülkelerde budanmaktadır. Bu süreçte kapitalizm gerçek özüne dönüyor, vahşileşiyor. Bu vahşileşme zaten bizim gibi ülkelerde hiç gündemden kalkmadı; ancak artık sınırlı kazanımlara bile tahammül edilemiyor. Sermaye, egemenliğinin ideolojik "rıza ve ikna" ekseninden gittikçe uzaklaşıyor; sadece "baskı" boyutunu önplana çıkarıyor. Kapitalist sömürü afeti, bu coğrafyanın kendine özgü ezme/ ezilme ilişkileri ile bütünleşerek emekçilere kök söktürüyor. Yoksulluk sınırı altında yaşayan insanların sayısında mutlak artış saptanıyor; açlık bu coğrafyanın aktüel bir sorunu haline geliyor. İşsizlik, enflasyon gibi sorunlar tüm ihtişamıyla emekçilerin sırtında patlıyor. İş ilişkilerinin gerçek anlamıyla kapitalize olmadığı, örgütlenme/ sendikalaşmanın baskı ve şiddetle engellendiği, tipik, arkaik sömürü biçimlerinin bile kapitalist sömürüyle yan yana uygulandığı bir ülkede yaşıyoruz. Bu kapitalist sistemin "spesifik" devleti, her türlü hak mücadelesine karşı azgın bir şiddet uyguluyor; ezilmeye karşı kısmi çıkışlar bile kaba bir baskıyla karşılaşıyor. Ulusal sorun eksenli bir ezme/ ezilme ilişkisinin yaşandığı coğrafyada, sistemli bir vahşetle karşı karşıya kalınıyor. Öyle bir ülke ki, bütün bu sorunlar, sahte gündemler ya da saptırmalarla gözden kaçırılmaya ve emekçilerin /ezilenlerin yaşamlarını karartan sistemin idamesi sağlanmaya çalışılıyor.

Bu sorunlar yumağının emekçiler /ezilenler lehine çözülmesi ve yeni bir yaşamın kurulması zorunlu. Bu amaçla mevcut durumdan zarar gören ve değiştirme iradesini ve gücünü taşıyan güçlerin mücadeleye sevkedilmesi gerekiyor. Bu anlamda ÖDP, birçok işlevi yüklenmek zorundadır. Emek hareketinin yaşadığı krizden çıkması için, partinin ufuk açıcı siyasal çözümlemeler yapması gerekiyor. Zira bu sorun sadece sendikal bir sorun değil; ondan öte siyasal bir sorundur da. Ayrıca kapitalist sömürünün yok edilmesi, emek eksenli bir dünyanın yaratılması ve ülkeye özgü temel problemlerin çözümü örgütlü bir emek hareketinin üzerine oturan bir siyasal odağı gerektirir. Demokrasi sorunu, insan hakları mücadelesi ve "sistem içi" bazı mücadelelerin verilmesi bile emekçilerle kaynaşmış, o zeminde hatırı sayılır bir güç olmuş partiyi zorunlu kılar. Kürt sorunu eksenli barış talebinin gür bir şekilde haykırılması ve arzulanan sonucun elde edilmesi, ancak emekçi hareketi içinde güç olan bir siyasal odağın eseri olabilecektir. Burada söylenen, emekçilerle iletişim kuruncaya kadar başka sorunlara duyarsız kalınması değildir; parti diğer sorunlarla da gücü oranında ilgilenir ve tavır geliştirirken, bu hedefin unutulmamasıdır... Ancak bu eksen üzerinden siyaset yapıldığında "ismiyle müsemma parti" olunur ve programatik hedeflere ulaşılabilir. ÖDP, her türlü ezme /ezilme ilişkisine duyarlı, "emekçi bir kitle hareketinin içinde örgütlenmiş parti" kimliğine kavuşmalıdır. Parti programı, Türkiye ve dünya gerçekleri bunu gerektirmektedir. Kendi toplumsal zeminine oturamayan ve oradan beslenemeyen bir siyasal teşkilat, sadece "teşkilat" olarak kalır; yaşamın içinde kök salarak kurumsallaşamaz. Fikirleri doğru olsa bile maddi bir güç olamaz.

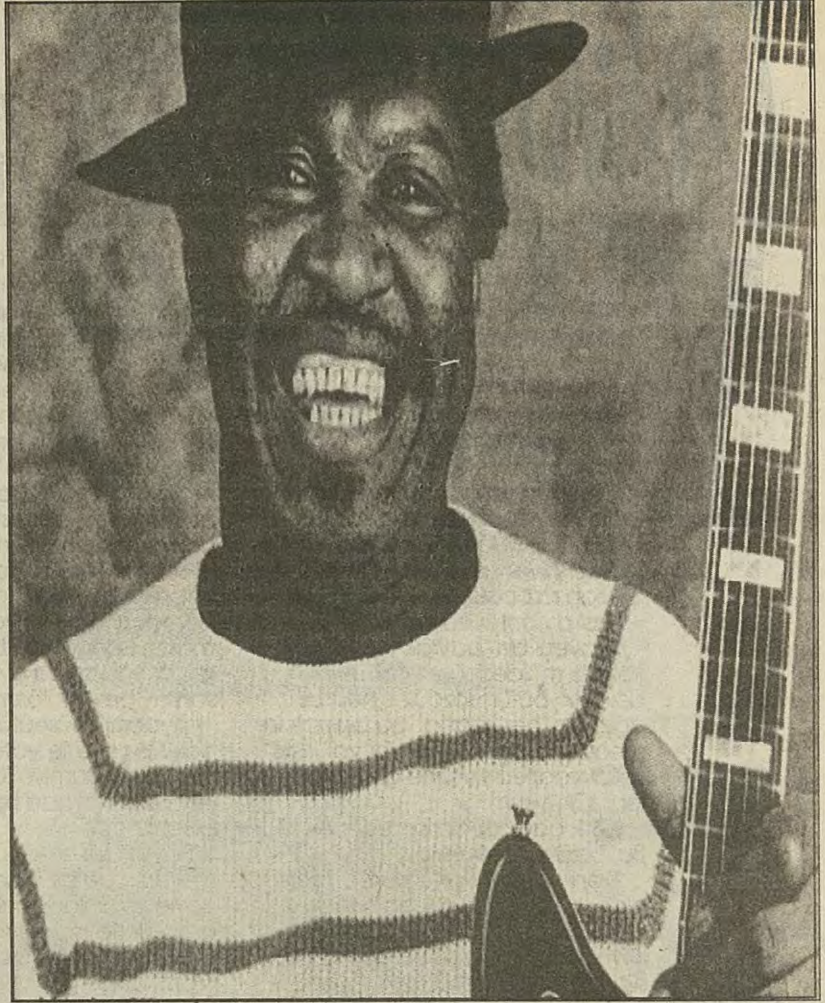
ÖDP'nin tarihsel misyonu

Türkiye devrimci /sosyalist hareketinin, yıllardan beri gerçekleşmesi için yoğun mesai harcadığı bir savı var. Sosyalist hareketle işçi /emekçi hareketinin birliği üzerinden bir örgütlenmeyi gerçekleştirmek.. Ne yazık ki, bütün iyiniyetli ve cefakar çalışmalara karşın bu sav yaşama geçirilememiştir. ÖDP, sosyalist hareketle işçi /emekçi hareketi arasındaki kopukluğu gidermeli ve artık bu tarihsel hedefe ulaşılmalıdır. Sosyalist hareket niçin emekçilerle birleşememektedir? "Hakikatin peşinde" olunmasına karşın bir aydınlar hareketi olmaktan kurtulamayışın nedeni nedir? Bu ve benzeri sorular etrafında yapılacak analizler ve emekçilerin, ezilenlerin yaşama alanlarını, koşullarını tanımaya dönük adımlar bile amaca hizmet edecektir. Türkiye'deki emek alanı ile ilgili gerçeklerin, kapitalist sistemin gerçek yüzünün ortaya çıkarılması ve sömürüsüz bir dünyanın gerçekleşebilirliğinin emekçilerin gözünde bilimsel biçimde belirginleştirilmesi "iletişimi ve bağı" mümkün kılacaktır. ÖDP'nin, emekçilerin güncel mücadelelerinde yer alması ve sermaye egemenliği ile ilgili dünya /tarihsel gerçekleri gün ışığına çıkarması... Tüm zorluğuna karşın bu gerçekleştirildiğinde amaca hizmet edilmiş olacaktır. Emekçilerle "iletişim", bu coğrafyadaki nevi şahsına münhasır, devlet ideolojisiyle malül sendikal yapılar üzerinden değil, doğrudan işçi /emekçilerle günlük yaşam ve mücadele içinde bağ kurarak mümkündür. Açıktır ki, emekçilerin çalışma ve yaşama alanları parti örgütlerinin beşiği olmalıdır; zira özgürleşme mücadelesinde gereken uzun soluk buradan gelecektir.

ÖDP, sosyalist hareketin önemli sektörlerinin tarihsel ve güncel mirasları üzerine oturmaktadır. Kendi küllerinden doğma mücadelesi veren devrimci sosyalist hareket yeniden kül olmak istemiyorsa, emekçi hareketi içinde bir zemin bulmalı, örgütlenmeli ve kitleselleşmelidir. Özgürlük, dayanışma, barış, eşitlik ve genel olarak sosyalizm mücadelesi ancak emekçilere ve ezilenlere mal olduğunda tarihsel anlamını kazanabilecektir. Öyleyse tez elden tüm parti teşkilatı bu iddianın gerçekleşmesi için harekete geçmeli ve verili güçlerin kapasitesi ölçüsünde "fizibilite" çalışmalarından başlayarak gerekeni yerine getirmelidir.

HAZIM RUHİ

AĞIR AKSAK ÖYKÜLER



Sokak ortasındayım

"Bu yoğurdu sarımsaklasak da mı saklasak, sarımsaklamasak da mı saklasak?"
Seyfi ÖNGİDER

Aylardır dergide mercimek çorbası içip, sahanda yumurta yediğimden sonunda zafiyet geçirdim ve geçen hafta sokak ortasında şak diye düşüp bayıldım. O anda tüm hayatım gözlerimin önünden renkli Türkçe sinemaskop bir film şeridi gibi geçti. Anam, babam, çocukluğum, sünnet oluşum bir kız sevişim, ilk içki içişim, maçlara gidişim, okulları bitirişim filan.

Her şey akıp gidiyordu. Sonlara doğru Söz dergisindeki günlerimi de gördüm. 5 kişi bir araya gelmiş ülkenin en çok satan fikir dergisini çıkarıyorlar. Para bulamadığımız için midelerimiz zil çalıyor. Şuuru iyice bulanmış ve kendisini ortaokul sıralarında sanan Veysi Bey bu zil seslerini duyunca "Hadi teneffüse çıkalım. Simitle gazoz alalım" diye naralar atıyor, Sezai Bey bu durumu görünce hemen lahmacuncudan iki adet lahmacun kapıp getiriyor. Kan şekeri iyice düşmüş ve masaya yapışıp kalmış Veysi Bey'e parça parça lahmacun yediriyorlar. Birazdan kendine geliyor. Gelmesiyle de Rusya anılarını anlatmaya başlaması bir oluyor.

Her şey film şeridi gibi geçiyor gözlerimin önünden. Söz dergisine de razıyım. Ya bu filmin son sahnelerinde Behçet Nacar çıksaydı ortaya! Aboo! Abooo! (Necmettin Bey gibi bağırdım. Ne hoş!)

Sokak ortasında kertenkeleler gibi kıvranan birini gören ahali merakla başıma toplanıyor. Kimisi "herif ölüyor lan" diyor. Yaşlı bir adam "ulan bu herifin üstünde bayrak filan da yok, sakın travesti olmasın" diye fikir öne sürüyor. Bir iki kişi gözünü pantolon fermuarıma dikiyor. Anaa! Bu gidişle namus olacak maydonoz! Yapmayın ulan, mahremiyetime girmeyin.

Gençten bi kız "uçmuş abi bu ya! Kesin beyaz çekiyordur" diyor. Beyazın ne anlama geldiğini o an anlayamıyorum. Beyaz peynir mi demek istiyor acaba? Beyaz peyniri kastediyorsa ben bunu nasıl çekerim, hem sonra niye uçayım ki! Ben Erbakan mıyım?

55 yaşlarında evli ve iki çocuklu olduğu ve bir kamu dairesinde çalıştığı her halinden belli olan bir başka adam bastonuyla beni dürterek "Hey, hemşerim niye yatıyosun sokak ortasında, söyler misin bana?" diyerek Reha Muhtar taklidi yapıyor. Yattığım yerden herife bi tekme sallayacam, ama aynen ÖDP gibi mecalsiz bi haldeyim, yerde debelenmeyi tercih ediyorum.

O sırada kel kafalı bi adam heyecanla "açılın, açılın ben doktorum" diye fırlıyor kalabalığın arasından. Elinde stetoskobu ve tansiyon aleti var. Biraz rahatlıyorum. Doktor Bey hemencecik yanıma çöküyor. Bir eliyle nabzımı tutarken, diğer eliyle ceplerimi karıştırıyor. Bir şey bulamayınca da kalabalığa dönüp "Vallahi bu ümitsiz vaka. Cebinde doğru dürüst para yok, benim muayene ücretimi ödeyemez" diyerek çekip gidiyor. Ulan hay beni Türk hekimlerine emanet edenin!

Hava gittikçe sararıyor. Başımdaki kalabalık daha da artıyor. Birden kalabalığın arasında Mehmet Boğar, Nusret Cimcimdal, Tansu Bacım ve Doğan Grekoromengüreş Bey'i görüyorum. Halime bakıp sırıtıyorlar. Tansu Bacım yanındakilere dönerek, "Bismillahirrahmanirrahim, hele şu bacınıza bi el atın da şu herifi eşek cennetine gönderelim" diyor. Sonra da bana dönüyor. "Kelime-i Şahadet getir, dört kolluya biniyosun" diyor. Mehmet Boğar Bey beni boğmaya kalkıyor. Nusret Bey hala olayın farkında değil. "Ne o niye böyle yapıyoruz bu adama, Kürt müymüş" diye sorular soruyor etrafa. Sonra birden silkiniyorum. Hayalmiş. Mümtaz büyüklerimizin hiçbiri yok etrafta.

İyice şuurumu kaybediyorum. Birden Süleyman Bey görünüyor. "Hazım" diyor, "Evladım, ne oldu sana? Ben senin bebekliğini bile bilirim. Sen anandan süt emmeye başladığında ben bu ülkede başbakandım. Ne oldu böyle? Hadi anlat bana derdini." Gözlerimi kısıp Süleyman Bey'e bakıyorum. Ona "Anamdan emdiğim sütü burnumdan getirdin be!" diyorum. Süleyman Bey mosmor olup arkasını dönüp çekip gidiyor.

Sonra nasıl oluyor anlamıyorum. İki keriz, pardon iyiliksever vatandaş taksiyle beni hastaneye götürüyor. İğneler, ilaçlar, serumlar!.. Beş gün komada kalıyorum. Kendime geldiğimde ilk işim Söz dergisi aldırtmak oluyor. Kendi sayfamı açıyorum. O da ne! Birileri benim yerime Mahdum Ruhi imzasıyla, "Kör Topal Öyküler" yazmış. Dehşetli kızıyorum. Ve hemen bir katalog hazırlamaya başlıyorum. Köprüden aşağı atılarak, arabayla çiğnenerek, içkisine zehir katılarak, av tüfeğiyle vurularak vs. ölüm kataloğu bu! Buradan çıktığımda benim yerime yazan kişiyi bulup bu kataloğu eline tutuşturacağım ve arkasından da pis pis sırıtarak şöyle diyeceğim: "Ölümlerden ölüm beğen!"

Hastanede günlerim iyi geçiyor. Yemekler Seyfi Bey'in yemeklerinden güzel. Etiyopyalı ruh halimi biraz atlattım. Kendimi Şevket Azan Bey gibi hissediyorum, azmış durumdayım. Akşam haberleri seyrediyorum. Aboo! Aboo! Esenler'de namus cinayeti. 12 ölü. Cezaevlerinde infaz. Tansu Çiller'in Bakara süresi ezbeklemeye kalkması. *Doğan Grekoromengüreş*'in etek giyip dantel işlemeye başlaması. Erbakan'ın fıldır fıldır gözlerle bol keseden sallaması. İçim sıkılıyor. Hemen doktorları çağırıyorum. Ve dilim döndüğünce hepsinden bir ricada bulunuyorum:

"Bütün tedaviyi kesin. Beni ilk bulduğunuz hale getirin ve götürüp o sokak ortasına bırakın! Ne lan bu, böyle hayat mı olur!"

Doktorlar öylece durup yüzüme bakıyorlar. Ben de biraz sessiz kalıyorum. Sonra başlıyorum Diyarbakır dolaylarından bir türkü okumaya: "Havuz başının gülleri, şak şak öter bülbülleri."

Dahiliye servisi beni başka bir kliniğe sevketi. Şimdi Psikiyatri bölümündeyim. hayat güzel! "Kuşlar uçuyor."

Dikkat! Ocağınızın üstüne bayrak direği dikilebilir!

Yaşar Kemal devleti "bölmek" istiyor da Çetin Altan ne yapıyor?

O da durup dururken devleti "tahkir" ediyor...

Eh devletin de bunca "bölme"lere, "tahkir"lere sessiz kalması söz konusu olmadığı için, o da tutuyor, Yaşar Kemal'i hapse mahkum ediyor, Çetin Altan'ı da Ağır Ceza'da yargılamaya başlıyor...

Devlet, Cumhuriyet'in kuruluşunun 73. yıldönümünü kendisini bu suretle savunarak kutluyor...

Allah razı olsun...

Başka nasıl kutluyor?

Yepyeni bir "bayrak yasası" çıkartacağı müjdesini vererek... Hani devletin bütün sözcüleri hep bir ağızdan, her fırsatta "bu bayrak inmeeeez!" diye bağrışıyor ya... İşte şimdi vaatlerini yerine getirecekler... Okuyalım:

"Türk bayrağı hiç inmeyecek..." Bu, başlık... Devamla...

"Yeni yasayla, orta derecedeki okullar, meslek kuruluşları, siyasi partilerin merkez, il ve ilçe teşkilatları, köy ve mahalle muhtarlıklarına da sürekli bayrak çekilecek... Sürekli bayrak asılan yerlerde bayraklar her hafta cuma günü 'temiz, bakımlı ve ütülü' bayrakla değiştirilecek..."

Başka?..

"Geceleri bayrak direği aydınlatılacak."

Hayır, hayır bitmedi:

"Bayrak indirme ve çekme işlemi de törenle yapılacak..."

Niçin? Yasa koyucu "niçinini" de yazmayı ihmal etmemiş:

"Yeni düzenlemelerin amacı 'Türkiye'nin içinde bulunduğu koşullar nedeniyle Türk insanının büyük ihtiyaç duyduğu manevi değerlere katkıda bulunmak, milli birlik ve beraberlik şuurunu pekiştirmek, bayrak sevgisini yaygınlaştırmak, bayrağa saygıyı sağlamak'tır".

Şakaya gelmeyen bir durumla yüz yüzeyiz... Düşünün bir kere... Mahalle muhtarı her cuma "bayrak indirme çekme" işlemini "tören"le nasıl yapacak? Tek başına mı hazırola geçip İstiklal Marşı'nı okuyacak, yoksa mahalleye münadi salıp milleti de başına mı toplayacak? Vatandaş öğle vakti cuma namazını kılıp "ihtiyaç duyduğu manevi değerleri" bir nebze pekiştirip, ardından da aynı gün öğleden sonra "bayrak törenine" katılıp bu "ihtiyacını" büsbütün mü pekiştirecek? Bu suretle vatandaş her cuma günü islamiyetle laisizmi ibadetle tören arasında helak olarak mı birleştirecek?

Bayrak direklerinin aydınlatılması meselesi de bir muamma... Direkler neyle aydınlatılacak? Bildiğimiz ampullerle mi, yoksa Çırağan Sarayı'nı aydınlatan türden projektörler, ışıldaklarla mı? Haydi aydınlattık diyelim... Bayrakların ütülenmesi nasıl sağlanacak? Memleketin bütün mahallelerinin ve köylerinin muhtarlıklarında, bütün illerdeki, ilçelerdeki bilmem kaç tane partinin binalarında birer ütü, kumaşı parlatmasın diye ütü bezi ve ütü masası mı bulundurulacak? Bayraklar yağmur ve toz nedeniyle kirlendiğinde bunları temizlemek için bütün bu yerler birer çamaşır makinası mı alacak, yoksa bir kutu deterjan ile bir çamaşır leğeniyle mi yetinilecek? Kuru bayrakların bayrak direğine asılacağı yasada belirtilse de, yıkanan bayrakların kurutulması hangi yöntemle gerçekleşecek? Bayraklar çamaşır teline mi asılacak? Çamaşır tellerinde asılı çoraplar, atletler ve donların yanında bayrak kurutmak "manevi değerlerimize" uygun mu, yoksa aykırı mı sayılacak?

Ve daha nice sorular, nice kaygılar...

Peki bayrak asmayı unutanlar ne olacak? Bunları Talibanlar'ın yaptığı gibi bayrak direğine mi asacağız, yoksa asmayıp da besleyecek miyiz? Şimdilik HADEP'lilerin yargılandığı bir tek "bayrak davamız" varken, bu yasadan sonra her kentte, her ilçede, her köyde, her mahallede, yeni "bayrak yasası"na aykırılıktan binlerce, onbinlerce "bayrak davalarımız" mı olacak?

Birtakım karanlık kimseler, gecenin bir yarısında pusuya yatıp direk aydınlatma ampullerini sapanla kırmaya başlar, bayrak direklerini söküp sırtlarsa ne yapılacak? Memleket baştan aşağıya "bayrak teröristleri"nin eylemleriyle sarsılırsa bu işin içinden nasıl çıkılacak? Bayraklar nasıl korunacak? Bayrakları devletin kolluk kuvvetleri mi koruyacak, yoksa mahalleli seferber olup günbatımından gündoğumuna kadar gruplar halinde nöbet mi tutacak?

Adam gürlüyor:

"Ne münasebet, Türk milleti bayrağına aşıktır, ona saygılıdır... Bayrağımız tehdit ve tehlike altında değildir."

Doğru mu?

Yasanın amaç maddesinden anladığımıza göre memleket sathında "bayrak sevgisini yaygınlaştırmak" gerekmektedir. Bu gerekliliğin mefhumu muhalifinden, "bayrak sevgisinin" pek o kadar da yaygın olmadığı ortaya çıkmaktadır. Daha da fenası, bu yasanın amaç maddesi vatan topraklarımızda "bayrağa saygıyı sağlamak" gerektiğini de belirtmektedir... Anlaşıldığı kadarıyla "bayrağa saygı" maalesef henüz sağlanamamıştır...

Peki bu yasayla bayrak sevgisini yaygınlaştırmak ve bayrağa saygıyı sağlamak mümkün müdür?

Değildir...

Mümkün olsaydı, 12 Eylül zindanlarında yüzbinlerce insan bayrak aşkıyla yanıp tutuşur, aklındaki bütün şarkıları, türküleri ve hatta anasından duyduğu ninnileri unutur, dilinden İstiklal Marşı'nı düşürmez hale gelirdi.

Kanun zoruyla bayrak astırılan bir ülkede, devlet kendi varlığını tehlikede görüyor demektir...

Cumhuriyet'in 73. yıldönümünde "bölünme", "tahkir" edilme bahtsızlığı ile yüz yüze geldiğini düşünen devlet, herkesin eline kanun zoruyla bir bayrak tutuşturarak işin içinden çıkmaya çalışmaktadır.

Fakat bu yetmez...

Başka önlemlere de ihtiyaç vardır.

Vatandaş "madem ki bu bayrak inmez" hale getiriliyor, o halde "bu ezan susmaz" haline de gelmeliyiz diye düşünmektedir. O nedenle günde beş vakit dinlediğimiz ezanı da dursuz duraksız söylemeli, Cumhuriyet bayramını yılda bir kere değil, her gün kutlamalı ve sürekli ezan sesleri arasında yemeden içmeden, uyumadan aralıksız namaz kılmalıyız...

Yasanın da belirttiği gibi, "Türkiye'nin içinde bulunduğu koşullar nedeniyle Türk insanı manevi değerlere öyle büyük bir ihtiyaç duymaktadır" ki, bu ihtiyacı karşılamak için ne yapsak azdır...

Maskaralık düzeyine bile ulaşamayan bu türden girişimler, Türk insanının manevi değerlere ihtiyacı ile değil, gerçekte devlete egemen güçlerin şu ünlü HADEP Kongresi'nde yaratılan türden "bayrak krizlerine" olan büyük ihtiyaçlarının ürünüdür.

Ülkeyi baştan ayağa kargaşaya doğru sürükleyen "bayrak krizi"nin tadı damaklarında kalmıştır. Yapmak istedikleri bayrak provokasyonudur... Cumhuriyetin 73. yılının yeni bir bayrak yasası ile kutlanması neyin habercisidir?

Uydurma demokratikleşme paketlerinin değil, tutuşan krizin üzerine şövenist histeri boşaltma çılgınlığının habercisidir...

Şimdi bu oyuna gelmemenin yollarını düşünme zamanıdır...

Şurası ise çok açık: Bayraklılar ve bayraksızlar kavgası toplumsal muhalefetin kavgası değildir...

Kürdü böyle bir kavgaya sürüklemek isteyenlerin iç yüzünü açığa vurmaksa her demokrat insanın boynunun borcudur. Bir de şu var... Bayrak kriziyle oynayanlar ateşle oynuyorlar...

Az sonra bayrağın üzerindeki al rengin gitgide solduğuna ve sararıp yeşile doğru dönüştüğüne tanık olursak hiç şaşmayalım...





SÖZ
Haftalık Haber Yorum Dergisi

● **Sahibi:** Olgu Ltd. Şti. adına Ali KÜÇÜK
● **Koordinatör:** Seyfi ÖNGİDER
● **Yazıişleri:** Ayla ÖNDER, Sermet ÖZDOĞAN, Sezai SARIOĞLU, Vehbi ERSAN, Veysi SARISÖZEN
● **İdare:** Muzaffer TUTKAN
● **Sorumlu Müdür:** Hüseyin AYIK
● **Ankara Temsilcisi:** Mustafa ERDOĞAN

Avrupa Temsilcilikleri

Almanya: A. Vehbi PAKSOY — **Tel:** 0049.30.6183742 **Fax:** 0049.302755143
Fransa: Y. Mustafa ÖZKAN — **Tel:** 0033148572114 **Fax:** 0033148571691
İsviçre: Süleyman ÖZGÜR — **Tel:** 004113415213
İngiltere: Ahmet SAYER — **Tel:** 00441814826280

Adres: Sıraselviler cad. Billurcu sk. No: 3/8 Taksim/ İstanbul **Tel:** (0212) 249 99 29 **Fax:** (0212) 249 99 29 **Basıldığı Yer:** Serler Matbaacılık **Dağıtım:** Biryay